Europeiska unionens
officiella tidning

SV
L-serien

2025/2643

29.12.2025

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2025/2643

av den 16 december 2025

om inrättande av programmet för europeisk försvarsindustri och en ram med åtgärder för snabb tillgång till och leverans av försvarsprodukter (Edip-förordningen)

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 114.1, 173.3, 212.2 och 322.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska revisionsrättens yttrande ([1]),

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ([2]),

med beaktande av Regionkommitténs yttrande ([3]),

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ([4]), och

av följande skäl:

(1) Det pågår återigen ett högintensivt krig som Rysslands oprovocerade och oberättigade anfallskrig mot Ukraina har föranlett, vilket inverkar negativt på unionens och medlemsstaternas säkerhet och kräver en betydande ökning av medlemsstaternas kapacitet att stärka sin försvarsförmåga. Försämringen av den regionala och globala säkerheten på lång sikt kräver en markant förändring av den omfattning och hastighet med vilken den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen är kapabel att utveckla och producera hela spektrumet av militär förmåga.

(2) Unionens stats- och regeringschefer åtog sig vid mötet i Versailles den 11 mars 2022 att stärka den europeiska försvarsförmågan. De enades om att öka sina försvarsutgifter, stärka samarbetet genom samverkansprojekt och gemensam upphandling av försvarsförmåga, åtgärda brister, främja innovation och stärka och utveckla den europeiska försvarsindustrin.

(3) Den 18 maj 2022 lade kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik (den höga representanten) fram ett gemensamt meddelande om analysen av investeringsgapet på försvarsområdet och vidare åtgärder, där bristerna på försvarsområdet i fråga om finansiering, industri och förmåga betonades.

(4) Europeiska rådet underströk i sina slutsatser av den 14 och 15 december 2023, efter beaktande av arbetet med att genomföra Versaillesförklaringen av den 11 mars 2022 och den strategiska kompassen för säkerhet och försvar godkänd av rådet den 21 mars 2022, att mer behöver göras för att uppnå unionens mål att stärka försvarsberedskapen. En förutsättning för att uppnå en sådan beredskap och försvara unionen är en stark, motståndskraftig, innovativ och konkurrenskraftig europeisk försvarsindustri.

([1]) EUT C, C/2025/805, 31.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/805/oj.
([2]) EUT C, C/2024/4662, 9.8.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4662/oj.
([3]) EUT C, C/2025/1705, 26.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1705/oj.
([4]) Europaparlamentets ståndpunkt av den 25 november 2025 (ännu inte offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 8 december 2025.

(5) Den 20 juli 2023 antog Europaparlamentet och rådet förordning (EU) 2023/1525 ([5]), som syftar till att skyndsamt stödja expansionen av den europeiska försvarsindustrins tillverkningskapacitet, varvid leveranskedjorna säkras, effektiva upphandlingsförfaranden underlättas, brister i produktionskapaciteten åtgärdas och investeringar främjas. Den 18 oktober 2023 antog Europaparlamentet och rådet förordning (EU) 2023/2418 ([6]), som syftar till att stödja samarbete mellan medlemsstaterna i upphandlingsfasen för att avhjälpa de mest akuta och kritiska bristerna på ett samarbetsinriktat sätt, särskilt de brister som uppstått till följd av svaret på Rysslands anfallskrig mot Ukraina.

(6) Förordningarna (EU) 2023/1525 och (EU) 2023/2418 utformades som kortfristiga krishanteringsprogram, som löper ut den 30 juni 2025 respektive den 31 december 2025.

(7) Den här förordningen bör bygga vidare på förordningarna (EU) 2023/1525 och (EU) 2023/2418 och förlänga logiken bakom dessa i ett mer långsiktigt och strukturerat perspektiv, genom att ekonomiskt stöd ges för perioden 2025–2027 för förstärkning av den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft, reaktionsförmåga och förmåga att säkerställa tillgång till och leverans av försvarsprodukter på ett förutsägbart, kontinuerligt och snabbt sätt. Mot bakgrund av den nuvarande säkerhetssituationen förefaller det nödvändigt att utvidga det unionsstödet för att uppmuntra samarbete mellan medlemsstaterna när det gäller upphandling av ett bredare spektrum av försvarsmateriel.

(8) Den 23 juni 2022 beslutade Europeiska rådet att bevilja Ukraina status som kandidatland, och Ukraina har uttryckt en stark vilja att knyta återuppbyggnaden till reformer på landets väg mot unionsmedlemskap. Den 15 december 2023 beslutade Europeiska rådet att inleda anslutningsförhandlingar med Ukraina och förklarade att unionen och dess medlemsstater står fast vid sitt åtagande att bidra till Ukrainas säkerhet på lång sikt och tillsammans med sina partner, vilket kommer att hjälpa Ukraina att försvara sig, stå emot destabiliseringsförsök och avvärja aggressionshandlingar i framtiden. Ett starkt stöd till Ukraina är en viktig prioritering för unionen och ett lämpligt svar på unionens starka politiska åtagande att stödja Ukraina så länge det behövs.

(9) Skadorna orsakade av Rysslands anfallskrig på Ukrainas ekonomi, samhälle och infrastruktur och i synnerhet skadorna på den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen innebär att ett omfattande stöd krävs för att den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen ska kunna återuppbyggas. Sådant stöd är av väsentlig betydelse för att ge Ukraina kapacitet att upprätthålla grundläggande statliga funktioner och för att bidra till en snabb återhämtning, återuppbyggnad och modernisering av landet, till integreringen av den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen i den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen samt till anpassningen av den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen för att uppfylla Nordatlantiska fördragsorganisationens (Nato) standarder och andra relevanta standarder. En stark ukrainsk försvarsteknisk och försvarsindustriell bas är avgörande för såväl Ukrainas långsiktiga säkerhet som återuppbyggnad.

(10) Insatser till stöd för förstärkning av den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen bör få ekonomiskt stöd från unionen. I synnerhet bör stödinstrumentet för Ukraina inom ramen för den här förordningen ge medlemsstaterna incitament att samarbeta med Ukraina och den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen i syfte att öka den ukrainska försvarstillverkningskapaciteten och främja gemensam upphandling av försvarsprodukter från den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen. Detta stöd kompletterar det stöd som ges inom ramen för Ukrainafaciliteten, som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/792 ([7]), samt det militära stödet till Ukraina inom ramen för den europeiska fredsfaciliteten, som inrättats genom rådets beslut (Gusp) 2021/509 ([8]) och genom bilateralt bistånd från medlemsstater. Det är också förenligt med unionens fortsatta och orubbliga stöd för Ukrainas oberoende, suveränitet och territoriella integritet inom landets internationellt erkända gränser.

([5]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1525 av den 20 juli 2023 om stöd för ammunitionstillverkning (EUT L 185, 24.7.2023, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1525/oj).

([6]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/2418 av den 18 oktober 2023 om inrättande av ett instrument för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling (Edirpa) (EUT L, 2023/2418, 26.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2418/oj).

([7]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/792 av den 29 februari 2024 om inrättande av Ukrainafaciliteten (EUT L, 2024/792, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj).

([8]) Rådets beslut (Gusp) 2021/509 av den 22 mars 2021 om inrättande av en europeisk fredsfacilitet och om upphävande av beslut (Gusp) 2015/528 (EUT L 102, 24.3.2021, s. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/509/oj).

(11) Ryssland måste hållas fullt ansvarigt och betala för den enorma skada som orsakats av landets anfallskrig mot Ukraina, som utgör en uppenbar kränkning av Förenta nationernas stadga. Unionen och dess medlemsstater bör, i nära samarbete med andra internationella partner, fortsätta att arbeta för detta mål, i enlighet med unionsrätten och folkrätten, med beaktande av Rysslands allvarliga överträdelse av förbudet mot användning av våld i artikel 2.4 i Förenta nationernas stadga och principen om statens ansvar för internationellt rättsstridiga handlingar, inbegripet skyldigheten att ersätta den ekonomiskt mätbara skada som orsakats. I samordning med internationella partner har framsteg gjorts när det gäller hur extraordinära intäkter som innehas av privata enheter och som härrör direkt från immobiliseringen av Rysslands statliga tillgångar kan styras till att stödja Ukraina, inbegripet den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, på ett sätt som är förenligt med tillämpliga avtalsförpliktelser och i enlighet med unionsrätten och folkrätten. Ytterligare stöd skulle kunna tas från överföringen till unionen av extraordinära likvida medel från värdepapperscentraler till följd av de oväntade och extraordinära intäkter som härrör från immobiliseringen av Rysslands statliga tillgångar eller eventuella andra relevanta restriktiva åtgärder från unionen.

(12) Efter G7-ledarnas starka engagemang för att hjälpa Ukraina att tillgodose landets akuta kortsiktiga finansieringsbehov och stödja dess långsiktiga återhämtnings- och återuppbyggnadsprioriteringar antog Europaparlamentet och rådet den 28 oktober 2024 förordning (EU) 2024/2773 ([9]) vilken inrättade samarbetsmekanismen för Ukraina-lån och tillhandahöll exceptionellt makroekonomiskt stöd till Ukraina. I förordning (EU) 2024/2773 föreskrivs att samförståndsavtalet om de politiska villkoren för det makroekonomiska stödet ska inbegripa ett åtagande om att främja samarbete med unionen i fråga om återhämtningen, återuppbyggnaden och moderniseringen av den ukrainska försvarsindustrin, i linje med målen för unionsprogram till stöd för återhämtning, återuppbyggnad och modernisering av den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen och målen för andra relevanta unionsprogram.

(13) En finansieringsöverenskommelse i den mening som avses i artikel 114.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2024/2509 ([10]) (budgetförordningen) bör ingås med Ukraina för genomförandet av de åtgärder som anges i den här förordningen och som rör Ukraina eller sådana rättsliga enheter som är etablerade i Ukraina och som tar emot unionsfinansiering. Genom finansieringsöverenskommelsen med Ukraina, tillsammans med avtal och överenskommelser som ingås med sådana rättsliga enheter som är etablerade i Ukraina och som tar emot unionsmedel, bör det säkerställas att de skyldigheter som anges i artikel 129 i budgetförordningen uppfylls.

(14) För att finansiera insatser som syftar till att stärka konkurrenskraften och beredskapen hos den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, på grundval av artikel 173 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), och insatser som syftar till att bidra till återhämtning, återuppbyggnad och modernisering av den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, med beaktande av dess eventuella framtida integrering i den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, enligt artikel 212 i EUF-fördraget, bör det genom denna förordning inrättas ett program för den europeiska försvarsindustrin (programmet) genom vilket villkoren för unionens ekonomiska stöd enligt artikel 173 i EUF-fördraget fastställs liksom ett stödinstrument för Ukraina genom vilket de särskilda villkoren för unionens ekonomiska stöd enligt artikel 212 i EUF-fördraget fastställs.

(15) Programmet bör vara förenligt med de prioriteringar i fråga om försvarsförmåga som medlemsstaterna gemensamt enats om inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp), medlemsstaternas samarbete inom ramen för det permanenta strukturerade samarbetet (Pesco) som inrättats genom rådets beslut (Gusp) 2017/2315 ([11]), Europeiska försvarsbyråns (EDA) initiativ och projekt samt unionens civila och militära stöd till Ukraina. Programmet bör vederbörligen beakta relevant verksamhet som utförs av Nato och andra partner, om sådan verksamhet tjänar unionens säkerhets- och försvarsintressen.

([9]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/2773 av den 24 oktober 2024 om inrättande av en samarbetsmekanism för Ukraina-lån och om exceptionellt makroekonomiskt stöd till Ukraina (EUT L, 2024/2773, 28.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2773/oj).

([10]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2024/2509 av den 23 september 2024 om finansiella regler för unionens allmänna budget (EUT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

([11]) Rådets beslut (Gusp) 2017/2315 av den 11 december 2017 om upprättande av permanent strukturerat samarbete och om fastställande av förteckningen över deltagande medlemsstater (EUT L 331, 14.12.2017, s. 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2017/2315/oj).

(16) I denna förordning bör en finansieringsram fastställas för perioden 2025–2027 som ska utgöra det särskilda referensbeloppet, i den mening som avses i punkt 18 i det interinstitutionella avtalet av den 16 december 2020 mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om budgetdisciplin, samarbete i budgetfrågor och sund ekonomisk förvaltning samt om nya egna medel, inbegripet en färdplan för införandet av nya egna medel ([12]), för Europaparlamentet och rådet under det årliga budgetförfarandet. Det är lämpligt att medge att ytterligare ekonomiska resurser görs tillgängliga för programmet och stödinstrumentet för Ukraina, bland annat genom ytterligare bidrag från medlemsstaterna.

(17) Europeiska rådet angav i sina slutsatser från juli 2020 att varaktigheten för de sektorsspecifika programmen inom den fleråriga budgetramen som regel bör anpassas till tidsramen för den fleråriga budgetramen 2021–2027. Efter utgången av den fleråriga budgetramen 2021–2027 kommer unionens finansiering till sektorsspecifika program att vara avhängig av resultatet av förhandlingarna om nästa fleråriga budgetram, tillämplig från och med 2028.

(18) De möjligheter som föreskrivs i artikel 73.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 ([13]) skulle kunna tillämpas under förutsättning att projektet är förenligt med reglerna i den förordningen och tillämpningsområdet för Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden+ i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2021/1058 ([14]) respektive (EU) 2021/1057 ([15]). Detta skulle i synnerhet kunna vara fallet när man i produktionen av relevanta försvarsprodukter står inför specifika marknadsmisslyckanden eller suboptimala investeringssituationer inom medlemsstaternas territorier, särskilt i utsatta och avlägset belägna områden, och sådana resurser bidrar till att uppnå målen i det program från vilket de överförs. I enlighet med artikel 24 i förordning (EU) 2021/1060 ska kommissionen bedöma de ändrade program som lämnats in av medlemsstaten och lämna synpunkter inom två månader från inlämnandet av det ändrade programmet.

(19) Mot bakgrund av behovet av att investera bättre och tillsammans i den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft, reaktionsförmåga och kapacitet i syfte att säkerställa snabb tillgång till och leverans av försvarsprodukter samt i återhämtningen, återuppbyggnaden och moderniseringen av den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, bör det vara möjligt för medlemsstater, unionens institutioner, organ och byråer, tredjeländer, internationella organisationer, internationella finansieringsinstitutioner och andra tredje parter att bidra till genomförandet av programmet och av stödinstrumentet för Ukraina. Sådana bidrag bör genomföras i enlighet med samma regler och villkor och bör utgöra externa inkomster avsatta för särskilda ändamål i den mening som avses i artikel 21.2 a, d eller e i budgetförordningen och bör anges i det årliga budgetförfarandet i enlighet med budgetförordningen. Medlemsstaterna bör ha flexibilitet när det gäller att besluta hur de ska tilldela de medel som de bidrar med till programmet eller till stödinstrumentet för Ukraina. Det bör vara möjligt för medlemsstaterna att välja att göra dessa medel tillgängliga för alla enheter som är berättigade till finansiering enligt denna förordning, endast till förmån för de berörda medlemsstaterna eller till ytterligare förmån för andra medlemsstater eller, i förekommande fall, Ukraina. Denna flexibilitet är viktig för att säkerställa att resurserna används så effektivt som möjligt och att medlen tilldelas dit där behovet är störst.

(20) Medlemsstaterna bör kunna utnyttja den flexibilitet vid genomförandet av anslag under delad förvaltning som erbjuds genom förordning (EU) 2021/1060. Det bör därför vara möjligt att överföra vissa finansieringsnivåer mellan anslag under delad förvaltning och programmet eller stödinstrumentet för Ukraina, på de villkor som anges i förordning (EU) 2021/1060. Det bör vara möjligt att föra tillbaka medel som förblir outnyttjade i slutet av 2028 till respektive ursprungsprogram, på begäran av den berörda medlemsstaten, i enlighet med de villkor som anges i förordning (EU) 2021/1060.

([12]) EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

([13]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 av den 24 juni 2021 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik (EUT L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([14]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1058 av den 24 juni 2021 om Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden (EUT L 231, 30.6.2021, s. 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj).

([15]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1057 av den 24 juni 2021 om inrättande av Europeiska socialfonden+ (ESF+) och om upphävande av förordning (EU) nr 1296/2013 (EUT L 231, 30.6.2021, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj).

(21) Programmets mål att öka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft och beredskap genom att inleda och snabba på industrins anpassning till de strukturella förändringar som följer av det föränderliga säkerhetsläget, inbegripet i syfte att säkerställa försörjningstryggheten för försvarsprodukter i hela unionen, kan bidra till att främja unionens ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållning i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 ([16]). Därför bör bestämmelser fastställas för att göra det möjligt att använda medlemsstatsbidrag som stöds av faciliteten för återhämtning och resiliens till att stödja åtgärder för industriell förstärkning enligt den här förordningen. Den möjligheten bör utnyttjas i den mån den bidrar till att uppnå de mål som anges i artikel 4 i förordning (EU) 2021/241. Tillämpningen av principen om att inte orsaka betydande skada i den mening som avses i artikel 17 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 ([17]) är viktig för att säkerställa att de reformer och investeringar som genomförs inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens genomförs på ett hållbart sätt. Alla åtgärder som stöds genom faciliteten för återhämtning och resiliens ska vidtas i enlighet med unionens och medlemsstaternas tillämpliga regelverk på miljöområdet, särskilt vad gäller miljökonsekvensbedömningar och naturskydd. Samtidigt är det sannolikt att vissa försvarsrelaterade slutprodukter, på grund av sin beskaffenhet, direkt eller indirekt skadar miljön. Det kan därför hända att det inte är möjligt att tillämpa principen om att inte orsaka betydande skada på de bidrag från medlemsstaterna till åtgärder för industriell förstärkning som rör dessa produkter. Dessutom kan det vara lämpligt att inte tillämpa principen om att inte orsaka betydande skada om den åtgärd för industriell förstärkning som stöds rör försvarsprodukter eller komponenter eller råmaterial som är avsedda eller helt och hållet används för tillverkning av försvarsprodukter. Faktum är att unionen står inför en kraftigt försämrad säkerhetssituation som har ökat hotnivån mot unionen. Detta kräver omedelbara och massiva investeringar i och stöd till den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens resiliens och uppskalning för att stärka dess förmåga att förbereda sig för framtida försörjningskriser och säkerställa snabb tillgång till och leverans av försvarsprodukter i hela unionen. I det nuvarande läget utgör detta ett överordnat mål för den allmänna säkerheten som har företräde framför andra hänsynstaganden. I detta sammanhang är det nödvändigt att förhindra störningar i försvarsleveranskedjorna, särskilt genom att tillåta att stöd vid behov kan ges till de åtgärder för industriell förstärkning som rör försvarsprodukter, komponenter och råmaterial utan begränsningar i fråga om tillämpningen av principen om att inte orsaka betydande skada. Om medlemsstaterna använder det frivilliga bidrag som stöds genom faciliteten för återhämtning och resiliens till förmån för åtgärder för industriell förstärkning inom ramen för denna förordning, bör principen om att inte orsaka betydande skada därför inte tillämpas på dessa åtgärder, förutsatt att den berörda medlemsstaten i bidragsöverenskommelsen med kommissionen motiverar att det inte är genomförbart eller lämpligt att säkerställa att den typ av verksamhet som är avsedd att stödjas inom ramen för denna förordning är förenlig med principen om att inte orsaka betydande skada.

(22) Tredjeländer som är medlemmar i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet bör kunna delta i programmet som associerade länder inom ramen för det samarbete som inrättas genom avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ([18]), av vilket följer att programmen ska genomföras på grundval av ett beslut antaget inom ramen för det avtalet.

(23) Eftersom denna förordning syftar till att stärka konkurrenskraften och effektiviteten inom unionens och Ukrainas försvarsindustrier, och för att säkerställa skyddet av unionens och medlemsstaternas väsentliga säkerhets- och försvarsintressen, bör mottagarna av ekonomiskt stöd från unionen inom ramen för programmet och inom ramen för stödinstrumentet för Ukraina för att kunna få sådant stöd vara rättsliga enheter som är etablerade och har sina strukturer för verkställande ledning i unionen, i associerade länder eller i Ukraina och som för åtgärdens syften använder infrastruktur, anläggningar, tillgångar och resurser som är belägna på en medlemsstats, ett associerat lands eller Ukrainas territorium. Dessutom bör mottagarna av sådant ekonomiskt stöd inte kontrolleras av ett annat icke-associerat tredjeland än Ukraina eller av en enhet i ett annat tredjeland. I detta sammanhang bör kontroll förstås som förmågan att utöva ett avgörande inflytande över en rättslig enhet, antingen direkt eller indirekt genom en eller flera mellanliggande rättsliga enheter. Om medlemsstater, associerade länder eller Ukraina är mottagare av sådant ekonomiskt stöd bör vid gemensam upphandling likvärdiga kriterier tillämpas på leverantörerna och underleverantörerna i upphandlingskontrakten, i syfte att säkerställa att samma villkor gäller för dem och samtidigt återspegla att dessa leverantörer och underleverantörer inte är mottagare av unionsfinansiering.

([16]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([17]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020 om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar och om ändring av förordning (EU) 2019/2088 (EUT L 198, 22.6.2020, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj).

([18]) EUT L 1, 3.1.1994, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/1/oj.

(24) Kriterierna för stödberättigande bör ta hänsyn till befintliga leveranskedjor och det industriella samarbetet med andra icke-associerade tredjeländer än Ukraina och bör göra det möjligt att uppfylla kraven avseende förmåga. Därför bör gemensamma upphandlingar som omfattar en underleverantör som tilldelats mellan 15 % och 35 % av kontraktets värde och som inte är etablerad eller inte har sina strukturer för verkställande ledning i unionen, i ett associerat land eller, i förekommande fall, i Ukraina, på vissa villkor vara berättigade till finansiering inom ramen för programmet och stödinstrumentet för Ukraina.

(25) Under vissa omständigheter bör det vara möjligt att medge undantag från principen att de rättsliga enheter som deltar i en åtgärd som stöds genom programmet ska använda infrastruktur, anläggningar, tillgångar och resurser som är belägna på en medlemsstats eller ett associerat lands territorium och inte ska kontrolleras av icke-associerade tredjeländer eller enheter i icke-associerade tredjeländer. I det sammanhanget bör en rättslig enhet som är etablerad i unionen eller i ett associerat land och som använder infrastruktur, anläggningar, tillgångar eller resurser som är belägna utanför en medlemsstats eller ett associerat lands territorium eller kontrolleras av ett icke-associerat tredjeland eller en enhet i ett icke-associerat tredjeland kunna delta som mottagare om de stränga villkor med avseende på unionens och medlemsstaternas säkerhets- och försvarsintressen, inbegripet principen om goda grannförbindelser, som fastställts inom ramen för Gusp enligt avdelning V i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) är uppfyllda, inbegripet villkor om stärkande av den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen. Liknande undantag bör medges för åtgärder som får stöd inom ramen för stödinstrumentet för Ukraina, för att möjliggöra användning av infrastruktur, anläggningar, tillgångar eller resurser som är belägna utanför en medlemsstats eller Ukrainas territorium, samt för deltagande av rättsliga enheter som är etablerade i unionen och som kontrolleras av ett annat tredjeland än Ukraina eller av en enhet i ett annat tredjeland.

(26) Rättsliga enheter som är etablerade i unionen eller i ett associerat land och som kontrolleras av ett icke-associerat tredjeland eller en enhet i ett icke-associerat tredjeland bör vara stödberättigade om garantier som godkänts i enlighet med nationella förfaranden i den medlemsstat eller det associerade land där de är etablerade görs tillgängliga för kommissionen och bedöms innan beslut om att bevilja unionsfinansiering fattas. Sådana garantier bör endast utfärdas under förutsättning att de stränga villkor med avseende på unionens och dess medlemsstaters säkerhets- och försvarsintressen, som fastställts inom ramen för Gusp enligt avdelning V i EU-fördraget, är uppfyllda och förblir uppfyllda under hela åtgärden. Kommissionen bör underrätta de medlemsstater som sammanträder som kommitté om rättsliga enheter som efter sådan bedömning anses stödberättigade. Information om efterföljande bedömningar av stödberättigande, bland annat till följd av ägarbyte som anmälts under genomförandet, kommer också att rapporteras till de medlemsstater som sammanträder som kommitté, i syfte att säkerställa öppenhet när det gäller övervakningen av det löpande uppfyllandet av villkoren för stödberättigande. Deltagande av enheter som kontrolleras av icke-associerade länder eller enheter i icke-associerade tredjeländer bör inte strida mot målen i denna förordning. Vid tillämpningen av stödinstrumentet för Ukraina bör sådana regler gällande uppfyllande av villkoren för stödberättigande gälla för rättsliga enheter som är etablerade i unionen och som kontrolleras av ett annat tredjeland än Ukraina eller av en enhet i ett annat tredjeland.

(27) För att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft, främja den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basens återhämtning, återuppbyggnad och modernisering samt säkerställa snabb tillgång till och leverans av försvarsprodukter från dessa försvarstekniska och försvarsindustriella baser, är det viktigt att fastställa minimikrav i fråga om det värde som genereras inom unionen och de associerade länderna eller, i förekommande fall, Ukraina. Detta kommer att göra unionsstödet inom ramen för programmet och stödinstrumentet för Ukraina mer effektivt. För åtgärder som stöds genom unionsfinansiering inom ramen för programmet eller stödinstrumentet för Ukraina bör därför kostnaden för komponenter med ursprung utanför unionen och associerade länder eller, i förekommande fall, Ukraina inte överstiga 35 % av den uppskattade kostnaden för komponenterna i slutprodukten eller i den produkt för vilken den ökade produktionskapaciteten stöds genom unionsfinansiering. De mål som eftersträvas enligt denna förordning kommer att uppnås ännu mer effektivt om kostnaden för dessa komponenter understiger det tröskelvärdet på 35 %. Mottagarna av unionsfinansiering uppmanas att sträva efter att gradvis sänka denna procentandel i nya produkter. Råmaterial betraktas inte som komponenter.

(28) Med tanke på behovet av att skydda den operativa kapaciteten hos medlemsstaternas väpnade styrkor och säkerställa deras förmåga att använda de försvarsprodukter som omfattas av en åtgärd som genomförs inom ramen för programmet utan begränsningar som införts av tredjeländer, är det nödvändigt att fastställa ytterligare krav avseende förmågan att besluta om definitionen, anpassningen och utvecklingen av sådana försvarsprodukters utformning. Mottagarna av unionsfinansiering eller, i förekommande fall, leverantören eller konsortiet av leverantörer bör därför inte vara föremål för rättsliga eller avtalsenliga begränsningar som införts av icke-associerade tredjeländer eller av enheter i icke-associerade tredjeländer och som påverkar deras förmåga att besluta om definitionen, anpassningen och utvecklingen av försvarsproduktens utformning, inbegripet ersättandet eller avlägsnandet av de komponenter som är föremål för begränsningar som införts av icke-associerade tredjeländer eller enheter i icke-associerade tredjeländer. Mot bakgrund av det nuvarande geopolitiska läget bör ett särskilt och riktat undantag från det kravet undantagsvis och tillfälligt medges för ökning av den industriella kapaciteten för produktion av ammunition och robotar. Ett sådant undantag bör bestå i att mottagarna av unionsfinansiering eller de relevanta statliga myndigheterna i de berörda medlemsstaterna ges möjlighet att förse kommissionen med ett rättsligt bindande åtagande från det berörda icke-associerade tredjelandet eller den berörda enheten i det icke-associerade tredjelandet om att mottagarna kommer att få den beslutsförmågan. Mottagaren bör vidta alla åtgärder som krävs för att säkerställa att detta åtagande genomförs. Om mottagarna trots sina ansträngningar inte kan få sådan beslutsförmåga, kan korrigerande åtgärder vidtas i enlighet med budgetförordningen, särskilt artikel 132.

(29) För att säkerställa att unionens och dess medlemsstaters internationella skyldigheter respekteras vid genomförandet av denna förordning bör åtgärder som rör produkter eller teknik som det enligt tillämplig internationell rätt är förbjudet att använda, utveckla eller tillverka inte vara berättigade till finansiering inom ramen för vare sig programmet eller stödinstrumentet för Ukraina.

(30) Programmet och stödinstrumentet för Ukraina bör tillhandahålla ekonomiskt stöd i enlighet med budgetförordningen till åtgärder som bidrar till att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft, reaktionsförmåga och förmåga eller den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basens återhämtning, återuppbyggnad och modernisering, för att säkerställa snabb tillgång till och leverans av försvarsprodukter, såsom samarbete mellan rättsliga enheter vid gemensam upphandling av försvarsprodukter och åtgärder som syftar till att påskynda anpassningen till strukturella förändringar av produktionskapaciteten för försvarsprodukter, komponenter och råmaterial till dessa. Detta kan omfatta industriell samordning avseende reservering av försvarsprodukter, tillgång till finansiering för företag som deltar i tillverkningen av försvarsprodukter, reservering av tillverkningskapacitet (anläggningar med ständig beredskap) eller industriella processer för renovering av utgångna produkter, utvidgning, optimering, modernisering, uppgradering eller ändrad användning av befintlig produktionskapacitet eller inrättande av ny produktionskapacitet. Det kan dessutom omfatta ytterligare ett antal stödåtgärder, i linje med målen i denna förordning, såsom utbildning, omskolning och kompetenshöjning av personal.

(31) Mot bakgrund av den nuvarande geopolitiska situationen, i synnerhet Rysslands anfallskrig mot Ukraina, kräver skyddet av unionens väsentliga säkerhetsintressen att särskilda åtgärder vidtas för upphandling av försvarsprodukter som syftar till att främja den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft och säkerställa snabb tillgång till och leverans av försvarsprodukter som upphandlas från den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, i hela unionen. Skyddet av unionens väsentliga säkerhetsintressen kräver också att Ukraina och de länder som är medlemmar i det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet deltar i dessa åtgärder, inte bara på grund av deras geografiska läge och det faktum att Ukraina är direkt konfronterat av Rysslands pågående anfallskrig, utan även med tanke på deras nära upphandlingspartnerskap med unionen, vilket särskilt återspeglas i associeringsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Ukraina, å andra sidan ([19]), samt i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

(32) Eftersom det är viktigt att mildra eventuell snedvridning av marknaden bör kommissionen kunna återkräva vinster som genereras genom framgångsrika åtgärder för industriell förstärkning som stöds genom unionens budget i enlighet med proportionalitetsprincipen. Genom undantag från artikel 195.2 i budgetförordningen bör vid sådan återbetalning av vinst full hänsyn tas till alla intäkter som genereras, inbegripet intäkter från stöd till åtgärden från medlemsstater, Ukraina och tredje parter, utöver själva unionsstödet. De vinster som återkrävs bör återanvändas för att bidra till uppfyllandet av målen med denna förordning.

([19]) EUT L 161, 29.5.2014, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2014/295/oj.

(33) Försvarsindustrisektorn följer inte de konventionella regler och affärsmodeller som styr mer traditionella marknader. Efterfrågan kommer nästan enbart från stater, vilka också kontrollerar all anskaffning av försvarsrelaterade produkter och försvarsrelaterad teknik, inbegripet export. Försvarsindustrin ägnar sig därför inte åt några betydande självfinansierade industriella investeringar, utan gör det endast till följd av bindande beställningar. Dessutom möter den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen ihållande hinder när det gäller att få tillgång till finansiering, inbegripet medfinansiering, särskilt privat finansiering till investeringar, på grund av de risker som marknadsaktörerna förknippar med sådana investeringar. Med tanke på det trängande behovet av att öka investeringarna i unionens försvarssektor är det mycket viktigt att mobilisera offentliga investeringar till den sektorn. Detta gäller särskilt stödåtgärder som gynnar den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen i vidare bemärkelse, till exempel genom att möjliggöra och underlätta andra åtgärder som fastställs i denna förordning, och därmed fungerar som multiplikatorer med potentiellt stark hävstångseffekt. Eftersom stödåtgärderna annars inte skulle ha vidtagits förefaller det motiverat att, genom undantag från artikel 193.1 i budgetförordningen, unionens ekonomiska stöd inom ramen för programmet täcker upp till 100 % av de stödberättigande kostnaderna för stödåtgärderna.

(34) Eftersom de olika typerna av åtgärder kompletterar varandra och krävs för att motverka komplexiteten i samarbetet och minska riskerna för industriinvesteringar genom ekonomiskt stöd från unionen, vilket möjliggör en snabbare anpassning av försvarsindustrin till pågående strukturella förändringar på marknaden, förefaller det motiverat att ett betydande belopp motsvarande minst 15 % av den finansieringsram som anslagits till programmet reserveras för åtgärder som avser gemensam upphandling och att minst 30 % av den ramen reserveras för åtgärder för industriell förstärkning. Unionsstödet till åtgärder för industriell förstärkning bör täcka upp till 35 % av de stödberättigande kostnaderna så att mottagarna kan genomföra åtgärder så snart som möjligt, riskerna för deras investeringar minskar och tillgången till relevanta försvarsprodukter därmed snabbas upp.

(35) För åtgärder inom ramen för stödinstrumentet för Ukraina, bör unionens stöd till förstärkning av industrin och stödjande verksamhet som involverar rättsliga enheter som är etablerade i Ukraina kunna täcka upp till 100 % av de stödberättigande kostnaderna för att tillgodose den ukrainska försvarsindustrins ökade komplexitet och miljö, inbegripet behovet av att uppfylla Natostandarder och andra relevanta standarder, samt de ökade risker som är förknippade med Rysslands anfallskrig mot Ukraina, med beaktande av behovet av att återuppbygga och modernisera industriell kapacitet på ett motståndskraftigt sätt.

(36) Åtgärder för gemensam upphandling bör inom ramen för denna förordning finansieras genom bidrag som ges i form av finansiering som inte är kopplad till kostnader som grundar sig på måluppfyllelse genom hänvisning till arbetspaket, delmål eller mål för den gemensamma upphandlingsprocessen, i syfte att skapa den nödvändiga incitamentseffekten.

(37) Unionens ekonomiska bidrag inom ramen för programmet till åtgärder för gemensam upphandling, avsett som incitament för samarbete, bör inte överstiga 15 % av det uppskattade värdet av kontraktet om gemensam upphandling. Med tanke på den ökade komplexiteten i samband med gemensam upphandling med Ukraina bör unionens ekonomiska bidrag inom ramen för stödinstrumentet för Ukraina inte överstiga 25 % av det uppskattade värdet av kontraktet om gemensam upphandling.

(38) När särskilda villkor som är kopplade till programmets mål har uppfyllts bör taket för unionens ekonomiska bidrag till åtgärder för gemensam upphandling höjas till 25 % av det uppskattade värdet av kontraktet om gemensam upphandling för att kompensera för särskilda svårigheter som rör fördjupat gränsöverskridande samarbete inom unionen och samarbete inom ramen för en struktur för europeiska försvarsmaterielprogram (Seap). Behovet av att gradvis minska det strategiska beroendet bör också beaktas. En högre finansieringsgrad är motiverad om åtgärden stöder gemensam upphandling av slutprodukter som inte är föremål för begränsningar. Med tanke på den särskilda säkerhetssituationen i Ukraina och Moldavien mot bakgrund av Rysslands anfallskrig mot Ukraina är det dessutom lämpligt att föreskriva en sådan högre finansieringsgrad om den åtgärd som stöds leder till gemensam upphandling av ytterligare kvantiteter försvarsprodukter för dessa två länder. Den geopolitiska situationen, inbegripet Rysslands anfallskrig mot Ukraina, har dessutom exponerat unionen och dess medlemsstater för en hög risk för att konventionella militära hot blir verklighet, vilket har skapat ett behov av ökade försvarsinvesteringar. Det är därför också motiverat att föreskriva en högre finansieringsgrad på upp till 25 % för åtgärder för gemensam upphandling i de fall där utgifterna för försvarsinvesteringar i en majoritet av de medlemsstater som deltar i den berörda åtgärden överstiger 30 % av deras respektive försvarsutgifter. För åtgärder för industriell förstärkning bör det vara möjligt att höja taket till upp till 50 % av de stödberättigande kostnaderna om majoriteten av stödmottagarna är små och medelstora företag eller medelstora börsnoterade företag (midcap-företag) etablerade i medlemsstater eller associerade länder eller om åtgärden genomförs av en Seap, och om åtgärden kan påvisa ett bidrag till skapandet av nytt gränsöverskridande samarbete, till exempel genom att den utvidgar de befintliga leveranskedjornas geografiska tillämpningsområde eller avsevärt ökar handeln, samarbetet eller antalet gemensamma projekt mellan enheter i olika medlemsstater, eller till utvidgningen av befintliga gränsöverskridande nätverk på sätt som stärker den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens övergripande förmåga och motståndskraft, om den

inbegriper uppbyggnad av ny infrastruktur, nya anläggningar eller nya produktionslinjer eller om den bidrar till inrättande av ny eller en ökning av befintlig tillverkningskapacitet för krisnödvändiga produkter. När medlemsstater särskilt beslutar att anslå medel till programmet endast till förmån för de berörda medlemsstaterna eller till ytterligare förmån för andra medlemsstater, bör det vara möjligt att genom undantag från artikel 193.1 i budgetförordningen öka flexibiliteten och möjliggöra ett ekonomiskt bidrag från unionen till åtgärder för industriell förstärkning som täcker upp till 100 % av de stödberättigande kostnaderna. Den möjligheten bör också gälla i de fall där medlemsstaternas bidrag som stöds genom faciliteten för återhämtning och resiliens används för att finansiera sådana åtgärder. Detta kommer att maximera åtgärdens genomslagskraft och ändamålsenlighet.

(39) I enlighet med artikel 196.2 i budgetförordningen får bidrag tilldelas för redan inledda åtgärder, om sökanden kan visa att det var nödvändigt att inleda åtgärden innan bidragsöverenskommelsen undertecknas. Stödberättigande kostnader får dock inte hänföra sig till tiden före den dag då bidragsansökan lämnades in, utom i de fall som föreskrivs i artikel 196.2 andra stycket i budgetförordningen. För att möjliggöra kontinuitet i finansieringsperspektivet för åtgärder som kunde ha fått stöd genom 2024 års finansiering inom ramen för förordning (EU) 2023/1525 eller (EU) 2023/2418 bör det i finansieringsbeslutet vara möjligt att, genom undantag från artikel 196.2 andra stycket i budgetförordningen, föreskriva ekonomiska bidrag inom ramen för programmet för åtgärder som omfattar en period som inleds den 5 mars 2024 och som inte har slutförts innan bidragsöverenskommelsen undertecknas. Med tanke på kopplingarna mellan programmet och stödinstrumentet för Ukraina samt det brådskande behovet av att stödja återuppbyggnaden, återhämtningen och moderniseringen av den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, med beaktande av dess eventuella framtida integrering i den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, bör samma undantag tillämpas på ekonomiska bidrag inom ramen för stödinstrumentet för Ukraina. En och samma kostnad bör inte i något fall täckas två gånger genom unionens budget.

(40) Vid bedömningen av förslag som lämnats in av sökande bör kommissionen ägna särskild uppmärksamhet åt hur dessa förslag bidrar till denna förordnings mål. Förslagen bör särskilt bedömas mot bakgrund av hur de bidrar till att öka den försvarsindustriella beredskapen och resiliensen och hur de bidrar till gränsöverskridande försvarsindustriellt samarbete mellan medlemsstater, associerade länder och Ukraina.

(41) Att utveckla tillverkningskapaciteten på försvarsområdet i hela unionen, med beaktande av de risker som är förknippade med den ökade försämringen av unionens säkerhetssituation, är avgörande för att säkerställa att alla medlemsstater bidrar till och drar nytta av en robust europeisk försvarsteknisk och försvarsindustriell bas. När det gäller åtgärder för industriell förstärkning bör särskild uppmärksamhet ägnas åt de berörda åtgärdernas bidrag till den industriella resiliensen, särskilt när det gäller att säkerställa tillgänglighet till och försörjningstryggheten för försvarsprodukter i hela unionen som svar på identifierade risker, såsom hög exponering för risken för att konventionella militära hot blir verklighet.

(42) I enlighet med budgetförordningen, Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 ([20]) samt rådets förordningar (EG, Euratom) nr 2988/95 ([21]), (Euratom, EG) nr 2185/96 ([22]) och (EU) 2017/1939 ([23]) ska unionens ekonomiska intressen skyddas genom proportionella åtgärder, inbegripet åtgärder avseende förebyggande, upptäckt, korrigering och utredning av oriktigheter, inklusive bedrägerier, avseende krav på återbetalning av medel som förlorats, betalats ut på felaktiga grunder eller använts felaktigt samt, när så är lämpligt, avseende påförande av administrativa sanktioner. I enlighet med förordningarna (Euratom, EG) nr 2185/96 och (EU, Euratom) nr 883/2013 har Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) befogenhet att göra administrativa utredningar, inbegripet kontroller och inspektioner på platsen, i syfte att fastställa om det har förekommit bedrägerier, korruption eller annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen.I enlighet med förordning (EU) 2017/1939 har Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo) befogenhet att utreda och lagföra brott som skadar unionens ekonomiska intressen i enlighet med vad som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 ([24]). I enlighet med budgetförordningen ska varje person eller enhet som mottar medel från unionen samarbeta till fullo för att skydda unionens ekonomiska intressen, bevilja kommissionen, Olaf, Europeiska revisionsrätten och – när det gäller de medlemsstater som deltar i fördjupat samarbete enligt förordning (EU) 2017/1939 – Eppo de rättigheter och den tillgång som krävs och säkerställa att tredje parter som är involverade i förvaltningen av medel från unionen beviljar likvärdiga rättigheter.

([20]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 av den 11 september 2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 och rådets förordning (Euratom) nr 1074/1999 (EUT L 248, 18.9.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj).

([21]) Rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 av den 18 december 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (EGT L 312, 23.12.1995, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj).

([22]) Rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter (EGT L 292, 15.11.1996, s. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj).

([23]) Rådets förordning (EU) 2017/1939 av den 12 oktober 2017 om genomförande av fördjupat samarbete om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten (EUT L 283, 31.10.2017, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj).

([24]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 av den 5 juli 2017 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen (EUT L 198, 28.7.2017, s. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj).

(43) En särskild bestämmelse bör införas i denna förordning som kräver att associerade länder som deltar i programmet beviljar de rättigheter och den tillgång som krävs för att den behöriga utanordnaren, Olaf och Europeiska revisionsrätten ska kunna utöva sina respektive befogenheter på ett heltäckande sätt.

(44) Enligt artikel 85 i rådets beslut (EU) 2021/1764 ([25]) är fysiska personer samt organ och institutioner i utomeuropeiska länder och territorier (ULT) berättigade till finansiering, i enlighet med de regler och mål som gäller för programmet och eventuella arrangemang som gäller för den medlemsstat till vilken berört ULT är knutet.

(45) Unionen bör identifiera europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse som insatser och resurser ska inriktas på, vilka bör bestå av industriella samarbetsprojekt som syftar till att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft i hela unionen och samtidigt bidra till utvecklingen av medlemsstaternas militära förmåga som är av kritisk betydelse för unionens säkerhets- och försvarsintressen, inbegripet sådana som säkrar tillgången till alla operativa områden. På grund av den känsliga karaktären hos ett beslut att identifiera ett europeiskt försvarsprojekt av gemensamt intresse mot bakgrund av dess potentiella inverkan på nationella säkerhetsintressen och vikten av att säkerställa att sådana projekt bidrar till alla medlemsstaters försvarsberedskap, bör rådet ges befogenheten att anta genomförandeakter på förslag från kommissionen för att identifiera europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse. Innan kommissionen föreslår sådana genomförandeakter bör den beakta synpunkter från samtliga medlemsstater och deras projektförslag för eventuella europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse. Medlemsstaterna bör samordna utarbetandet av sådana projektförslag på ett inkluderande sätt och för detta ändamål ta hjälp av EDA. I detta sammanhang kan medlemsstaterna identifiera förmågor med dubbla användningsområden av gemensamt intresse. Om dessa projektförslag blir europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse skulle de förmågor med dubbla användningsområden som medlemsstaterna identifierar kunna utvecklas för unionen, dess institutioner, organ och byråer inom ramen för de berörda europeiska försvarsprojekten av gemensamt intresse. Utöver att motsvara de förmågeprioriteringar som identifierats inom ramen för Gusp, inbegripet förmågeutvecklingsplanen, målen i den strategiska kompassen för säkerhet och försvar och de samarbetsmöjligheter som identifierats inom ramen för den samordnade årliga försvarsöversikten, bör europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse utarbetas med hänsyn till de projekt som överenskommits inom ramen för Pesco, EDA:s initiativ och den relevanta verksamhet som bedrivs av Nato, såsom Natos försvarsplaneringsprocess. Innan kommissionen lägger fram ett förslag till genomförandeakt bör den vid behov uppmana den höga representanten och EDA att lämna synpunkter i syfte att säkerställa överensstämmelse med dessa prioriteringar och mål. Dessa synpunkter kommer att komplettera den information som medlemsstaterna lämnar om projektförslagen. Rådet bör kunna lägga till eller ta bort projekt eller på andra sätt ändra kommissionens förslag till genomförandeakt. Rådet bör beakta ett projekts mognad, dess planerade bidrag till försvarsberedskapen och antalet deltagande medlemsstater vid bedömningen av ett förslag till genomförandeakt.

(46) I samband med Rysslands anfallskrig mot Ukraina har Ukraina och den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen tagit fram specifik sakkunskap om försvarsindustriella projekt, bland annat i samarbete med medlemsstaterna och med den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen. Den sakkunskapen kan vara avgörande för och underlätta utvecklingen av europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse och därigenom bidra till att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft, och samtidigt bidra till utvecklingen av medlemsstaternas militära förmåga som är av kritisk betydelse för unionens säkerhets- och försvarsintressen. Det är därför lämpligt att i sådana fall tillåta att Ukraina medverkar i europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse. Kommissionen bör kontrollera att alla medlemsstater, associerade länder och Ukraina informeras om framväxande projekt och ges möjlighet att delta. Eftersom kommissionen skulle kunna ha sakkunskap som kan vara till stöd vid genomförandet av europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse till förmån för den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft i hela unionen, är det lämpligt att tillåta att kommissionen medverkar i europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse i syfte att dela med sig av sådan sakkunskap om de deltagande medlemsstaterna begär detta.

([25]) Rådets beslut (EU) 2021/1764 av den 5 oktober 2021 om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna med Europeiska unionen, inbegripet förbindelserna mellan Europeiska unionen, å ena sidan, och Grönland och Konungariket Danmark, å andra sidan (Beslutet om ULT, inbegripet Grönland) (EUT L 355, 7.10.2021, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj).

(47) Med tanke på att europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse potentiellt har betydande inverkan på den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft och industriella beredskap bör programmet stödja konsortier av deltagande medlemsstater och associerade länder i inrättandet av sådana projekt. Sådant ekonomiskt stöd från programmet bör begränsas till verksamhet som utförs av dessa konsortier och som rör gemensam upphandling av försvarsprodukter, snabbare anpassning till strukturella förändringar av produktionskapaciteten för försvarsprodukter samt tillhörande stödjande verksamhet, industriell utveckling av nya försvarsprodukter eller uppgradering av befintliga sådana samt utveckling och upphandling av nödvändig infrastruktur. Med tanke på dessa projekts särskilda omfattning, som kräver en aldrig tidigare skådad nivå av samarbete och samordning mellan medlemsstaterna och industrin, och med beaktande av de finansiella riskerna för de deltagande medlemsstaterna och de associerade länderna, bör unionsfinansieringen, genom undantag från artikel 193.1 i budgetförordningen, kunna täcka upp till 100 % av de stödberättigande kostnaderna. Detta påverkar inte möjligheten för viss verksamhet inom ramen för europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse att få ekonomiskt stöd inom ramen för andra åtgärder, förutsatt att den uppfyller villkoren för dessa åtgärder och inte har fått finansiering inom ramen för andra unionsprogram, i enlighet med budgetförordningen. De deltagande medlemsstaterna bör säkerställa att verksamhet som rör europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse är förenlig med programmets mål, även när det inte finns något ekonomiskt stöd från unionen. För att underlätta övervakningen av överensstämmelsen med dessa mål bör de medlemsstater som deltar i ett europeiskt försvarsprojekt av gemensamt intresse årligen överlämna en gemensam rapport till kommissionen om genomförandet av verksamheten inom ramen för projektet. Rådet bör, på förslag av kommissionen, kunna ändra de genomförandeakter som identifierar europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse, bland annat genom att stryka europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse från förteckningen. De medlemsstater som deltar i ett europeiskt försvarsprojekt av gemensamt intresse kommer att kunna förlita sig på sakkunskapen och den administrativa kapaciteten hos EDA eller internationella organisationer såsom Organisationen för gemensamt försvarsmaterielsamarbete (Occar) och Natos stöd- och upphandlingsbyrå (NSPA) för att genomföra den verksamhet som är nödvändig för dess genomförande.

(48) Den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens förmåga att säkerställa tillgången på försvarsprodukter i tid och i de volymer som krävs är avgörande för dess konkurrenskraft, särskilt under perioder av ökade säkerhetsspänningar. Under sådana perioder kan den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen komma att sakna den produktionskapacitet som krävs för att tillgodose medlemsstaternas akuta behov, och dess produkter kan komma att vara mindre synliga för medlemsstaterna än de produkter som tredjeländer eller enheter i tredjeländer erbjuder. Den här förordningen bör därför föreskriva en europeisk militär försäljningsmekanism, som inbegriper åtgärder för att försvarsprodukter från den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen snabbare ska kunna släppas ut på marknaden genom att förfaranden för gemensam upphandling av försvarsprodukter förenklas och genom att använda kontrakt som en regering tilldelas av en annan regering.

(49) Medlemsstaterna, associerade länder och Ukraina, eller en Seap, bör kunna inrätta, förvalta och upprätthålla försvarsindustriella beredskapspooler bestående av försvarsprodukter som medlemsstaterna, associerade länder och Ukraina lätt skulle kunna köpa eller använda, för att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft samt för återuppbyggnaden, återhämtningen och moderniseringen av den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen. Sådana pooler, som består av lager av försvarsprodukter som upphandlas från den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen eller den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, skulle locka till sig efterfrågan och öka förutsägbarheten för försvarssektorn. De skulle ge positiva signaler till industrin i unionen och Ukraina och ge den incitament att tillverka försvarsprodukter och investera i syfte att stärka den industriella kapaciteten i sektorn i fråga. De försvarsindustriella beredskapspoolerna skulle dessutom förbättra försörjningstryggheten för försvarsprodukter för medlemsstaterna genom att förbättra produkttillgången och minska ledtiderna för leverans, även i försörjningskrissituationer. Om sådana pooler inrättas inom ramen för en Seap bör programmet och stödinstrumentet för Ukraina kunna stödja gemensam upphandling av ytterligare kvantiteter försvarsprodukter genom åtgärder för gemensamma upphandling som genomförs av Seap:en samt inrättandet och driften av Seap:en i syfte att förvalta och underhålla dessa pooler.

(50) För att öka medlemsstaternas medvetenhet om tillgången till produkter från den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen och den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen bör programmet också kunna stödja kommissionens upprättande och fortlöpande uppdatering av en enda centraliserad katalog över försvarsprodukter som utvecklats av den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen och den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, på grundval av frivilliga bidrag från medlemsstaterna, Ukraina och de ekonomiska aktörerna (en europeisk militär försäljningskatalog). För detta ändamål bör produkterna i katalogen tillverkas av ekonomiska aktörer som är etablerade och har sina strukturer för verkställande ledning i unionen, ett associerat land eller Ukraina, och den infrastruktur och de anläggningar, tillgångar och resurser som används vid tillverkningen av dessa produkter bör vara belägna i unionen, ett associerat land eller Ukraina. När kommissionen upprättar denna katalog bör den samråda med EDA och beakta dess sakkunskap.

(51) På grundval av bland annat erfarenheterna från kapitalinstrumentet på försvarsområdet, som inrättades inom ramen för Europeiska försvarsfonden som en blandfinansieringsinsats inom InvestEU, bör kommissionen sträva efter att inrätta ett särskilt instrument som en del av programmet som bör benämnas fonden för snabbare omvandling av försvarsleveranskedjan (Fast). Fast bör genomföras genom indirekt förvaltning. Fast kommer att mobilisera, riskreducera och snabba upp de investeringar som behövs för att öka försvarstillverkningskapaciteten på unionens territorium hos unionsbaserade små och medelstora företag och små midcap-företag, i form av en blandfinansieringsinsats som erbjuder stöd i form av lån eller kapital. Eftersom ansökan om stöd i form av lån inom ramen för Fast kan innehålla information om infrastruktur, anläggningar, tillgångar eller resurser som används av små och medelstora företag eller små midcap-företag för industrialisering eller tillverkning av försvarsprodukter, är det lämpligt att sådant stöd omfattas av regler som kräver att sådana infrastrukturer, anläggningar, tillgångar och resurser är belägna på en medlemsstats eller ett associerat lands territorium, med vissa riktade undantag. Fast bör inrättas som en blandfinansieringsinsats, inbegripet inom ramen för InvestEU-programmet som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/523 ([26]), i nära samarbete med dess genomförandepartner.

(52) Fast bör leda till en tillfredsställande multiplikatoreffekt i enlighet med lån- och kapitalmixen och bidra till att attrahera både offentlig och privat finansiering. För att kunna bidra till det övergripande målet att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft bör Fast också ge stöd till små och medelstora företag, inbegripet uppstartsföretag och expanderande företag, och små midcap-företag i hela unionen som är en del av unionens försvarsleveranskedjor eller har nära förestående planer på att bli en del av dessa, för industrialisering eller tillverkning av försvarsprodukter, och som har svårt att få tillgång till finansiering. Fast bör också påskynda investeringarna på området för tillverkning av försvarsteknik och försvarsprodukter och därmed stärka försörjningstryggheten för försvarsindustrins värdekedjor i unionen.

(53) Det är nödvändigt att öka antalet och omfattningen av gemensamma upphandlingar av försvarsprodukter från den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen och den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen för att uppnå målen för programmet och stödinstrumentet för Ukraina. I enlighet med artikel 168.2 och 168.3 i budgetförordningen kan medlemsstaterna begära att kommissionen deltar i gemensam upphandling med dem, inbegripet genom förhandsköpsavtal eller som inköpscentral. Associerade länder bör kunna begära att kommissionen deltar i gemensam upphandling, genom undantag från artikel 168.2 andra stycket i budgetförordningen, eftersom en sådan möjlighet inte föreskrivs i något bilateralt eller multilateralt fördrag med dessa länder. Tillsammans med minst en medlemsstat bör associerade länder också kunna begära att kommissionen agerar som inköpscentral, genom undantag från artikel 168.3 i budgetförordningen, eftersom budgetförordningen inte föreskriver tredjeländers deltagande i sådana åtgärder.

På samma sätt bör Ukraina, när det gäller stödinstrumentet för Ukraina, kunna delta i sådana åtgärder. Tillsammans med minst en medlemsstat bör Ukraina kunna begära att kommissionen deltar i gemensam upphandling, genom undantag från artikel 168.2 andra stycket i budgetförordningen, eftersom en sådan möjlighet inte föreskrivs i något bilateralt eller multilateralt fördrag med Ukraina. Av samma anledning bör Ukraina också, tillsammans med minst en medlemsstat, kunna begära att kommissionen agerar som inköpscentral, genom undantag från artikel 168.3 i budgetförordningen. För att stärka aggregeringen av efterfrågan vid gemensam upphandling bör kommissionen säkerställa att ett sådant upphandlingsförfarande är öppet för alla medlemsstater och, i förekommande fall, associerade länder. I syfte att främja en industriell expansion av tillverkningskapaciteten inom den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen och den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen bör kommissionen dessutom underlätta ingåendet av off-take-avtal i enlighet med unionens konkurrens- och upphandlingsregler. För gemensam upphandling med stöd av kommissionen kommer användningen av unionens budget att vara i linje med målen och de tillämpliga kriterierna för stödberättigande för programmet eller stödinstrumentet för Ukraina, och syftet kommer att vara att stödja anpassningen av tillverkningskapaciteten i försvarsindustriella leveranskedjor. Stödet från unionsbudgeten skulle i synnerhet kunna bidra till att minska riskerna när det gäller industriella investeringar, exempelvis genom ökad tillverkningskapacitet eller förvärv av nödvändiga verktygsmaskiner för att säkerställa fullgörandet av ett kontrakt, och bör under alla omständigheter vara strikt begränsat till att täcka engångskostnader i samband med inköp eller underhåll av försvarsprodukter. Budgetanslaget bör ingå i arbetsprogrammen för programmet och stödinstrumentet för Ukraina.

([26]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/523 av den 24 mars 2021 om inrättande av InvestEU-programmet och om ändring av förordning (EU) 2015/1017 (EUT L 107, 26.3.2021, s. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj).

(54) I fall som omfattas av denna förordning kan det vara motiverat med omedelbar tilldelning och omedelbart fullgörande, före undertecknandet, av ett kontrakt som följer av upphandlingsförfaranden som genomförs med stöd av kommissionen vid tillämpningen av denna förordning, med tanke på den rådande geopolitiska situationen, särskilt när de allvarliga omständigheterna och deras konsekvenser för unionsmedborgarnas säkerhet kräver att leveranserna av den berörda försvarsprodukten utförs effektivt utan dröjsmål. För detta särskilda ändamål, och genom undantag från artikel 175.1 i budgetförordningen, bör det vara möjligt att tillåta att fullgörandet av kontraktet inleds innan kontraktet undertecknas, om behovet av detta på vederbörligt sätt dokumenteras av den upphandlande myndigheten.

(55) De samarbetsinriktade försvarsmaterialprogrammen i unionen står inför stora utmaningar, eftersom dessa främst inrättats på ad hoc-basis och är hårt drabbade av komplexitet, förseningar och kostnadsöverskridanden. För att man ska kunna råda bot på denna situation och säkerställa ett kontinuerligt engagemang från medlemsstaterna fram till slutet av försvarsprodukternas livscykel krävs en mer strukturerad strategi på unionsnivå. För att förverkliga en sådan strategi bör medlemsstaternas insatser stödjas genom att man tillhandahåller en ny rättslig ram – närmare bestämt Seap – för att underbygga och stärka deras samarbete. För att uppnå sitt mål att främja konkurrenskraften hos den europeiska, och, i relevanta fall, den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, bör en Seap kunna genomföra gemensam utveckling, upphandling, livscykelförvaltning eller dynamisk tillgänglighetsförvaltning av försvarsprodukter. En Seap bör få genomföra ytterligare verksamhet som är nödvändig för att uppnå sina mål, såsom verksamhet med anknytning till infrastruktur med direkt koppling till försvarsprodukter. Åtgärder som vidtas inom ramen för en Seap och åtgärder som utförts inom ramen för Gusp, särskilt när det gäller förmågeutvecklingsplanen, bör vara ömsesidigt förstärkande. Sådana åtgärder får inte heller strida mot unionens och dess medlemsstaters säkerhets- och försvarsintressen, inbegripet iakttagandet av principen om goda grannförbindelser.

(56) Inom en Seap bör medlemsstaterna kunna dra nytta av standardiserade förfaranden som kan tillhandahållas av kommissionen för inledning och förvaltning av samarbetsinriktade försvarsmaterialprogram, inbegripet riktlinjer för projektförvaltning, upphandling, ekonomisk förvaltning och rapportering. Samarbete inom ramen för en Seap bör också, på de villkor som anges i rådets direktiv 2006/112/EG ([27]) och (EU) 2020/262 ([28]), medge undantag från mervärdesskatt eller punktskatt om en Seap äger den upphandlade utrustningen. Utöver bidrag från programmet och stödinstrumentet för Ukraina bör en Seap också kunna ta emot bidrag från andra unionsprogram, förutsatt att bidragen inte täcker samma kostnad. Reglerna för det relevanta unionsprogrammet ska tillämpas för det motsvarande bidraget till åtgärden.

(57) En Seap bör, om dess medlemmar enhälligt så önskar, kunna emittera värdepapper i enlighet med lagstiftningen i den medlemsstat där den har sitt stadgeenliga säte för att säkerställa den långsiktiga finansieringsplanen för försvarsmaterielprogram och efterlevnad av ramen för ekonomisk styrning. Unionen bör inte vara ansvarig för värdepapper emitterade av en Seap. Finansiella bidrag från unionen kan komma att förbättra villkoren för medlemsstaternas finansiering av försvarsmaterielprogram.

(58) För att uppnå sina mål bör en Seap, genom ett delegeringsavtal, kunna anförtro en eller flera av de enheter som är berättigade till finansiering inom ramen för åtgärder för gemensam upphandling inom programmet en eller flera av sina uppgifter. I synnerhet har internationella organisationer som Occar och NSPA samt EDA resurser, kompetens och färdigheter inom förvaltning av försvarssamarbete, vilket skulle kunna ge ett mervärde till en Seap. Om en Seap anförtror en annan enhet utförandet av sina uppgifter bör den förbli ansvarig för fullgörandet av sina skyldigheter enligt unionsrätten, i synnerhet denna förordning. Den bör därför säkerställa att avtalet om delegering innehåller sådana skyldigheter och vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att de fullgörs.

(59) För att möjliggöra ett effektivt förfarande för inrättandet av en Seap är det nödvändigt att medlemsstater, associerade länder eller Ukraina, om de vill inrätta en Seap, lämnar in en ansökan till kommissionen, som bör bedöma huruvida de föreslagna stadgarna för Seap:en är förenliga med denna förordning. En sådan ansökan bör innehålla en förklaring från den medlemsstat där en Seap planeras ha sitt stadgeenliga säte om att en Seap erkänns som ett internationellt organ eller en internationell organisation vid tillämpningen av direktiven 2006/112/EG och (EU) 2020/262, från och med tidpunkten för dess inrättande. Kommissionen bör bedöma ansökan utan onödigt dröjsmål, helst inom två månader från mottagandet av den fullständiga ansökan. Kommissionen bör i detta syfte kunna uppmana EDA att tillhandahålla sin sakkunskap.

([27]) Rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt (EUT L 347, 11.12.2006, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/112/oj).

([28]) Rådets direktiv (EU) 2020/262 av den 19 december 2019 om allmänna regler för punktskatt (EUT L 58, 27.2.2020, s. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2020/262/oj).

(60) Av öppenhetsskäl bör de genomförandeakter genom vilka en Seap inrättas och meddelanden om upplösning av en Seap och om dess avslutande, samt meddelanden om att en Seap inte kan betala sina skulder, offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

(61) För att kunna utföra sina uppgifter på ett så effektivt sätt som möjligt bör en Seap – från och med den dag då den genomförandeakt genom vilken den inrättas träder i kraft – vara en juridisk person och ha den mest vittgående rättskapaciteten i varje medlemsstat. En Seap bör också ha den mest vittgående rättskapaciteten i associerade länder och Ukraina i de fall där de är medlemmar i Seap:en. Den bör ha ett stadgeenligt säte inom en medlemsstats territorium.

(62) Medlemsstaterna, associerade länder och Ukraina får vara medlemmar i en Seap. Minst tre länder bör vara medlemmar i en Seap, varav minst två bör vara medlemsstater.

(63) För genomförandet av en Seap bör mer detaljerade bestämmelser fastställas i dess stadgar på grundval av vilka kommissionen bör undersöka om en ansökan överensstämmer med de regler som fastställs i denna förordning. Det är viktigt att det i stadgarna klargörs vilken administrativ kapacitet som planeras för att säkerställa efterlevnad av de unionsregler och nationella regler som är tillämpliga på hantering av försvarsprodukter. Utan att det påverkar befintliga unionsregler och nationella regler om export av försvarsprodukter bör Seap-medlemmarna enhälligt kunna enas om en strategi för sådan export.

(64) Det är nödvändigt att säkerställa dels att en Seap har den flexibilitet som krävs för att ändra sina stadgar, dels att vissa väsentliga delar, särskilt de som krävdes för att statusen som Seap skulle beviljas, upprätthålls genom nödvändig kontroll på unionsnivå. Om en ändring gäller en väsentlig del av stadgarna bör denna ändring godkännas av kommissionen innan den får verkan. Alla andra ändringar bör meddelas kommissionen. Med undantag av ändringar som rör en möjlig strategi för exporten av försvarsprodukter bör kommissionen ha möjlighet att invända mot sådana ändringar om den anser att de strider mot denna förordning.

(65) En Seap bör kunna upphandla försvarsprodukter för egen räkning eller i medlemmarnas namn eller för medlemmarnas räkning. För dessa ändamål bör en Seap betraktas som en internationell organisation i den mening som avses i artikel 12 c i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG ([29]). Direktiv 2009/81/EG bör därför inte tillämpas på sådan upphandling. Om en Seap genomför en upphandling på uppdrag av sina medlemmar som är medlemsstater eller, i förekommande fall, associerade länder, bör direktiv 2009/81/EG inte tillämpas i sådana fall när upphandlingsförfarandet är förenligt med denna Seaps mål att främja den europeiska och, i förekommande fall den ukrainska, försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft. Direktiv 2009/81/EG bör inte heller tillämpas på upphandlingsförfaranden som genomförs av medlemsstaterna när de upphandlar på en Seaps vägnar eller i dess namn, eftersom sådana kontrakt bör tilldelas i enlighet med upphandlingsreglerna för denna Seap. När medlemsstater eller, i förekommande fall, associerade länder upphandlar försvarsprodukter från en Seap bör upphandlingen betraktas som ett kontrakt som en regering tilldelas av en annan regering enligt vad som avses i artikel 13 f i direktiv 2009/81/EG. En Seap bör fastställa sina egna upphandlingsregler, i överensstämmelse med de principer i unionens primärrätt som är tillämpliga på upphandling, särskilt principerna om likabehandling, öppenhet, icke-diskriminering och proportionalitet, och med de regler som fastställs i denna förordning. Om en Seap anförtror upphandlingsuppgifter till en eller flera enheter bör den säkerställa att de upphandlingsregler som ska tillämpas är förenliga med dessa principer.

(66) De medlemsstater som deltar i en Seap bör säkerställa att Seap:ens upphandlingspolicy är förenlig med målen att främja den europeiska eller den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft, även när det inte finns något ekonomiskt stöd från unionen. Detta påverkar inte de särskilda villkor som gäller om en Seap får unionsfinansiering inom ramen för ett relevant program.

([29]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG av den 13 juli 2009 om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggentreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter och enheter på försvars- och säkerhetsområdet och om ändring av direktiven 2004/17/EG och 2004/18/EG (EUT L 216, 20.8.2009, s. 76, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj).

(67) För att genomföra sina uppgifter så effektivt som möjligt och som en logisk följd av dess status som juridisk person bör en Seap ansvara för sina skulder. För att göra det möjligt för medlemmarna i en Seap att hitta lämpliga lösningar avseende deras ansvar bör det i stadgarna ges möjlighet att inrätta olika ansvarsordningar som går utöver det ansvar som är begränsat till medlemmarnas bidrag.

(68) För att säkerställa att överensstämmelsen med denna förordning kontrolleras i tillräcklig hög grad bör en Seap till kommissionen översända sin årsrapport och all annan information om omständigheter som hotar att allvarligt äventyra fullgörandet av dess uppgifter. Om kommissionen, på grundval av informationen i årsrapporten eller på annat sätt, misstänker att en Seap allvarligt överträder denna förordning eller någon annan tillämplig rätt bör den begära att Seap:en eller dess medlemmar tillhandahåller förklaringar eller vidtar åtgärder. I extrema fall och om inga korrigerande åtgärder vidtas bör kommissionen kunna upphäva den genomförandeakt genom vilken en Seap inrättats och på det sättet inleda upplösningen av densamma. Kommissionen bör förse Europaparlamentet och rådet med en samlad årsrapport om verksamheten i alla aktiva Seap:er.

(69) Efter Rysslands oprovocerade och oberättigade anfallskrig mot Ukraina har försörjningstryggheten blivit en allt viktigare faktor i medlemsstaternas beslut om upphandling när det gäller försvarsprodukter. Till följd av detta har unionens gränsöverskridande leveranskedjors förmåga att säkerställa en störningsfri försörjning av försvarsprodukter blivit en avgörande faktor för deras konkurrenskraft. Införandet av ett unionsomfattande system för försörjningstrygghet skulle därför kunna få positiva effekter för den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft.

(70) Efter antagandet av förordning (EU) 2023/1525 uppmanade Europaparlamentet och rådet i sitt gemensamma uttalande av den 11 juli 2023 kommissionen att överväga att lägga fram en rättslig ram i syfte att säkerställa försörjningstryggheten. I detta gemensamma uttalande bekräftades slutsatserna från Europeiska rådets möte i december 2013, där ett heltäckande unionsomfattande system för försörjningstrygghet efterfrågades, och Europaparlamentets rekommendation av den 8 juni 2022 med uppmaning till kommissionen att utan dröjsmål presentera ett sådant system.

(71) Den senaste tidens kriser, såsom covid-19-pandemin och den kraftiga ökningen av efterfrågan på vissa försvarsprodukter, i synnerhet ammunition, har blottlagt sårbarheter i unionens leveranskedjor på det området. Dessa kriser har också visat hur störningar i försörjningen av dessa produkter, eller av komponenter eller råmaterial som är av kritisk betydelse för produktionen av dessa, kan hindra den inre marknadens funktion. Dessa kriser har belyst den sannolika risken för att det uppkommer sinsemellan olika åtgärder på nationell nivå, inbegripet bevarande av lager som en fråga om nationell säkerhet och certifiering av försvarsprodukter, samt avsaknaden av samordning på unionsnivå för att åtgärda bristen på produkter som är av kritisk betydelse för att hantera de framväxande kriserna och på komponenter och råmaterial som är oumbärliga för produktionen av dessa, vilket leder till svårigheter att få tillgång till eller förvärva de produkter, komponenter och råmaterial som behövs för att tillverka relevanta produkter, med den konkreta risken att hela produktionskedjor därmed störs. Det är mycket viktigt att säkerställa att det inte uppstår hinder för gränsöverskridande handel mellan medlemsstaterna på grund av skillnader mellan nationella lagstiftningar, eftersom sådana skillnader skulle begränsa den fria rörligheten för kritiska produkter och relaterade komponenter och råmaterial på den inre marknaden och störa leveranskedjornas funktion. Dessa svårigheter i leveranskedjorna visade också att det finns en avsaknad av krishanteringsverktyg och samordningsmekanismer, ett otillräckligt informationsutbyte samt en otillräcklig överblick över tillverkningskapaciteten i unionen som helhet, särskilt när det gäller försvarsprodukter.

(72) Den konstanta försämringen av säkerhetssituationen, som kännetecknas av ökande långsiktiga hot, snabbare utveckling av försvarsteknik och försvarsinnovation samt en sannolik ökning av försvarsutgifterna kommer troligen att leda till ökad efterfrågan på försvarsprodukter och förvärra framtida försörjningskriser i fråga om sådana produkter. Det är sannolikt att en sådan ökad efterfrågan ökar trycket på unionens leveranskedjor för försvarsprodukter och, om ingen ram antas på unionsnivå, att skillnader mellan nationella åtgärder för att hantera brister uppkommer eller återkommer, vilket leder till att det uppstår hinder för en väl fungerande inre marknad. Detta får till följd att unionens och dess medlemsstaters försvars- och säkerhetsintressen undergrävs.

(73) En säkerhetsmiljö i snabb utveckling skulle dessutom kunna bidra till andra kriser i olika former, såsom cyberattacker mot försvarsindustrin eller storskaliga störningar av kritisk infrastruktur, vilket kräver snabba och beslutsamma samordnade insatser för att förhindra allvarliga störningar i de relaterade försvarsleveranskedjorna. För att föregripa en förhöjd efterfrågan på försvarsprodukter och ett intensivare tryck på de relaterade leveranskedjorna är dessa leveranskedjors tillförlitliga funktion oundgänglig för att säkerställa en väl fungerande inre marknad för försvarsprodukter.

(74) Såsom framgår av lärdomarna från arbetet i arbetsgruppen för gemensam upphandling på försvarsområdet när det gäller att samordna mycket kortsiktiga försvarsupphandlingsbehov och av genomförandet av förordning (EU) 2023/1525, har unionens försvarsleveranskedjor ofta en gränsöverskridande dimension, särskilt på lägre nivåer. Det är mycket viktigt att undvika att den ökande komplexiteten i unionsomfattande leveranskedjor för försvarsprodukter leder till bristande insyn i den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens övergripande produktionskapacitet och leveranskedjor och till att medlemsstaterna inte kan fatta välgrundade beslut, särskilt för att hantera brister eller minska risken för sådana brister.

(75) Det finns en konkret risk för att de åtgärder för försörjningstrygghet som antas på nationell nivå inte är tillräckliga för att effektivt bekämpa utmaningar i framtiden och att de gränsöverskridande effekterna på de unionsomfattande försvarsleveranskedjorna inte i tillräcklig utsträckning kan beaktas eller hanteras på lämpligt sätt av enskilda medlemsstater. Dessutom kan icke samordnade strategier på nationell nivå, särskilt när det gäller certifiering, överföring av försvarsprodukter inom unionen och prioritering av order med ett militärt syfte, få allvarliga negativa konsekvenser för hur väl den inre marknaden för försvarsprodukter fungerar, särskilt genom att skapa hinder för gränsöverskridande handel och förvärra de övergripande bristerna och störningarna i leveranskedjorna.

(76) Mot bakgrund av dessa utmaningar förefaller det nödvändigt och lämpligt att inrätta ett unionsomfattande system för försörjningstrygghet som har som mål att öka försörjningstryggheten för försvarsprodukter i syfte att säkerställa en väl fungerande inre marknad och göra den motståndskraftig mot chocker. I detta sammanhang är det nödvändigt att föreskriva samordningsåtgärder och att förbereda sig för och bemöta följderna av framtida försörjningskriser på den inre marknaden för försvarsprodukter, att säkerställa försörjningstryggheten för försvarsprodukter, komponenter och råmaterial till dessa samt produkter och tjänster som är kritiska för att producera dessa och vilkas tillgänglighet är oumbärlig för att säkerställa att den inre marknaden och dess leveranskedjor fungerar väl och vilka måste garanteras för att hantera en försörjningskris (krisnödvändiga produkter) och att säkerställa en välfungerande inre marknad för försvarsprodukter, bland annat genom att förhindra att det uppstår hinder för den. Dessa åtgärder bör grundas på artikel 114 i EUF-fördraget.

(77) Direktiv 2009/81/EG rör bland annat inrättandet av en lämplig rättslig ram, vilket är en förutsättning för att skapa en europeisk marknad för försvarsmateriel, avseende en samordning av upphandlingsförfaranden vid tilldelning av kontrakt som uppfyller medlemsstaternas krav på säkerhet och som är förenlig med deras skyldigheter enligt EUF-fördraget. För att uppnå det målet tillhandahåller direktiv 2009/81/EG i synnerhet bestämmelser för hanteringen av krissituationer, särskilt genom att föreskriva särskilda bestämmelser för akuta situationer till följd av en kris, såsom förkortade tidsfrister för mottagande av anbud och möjligheten att använda det förhandlade förfarandet utan föregående offentliggörande av ett meddelande om upphandling. I vissa brådskande fall kan dessa regler dock vara otillräckliga, särskilt när den akuta situationen till följd av krisen endast kan hanteras genom att två eller flera medlemsstater deltar i en gemensam upphandling. I sådana fall är den enda lösningen för att säkerställa dessa medlemsstaters säkerhetsintressen ofta att öppna ett befintligt ramavtal för upphandlande myndigheter i medlemsstater som ursprungligen inte var parter i det, även om denna möjlighet inte hade föreskrivits i det ursprungliga ramavtalet. Eftersom dessa möjligheter inte föreskrivs i direktiv 2009/81/EG vid den tidpunkt då denna förordning träder i kraft föreskrivs det i denna förordning en möjlighet att komplettera eller avvika från bestämmelserna i det direktivet i brådskande fall till följd av en kris, förutsatt att det företag som ingick ramavtalet har gett sitt samtycke.

(78) I enlighet med Europeiska unionens domstols rättspraxis ska ändringar av ett offentligt kontrakt strikt begränsas till vad som är absolut nödvändigt med hänsyn till omständigheterna, samtidigt som principerna om icke-diskriminering, transparens och proportionalitet i största möjliga utsträckning respekteras. I det avseendet bör det vara möjligt att avvika från direktiv 2009/81/EG genom att öka de kvantiteter som föreskrivs i ramavtalet med upp till 100 % av ramavtalets värde när det öppnas för upphandlande myndigheter i andra medlemsstater, i den mån en sådan ökning är absolut nödvändig för att öppna ramavtalet för dessa upphandlande myndigheter. Med hänsyn till dessa ytterligare kvantiteter bör dessa upphandlande myndigheter åtnjuta samma villkor som den ursprungliga upphandlande myndighet som ingick det ursprungliga ramavtalet. Dessutom bör lämpliga åtgärder för transparens vidtas för att säkerställa att alla potentiellt berörda parter informeras.

(79) Under de senaste åren har medlemsstaterna i allt högre grad samarbetat på försvarsområdet, särskilt i syfte att få sina militära förmågor att konvergera. Unionsprocesser såsom den samordnade årliga försvarsöversikten och Pesco syftar särskilt till att stödja genomförandet av relevanta prioriteringar genom att identifiera och tillvarata möjligheter till ett fördjupat försvarssamarbete med sikte på att förverkliga unionens ambitioner på säkerhets- och försvarsområdet. Den konstanta försämringen av den geopolitiska miljön och den extrema volatiliteten i den internationella miljön gör det än mer nödvändigt att utveckla det operativa samarbetet. För att ett försvarssamarbete ska vara effektivt kan det visa sig nödvändigt att det kräver att de samarbetande medlemsstaternas väpnade styrkor använder exakt samma försvarsprodukt eller åtminstone produkter som är så lika att de är utbytbara. I sådana fall bör en medlemsstat som deltar i inrättandet av eller ansluter sig till ett sådant samarbetsinitiativ, som går längre än enbart gemensam upphandling av försvarsprodukter, tillåtas avvika från principerna om öppenhet och konkurrens genom att direkt tilldela ett kontrakt utan föregående konkurrensutsättning eller offentliggörande av ett meddelande om upphandling till det företag från den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella bas som producerar denna produkt, förutsatt att detta är nödvändigt för genomförandet av det berörda försvarssamarbetet.

(80) Med tanke på säkerhetssituationen och de befintliga och förutsebara spänningarna och flaskhalsarna på den inre marknaden för försvarsprodukter och i dess leveranskedjor, särskilt till följd av obalansen mellan den begränsade tillverkningskapaciteten i unionen och ökningen av efterfrågan sedan Ryssland inledde sitt anfallskrig mot Ukraina, är det nödvändigt att föreskriva en uppsättning åtgärder som gör det möjligt för unionen att förutse, förbereda sig för och minska riskerna för allvarliga störningar i försörjningen av försvarsprodukter som skulle eller sannolikt skulle leda till att olika nationella åtgärder antas, vilket skulle få allvarliga negativa konsekvenser för hur väl den inre marknaden fungerar.

(81) Unionens förmåga att förutse och hantera kriser när det gäller försörjningen av försvarsprodukter som påverkar hur väl den inre marknaden fungerar är beroende av kunskap och övervakning, på unionsnivå, avseende strukturen, styrkorna och svagheterna i unionens leveranskedjor för sådana produkter. Mot bakgrund av komplexiteten i försvarsleveranskedjorna och de befintliga spänningarna och risken för försörjningsbrister längs dessa leveranskedjor är det nödvändigt att tillhandahålla instrument för en fortsatt samordnad strategi för kartläggning och övervakning av unionens försörjningskedjor avseende krisnödvändiga produkter. Resultaten av en sådan kartläggning ger också relevant information för utvecklingen av unionsåtgärder som syftar till att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft och för att bedöma unionens ställning i globala försvarsleveranskedjor. Kartläggning och övervakning bör i detta sammanhang inriktas på produkter för vilka allvarliga störningar därav eller en överhängande risk för sådana störningar skulle eller sannolikt skulle leda till att olika nationella åtgärder antas, vilket skulle få allvarliga negativa konsekvenser för hur väl den inre marknaden fungerar, särskilt hinder för gränsöverskridande handel.

(82) Vid kartläggningen bör kommissionen identifiera och regelbundet uppdatera en förteckning över krisnödvändiga produkter, med fokus på eventuella störningar eller flaskhalsar som påverkar försörjningstryggheten för sådana produkter. Kommissionens identifiering av dessa produkter bör baseras på uppgifter som tillhandahålls av medlemsstaterna och härrör från identifieringen av relevant tillverkningskapacitet och relevanta leveranskedjor. I syfte att säkerställa att de aggregerade uppgifterna är uttömmande bör kommissionen dubbelkontrollera dessa uppgifter med användning av tillgängliga uppgifter samt vid behov uppgifter som erhålls till följd av frivilliga begäranden om information som riktas till företag.

(83) Kommissionen bör tillhandahålla en ram och en metod för att identifiera krisnödvändiga produkter. I syfte att säkerställa kartläggningens effektivitet bör ramen och metoden utformas så att onödiga administrativa bördor för medlemsstaterna undviks. De bör därför bygga på befintliga nationella ramar och metoder som medlemsstaterna informerar kommissionen om. Ramen och metoden bör i första hand inriktas på befintliga flaskhalsar längs försvarsleveranskedjorna och leda till att tillverkningskapaciteten och leveranskedjorna för dessa kan fastställas.

(84) Som en del av kartläggningen bör kommissionen också fastställa och utarbeta en förteckning över indikatorer för tidig varning som syftar till att identifiera faktorer som kan störa, äventyra eller negativt påverka tillgängligheten avseende sådana produkter. Sådana indikatorer kan omfatta atypiska förlängningar av ledtiden, tillgången på de råvaror, de intermediära produkter och det humankapital som behövs för tillverkning av krisnödvändiga produkter, eller lämplig tillverkningsutrustning, den prognostiserade efterfrågan, prisökningar som överstiger normala prisfluktuationer, olyckor, attacker, naturkatastrofer eller andra allvarliga händelser, effekterna av handelspolitik, tullar, exportrestriktioner, handelshinder och andra handelsrelaterade åtgärder samt effekterna av företagsnedläggningar, utlokalisering eller förvärv av huvudsakliga tillhandahållare av krisnödvändiga produkter. Kommissionens övervakningsverksamhet bör inriktas på dessa indikatorer för tidig varning, som vid behov kan inbegripa begäranden om frivillig information till relevanta aktörer.

(85) För att minimera bördan för de företag som deltar i övervakningen och säkerställa att de uppgifter som inhämtas kan sammanställas på ett meningsfullt sätt bör kommissionen fastställa standardiserade och säkra metoder för all insamling av uppgifter. Dessa metoder bör säkerställa att alla insamlade uppgifter behandlas konfidentiellt, och samtidigt säkerställa företagssekretess och cybersäkerhet. På samma sätt bör medlemsstaterna, i syfte att begränsa den administrativa bördan för nationella förvaltningar, tillåtas att begära att kommissionen utför de uppgifter som de har anförtrotts vid kartläggningen av leveranskedjorna för försvarsprodukter.

(86) På grundval av den förteckning över krisnödvändiga produkter som fastställts av kommissionen bör medlemsstaterna fastställa de huvudsakliga tillhandahållarna av sådana produkter på sitt territorium. Förteckningen över sådana tillhandahållare bör översändas till kommissionen för att säkerställa en effektiv samordnad strategi på unionsnivå. För att kunna identifiera och rapportera om alla händelser som kan få negativa och bestående konsekvenser för snabb tillgång till och leverans av dessa produkter bör medlemsstaterna övervaka sådana leverantörers förmåga att bedriva sin verksamhet mot bakgrund av de indikatorer för tidig varning som kommissionen har fastställt. I samma syfte bör även de huvudsakliga tillhandahållarna av krisnödvändiga produkter informera den medlemsstat på vars territorium de är etablerade om de upptäcker störningar i försörjningen som i betydande grad kan påverka deras verksamhet avseende produktionen av krisnödvändiga produkter.

(87) Som en del av krisberedskapsramen bör kommissionen genomföra och samordna stresstester och simuleringar, särskilt med utgångspunkt i råd från nämnden för försörjningstrygghet på försvarsområdet (nämnden) när det gäller frågor av avgörande betydelse för försvarsleveranskedjorna. I det sammanhanget skulle kommissionen kunna utarbeta scenarier och parametrar som återspeglar de särskilda risker som en kris i tillhandahållandet av krisnödvändiga produkter medför. För att säkerställa krisberedskapen hos alla relevanta aktörer är det nödvändigt att alla medlemsstater och, i förekommande fall, den höga representanten, EDA och andra relevanta aktörer inbjuds att på frivillig basis delta i dessa stresstester. Kommissionen kan i det sammanhanget underlätta och uppmuntra utarbetandet av strategier för krisberedskap, inbegripet strategier för kriskommunikation och utbyte av information om gällande restriktioner under utmanande omständigheter. Med tanke på hur känslig information som rör flaskhalsar i leveranskedjorna är för unionens och dess medlemsstaters försvars- och säkerhetsintressen bör resultaten av dessa stresstester utgöra säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

(88) Bristen på insyn när det gäller certifieringsmyndigheternas identitet och certifieringsförfarandena för försvarsprodukter inom unionen resulterar i en begränsad korscertifiering av försvarsprodukter, vilket leder till ytterligare fragmentering av den inre marknaden för försvarsprodukter, i synnerhet vid försörjningskriser, vilket illustrerades av ammunitionskrisen 2023. Som en del av beredskapsramen är det därför nödvändigt att öka insynen i nationella certifieringsprocesser och främja informationsutbytet mellan certifieringsmyndigheterna i syfte att underlätta korscertifiering av försvarsprodukter och främja rörligheten för sådana produkter på den inre marknaden. För detta ändamål bör kommissionen upprätta och uppdatera en förteckning över nationella certifieringsmyndigheter.

(89) För att minska risken för försörjningsbrister avseende krisnödvändiga produkter är det nödvändigt att påskynda utbyggnaden av anläggningar med koppling till tillverkning av dessa produkter, särskilt genom att säkerställa en effektiv och snabb administrativ behandling av alla ansökningar som rör planering, uppförande och drift av sådana anläggningar. Medlemsstaterna bör därför säkerställa att sådana ansökningar behandlas så snabbt som det är rättsligt möjligt.

(90) För att göra det möjligt för unionen att minska risken för att en försörjningskris uppstår bör medlemsstaternas behöriga myndigheter varna nämnden om de får kännedom om att det föreligger en risk för allvarliga störningar i leveranserna av krisnödvändiga produkter eller har konkret och tillförlitlig information om någon annan relevant kommande riskfaktor eller händelse. I syfte att säkerställa en samordnad strategi för att minska sådana risker bör kommissionen, när den får kännedom om en sådan risk, vidta förebyggande åtgärder, såsom att kalla till ett extra möte i nämnden för att diskutera hur allvarliga de eventuella störningarna skulle vara samt möjliga motåtgärder och, i förekommande fall, samråda med relevanta tredjeländer och internationella organisationer i syfte att söka samarbetslösningar för att undvika eller åtgärda störningar i leveranskedjorna, i enlighet med internationella skyldigheter.

(91) Denna förordning bör också tillhandahålla instrument för att på ett effektivt och samordnat sätt hantera en försörjningskris som är nära förestående eller som har uppstått. På grund av behovet av att föreskriva riktade åtgärder som beror på huruvida krisnödvändiga produkter som inte är försvarsprodukter eller krisnödvändiga försvarsprodukter berörs av allvarliga negativa konsekvenser för den inre marknadens funktion, eller en överhängande risk för sådana, bör denna förordning därför omfatta bestämmelser avseende två olika försörjningskrislägen.

(92) Försörjningskrisläget bör därför aktiveras på grundval av konkreta och tillförlitliga bevis om det finns allvarliga störningar eller en överhängande risk för sådana störningar i tillhandahållandet av krisnödvändiga produkter, och om sådana allvarliga störningar eller den överhängande risken för sådana leder till eller sannolikt kommer att leda till att olika nationella åtgärder antas avseende krisnödvändiga produkter som inte är försvarsrelaterade produkter, vilket skulle få allvarliga negativa konsekvenser för hur väl den inre marknaden fungerar, särskilt hinder för gränsöverskridande handel med sådana krisnödvändiga produkter.

(93) Det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget bör aktiveras om det finns allvarliga störningar eller en överhängande risk för sådana störningar i tillhandahållandet av försvarsprodukter, och om sådana allvarliga störningar eller den överhängande risken för sådana störningar leder till eller sannolikt kommer att leda till att olika nationella åtgärder antas avseende krisnödvändiga försvarsprodukter, vilket skulle få allvarliga negativa konsekvenser för hur väl den inre marknaden fungerar, särskilt hinder för gränsöverskridande handel med sådana krisnödvändiga försvarsprodukter. När kommissionen bedömer huruvida villkoren för aktivering av detta säkerhetsrelaterade försörjningskrisläge är uppfyllda bör den beakta huruvida en kris som påverkar unionens och dess medlemsstaters säkerhets- och försvarsintressen har identifierats inom ramen för Gusp, exempelvis huruvida en medlemsstat har aktiverat klausulen om gemensamt försvar enligt artikel 42.7 i EU-fördraget. I detta sammanhang kan kommissionen beakta huruvida en sådan kris också har identifierats i Nato.

(94) På grund av den känsliga karaktären av beslutet om att aktivera ett försörjningskrisläge eller ett säkerhetsrelaterat försörjningskrisläge som i synnerhet härrör från de potentiella konsekvenserna av åtgärder som kan komma att vidtas som svar på detta, inbegripet den betydande inverkan som sådana åtgärder kan få på privata företag i unionen, bör befogenheten att anta en genomförandeakt om aktivering, förlängning och avslutande av dessa försörjningskrislägen tilldelas rådet. För att säkerställa att insatserna på unionsnivå anpassas till försörjningskrisens art bör rådet också fastställa vilka av de åtgärder som föreskrivs i denna förordning som bör aktiveras för att hantera den pågående försörjningskrisen och får fastställa för vilka krisnödvändiga produkter dessa åtgärder bör aktiveras.

(95) För att möjliggöra exakta bedömningar i nära realtid av försörjningskrisens art och allvar och av huruvida det är nödvändigt att införa prioriteringsåtgärder, bör kommissionen, om rådet i en genomförandeakt föreskriver detta inom ramen för försörjningskrisläget eller det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget, kunna rikta begäranden om information till ekonomiska aktörer som bidrar till produktionen av de berörda krisnödvändiga produkterna. Sådana begäranden om information bör endast utfärdas om den tillgängliga informationen inte är tillräcklig och bör begränsas till information om produktionsförmåga, produktionskapacitet eller eventuella primära störningar. Med tanke på den känsliga karaktären hos den information som kan komma att begäras bör kommissionen få förhandsgodkännande från den medlemsstat där den berörda ekonomiska aktörens produktionsanläggning är belägen, och den begärda informationen bör gå via den medlemsstaten. Om den berörda medlemsstaten samtycker till att utfärda en sådan begäran om information bör den kunna besluta att rikta denna begäran direkt till den berörda ekonomiska aktören och underrätta kommissionen om detta. Det är också viktigt att kommissionen är medveten om begäranden om information från tredjeländer som rör verksamhet som bedrivs av ekonomiska aktörer som är etablerade i unionen avseende utbudet av krisnödvändiga produkter, eftersom sådana begäranden om information skulle kunna leda till prioriteringsåtgärder från dessa tredjeländer som kan få en betydande inverkan på utbudet av sådana produkter i unionen och på hur väl den inre marknaden fungerar. Den berörda ekonomiska aktören bör därför i god tid informera den medlemsstat på vars territorium dess produktionsanläggning är belägen, och som i sin tur bör underrätta kommissionen, så att den berörda medlemsstaten och kommissionen kan begära att den ekonomiska aktören lämnar liknande information som den som begärs av tredjelandet.

(96) Vid allvarlig och ihållande brist på eller exceptionellt hög efterfrågan på krisnödvändiga produkter som medför en överhängande risk för eller leder till en allvarlig negativ inverkan på hur väl den inre marknaden fungerar, kan prioriteringsåtgärder på unionsnivå som syftar till att säkerställa tillgången till krisnödvändiga produkter visa sig vara absolut nödvändiga för att säkerställa att den inre marknaden för försvarsprodukter och dess leveranskedjor fungerar väl. Kommissionen bör i detta avseende, på begäran av en medlemsstat, kunna använda prioritetsklassade begäranden för att underlätta försörjningen av både krisnödvändiga försvarsprodukter och krisnödvändiga produkter som inte är försvarsprodukter, och prioritetsklassade order för att säkerställa försörjningen av krisnödvändiga produkter som inte är försvarsprodukter. Dessa prioriteringsåtgärder bör aktiveras av rådet.

(97) Prioritetsklassade begäranden bör bestå av begäranden från kommissionen, på initiativ av en medlemsstat, riktade till relevanta ekonomiska aktörer som är etablerade i unionen, om att godta eller prioritera order på krisnödvändiga produkter. Som en sista utväg för att säkerställa att försvarsleveranskedjorna kan fortsätta att fungera i samband med en försörjningskris, och endast när så är nödvändigt och proportionellt för det ändamålet, bör dessa prioritetsklassade begäranden syfta till att stödja en medlemsstat som har allvarliga svårigheter med antingen läggandet av en order eller fullgörandet av ett kontrakt om leverans av krisnödvändiga produkter. Ekonomiska aktörer bör ha möjlighet att vägra att bli föremål för en prioritetsklassad begäran. När kommissionen utfärdar en prioritetsklassad begäran bör den ta hänsyn till eventuella negativa effekter på konkurrensen på den inre marknaden och risken för att marknadssnedvridningar förvärras. Vidare bör valet av de som mottar och gynnas av den prioritetsklassade begäran inte vara diskriminerande.

(98) Mot bakgrund av unionens försämrade säkerhetssituation, kopplad till Rysslands ihållande och intensifierade hot i samband med landets anfallskrig mot Ukraina är det mycket viktigt att ta itu med de svårigheter som medlemsstaterna kan ställas inför i fråga om läggandet av en order eller fullgörandet av ett kontrakt som rör leverans av försvarsprodukter, särskilt när sådana svårigheter beror på störningar i tillhandahållandet av krisnödvändiga produkter som inte är försvarsprodukter. När krisnödvändiga produkter är produkter med dubbla användningsområden eller civila produkter kan försvarsleveranskedjorna få konkurrens från leveranskedjor för icke-försvarsrelaterade produkter med en betydligt starkare köpkraft när de försöker få tillgång till dessa krisnödvändiga produkter. Det är därför nödvändigt att föreskriva ett ytterligare instrument som en sista utväg, i fall där produktion eller leverans av sådana krisnödvändiga produkter som inte är försvarsrelaterade produkter inte kan uppnås genom andra åtgärder, inbegripet en prioritetsklassad begäran. Prioritetsklassade order bör därför göra det möjligt för kommissionen att ålägga ekonomiska aktörer som är etablerade i unionen att producera eller leverera vissa krisnödvändiga produkter som inte är försvarsrelaterade produkter efter förhandsgodkännande från den medlemsstat på vars territorium den berörda ekonomiska aktörens produktionsanläggning är belägen och den medlemsstat på vars territorium den ekonomiska aktörens struktur för verkställande ledning är belägen. Kommissionen bör inte utfärda prioritetsklassade order om den ekonomiska aktören inte kan fullgöra ordern även om den prioriteras, antingen på grund av otillräcklig produktionsförmåga eller produktionskapacitet eller av tekniska skäl, eller på grund av att detta skulle lägga en orimlig ekonomisk börda på och medföra särskilda svårigheter för den ekonomiska aktören, inbegripet en betydande risk för driftskontinuiteten. Om sådana skäl uppstår efter det att kommissionen har antagit en genomförandeakt som föreskriver att en ekonomisk aktör ska omfattas av en prioritetsklassad order eller begäran, bör den ekonomiska aktören kunna begära att kommissionen ska ändra den aktuella genomförandeakten.

(99) En prioritetsklassad order eller en prioritetsklassad begäran bör grundas på objektiva, faktiska, mätbara och underbyggda uppgifter. Den bör ta hänsyn till företagens legitima intressen och till de kostnader och insatser som krävs för varje förändring av tillverkningsserien. När skyldigheten att fullgöra den prioritetsklassade begäran eller den prioritetsklassade ordern godtas av eller åläggs företaget bör den ha företräde framför prestationsåtaganden enligt privaträtten eller offentlig rätt. Om föremålet för en prioritetsklassad begäran avser en försvarsprodukt bör begäran ange omfattningen av de avtalsförpliktelser som den prioritetsklassade begäran ska ha företräde framför. Varje prioritetsklassad begäran eller order bör läggas till ett rättvist och rimligt pris. Priset bör kunna beräknas på grundval av gällande priser under de senaste åren, förutsatt att eventuella ökningar eller minskningar motiveras, exempelvis med hänsyn till inflation eller produktionskostnader. Med tanke på vikten av att säkerställa försörjningen av krisnödvändiga produkter, som är absolut nödvändiga för att den inre marknaden och dess leveranskedjor ska fungera väl, bör fullgörandet av en prioritetsklassad begäran eller order inte medföra skadeståndsansvar gentemot tredje part för skador som kan uppstå till följd av ett eventuellt åsidosättande av avtalsförpliktelser som regleras av rätten i en medlemsstat, i den mån åsidosättandet av avtalsförpliktelser var nödvändigt för att fullgöra den föreskrivna prioriteringen. Ekonomiska aktörer som potentiellt omfattas av en prioritetsklassad begäran bör tillåtas att, i villkoren i sina kommersiella avtal, räkna med de möjliga konsekvenserna av en prioritetsklassad begäran.

(100) Om den ekonomiska aktören uttryckligen har godtagit en prioritetsklassad begäran och kommissionen har antagit en genomförandeakt efter ett sådant godtagande, eller om en prioritetsklassad order har riktats till den ekonomiska aktören genom en genomförandeakt som kommissionen antagit, bör den ekonomiska aktören uppfylla alla villkor i den genomförandeakten. Om den ekonomiska aktören underlåter att uppfylla de villkor som fastställs i genomförandeakten bör möjligheten att friskrivas från avtalsrättsligt ansvar dras in. Om den bristande efterlevnaden är avsiktlig eller beror på grov vårdslöshet bör kommissionen kunna ålägga den ekonomiska aktören böter eller löpande vite, med förbehåll för proportionalitetsprincipen. Kommissionen bör ta hänsyn till alla vederbörligen motiverade skäl som läggs fram av den ekonomiska aktören vid fastställandet av huruvida böter eller löpande viten ska anses vara nödvändiga och proportionella.

(101) Under den exceptionella omständigheten att en ekonomisk aktör som är etablerad i unionen är föremål för en åtgärd som medför en prioritetsklassad order eller en prioritetsklassad begäran avseende en krisnödvändig produkt från ett tredjeland, bör den underrätta kommissionen, för att ge underlag för en bedömning av huruvida en sådan åtgärd kommer att få en betydande inverkan på försörjningstryggheten för krisnödvändiga produkter och en väl fungerande inre marknad, samt om lämpliga åtgärder som kan behöva vidtas som svar på denna åtgärd.

(102) Begäran om eller skyldigheten att prioritera produktionen eller leveransen av vissa produkter bör inte på ett oproportionerligt sätt påverka näringsfriheten och avtalsfriheten som skyddas genom artikel 16 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (stadgan) och inte heller rätten till egendom enligt artikel 17 i denna. I enlighet med artikel 52.1 i stadgan måste varje begränsning i utövandet av dessa rättigheter och friheter vara föreskriven i lag och vara förenlig med det väsentliga innehållet i dessa rättigheter och friheter samt omfattas av proportionalitetsprincipen.

(103) Om det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget aktiveras, bör även de åtgärder som är tillgängliga inom ramen för försörjningskrisläget vara tillgängliga om rådet anser att det är lämpligt och det anges i den genomförandeakt som aktiverar det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget.

(104) Överföringar av försvarsprodukter inom unionen regleras genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/43/EG ([30]), som syftar till att förenkla dessa överföringar för att säkerställa en väl fungerande inre marknad för försvarsprodukter. Såsom dokumenterats i tidigare utvärderingar av det direktivet är beviljandet av globala och individuella överföringstillstånd på förhand fortfarande till stor del normen när det gäller rörlighet för försvarsprodukter på den inre marknaden, och den genomsnittliga handläggningstiden för ansökningar kan ibland variera avsevärt från en medlemsstat till en annan. Under en säkerhetsrelaterad försörjningskris, och om rådet anser det nödvändigt, bör det vara möjligt att i den genomförandeakt från rådet som aktiverar ett säkerhetsrelaterat försörjningskrisläge fastställa en tidsram, som inte bör vara längre än två veckor, inom vilken de berörda nationella myndigheterna bör behandla ansökningarna efter att de har mottagits i sin helhet för att ytterligare underlätta rörligheten för dessa produkter på den inre marknaden. Dessutom syftar denna förordning till att underlätta överföringar inom unionen av krisnödvändiga produkter i samband med en försörjningskris. Därför bör det klargöras att en medlemsstat som inför exportrestriktioner för komponenter som är krisnödvändiga produkter och som den anser vara känsliga i den mening som avses i direktiv 2009/43/EG inte bör kräva ytterligare tillstånd för överföring inom unionen av de berörda komponenterna om mottagaren i en försäkran om användning intygar att de komponenter som omfattas av överföringstillståndet ingår eller ska ingå i en försvarsprodukt och inte kan överföras eller exporteras som sådana. En sådan åtgärd bör inte påverka befintliga unionsregler eller nationella regler för överföring och export av försvarsprodukter.

(105) Eftersom certifiering av försvarsprodukter är avgörande för att säkerställa en väl fungerande inre marknad för försvarsprodukter, särskilt under en säkerhetsrelaterad försörjningskris, bör denna förordning, utöver att påskynda befintliga nationella processer, möjliggöra ett obligatoriskt ömsesidigt erkännande av en krisnödvändig försvarsprodukt som lagligen certifierats i en medlemsstat.

([30]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/43/EG av den 6 maj 2009 om förenkling av villkoren för överföring av försvarsrelaterade produkter inom gemenskapen (EUT L 146, 10.6.2009, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/43/oj).

(106) Utöver andra åtgärder som föreskrivs i denna förordning i syfte att hantera ett säkerhetsrelaterat försörjningskrisläge bör medlemsstaterna, om rådet aktiverar dessa åtgärder, från fall till fall överväga att använda försvarsrelaterade undantag enligt nationell rätt och tillämplig unionsrätt för beviljande av tillstånd som rör planering, uppförande och drift av produktionsanläggningar för krisnödvändiga försvarsprodukter eller för att säkerställa kontinuitet i produktionen av sådana produkter om de anser att användandet av sådana undantag skulle främja försörjningstryggheten för krisnödvändiga försvarsprodukter. Detta skulle särskilt kunna gälla unionsrätten avseende miljö-, hälso- och säkerhetsfrågor, som är oumbärlig för att förbättra skyddet av människors hälsa och miljön samt för att uppnå en hållbar och säker utveckling. Eftersom en säkerhetsrelaterad försörjningskris kännetecknas av hinder för rörligheten för krisnödvändiga produkter på den inre marknaden, är det lämpligt att under sådana omständigheter tillåta ekonomiskt stöd inom ramen för programmet för innovationsåtgärder och därigenom möjliggöra en särskilt snabb tillgång på försvarsprodukter på marknaden. Stöd till sådana åtgärder skulle bidra till att hantera de berörda hindren, särskilt genom att möjliggöra en betydande förkortning av ledtiden för leverans av försvarsprodukter eller massproduktion av dem. Det bör därför vara möjligt för rådet, när det aktiverar det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget, att göra sådana innovationsåtgärder berättigade till stöd inom ramen för programmet.

(107) För att säkerställa att de skyldigheter som åläggs enligt denna förordning fullgörs bör böter och löpande viten kunna åläggas. I detta syfte bör lämpliga bötesnivåer fastställas för bristande efterlevnad av begäranden om information, de skyldigheter som härrör från en prioritetsklassad begäran och den anmälningsskyldighet som gäller när en ekonomisk aktör som är etablerad i unionen är föremål för en prioriteringsåtgärd från ett tredjeland, med beaktande av hur allvarlig den bristande efterlevnaden är för dessa skyldigheter och med särskilda tak för små och medelstora företag. Dessutom bör löpande viten fastställas för bristande efterlevnad av skyldigheten att godta och utföra prioritetsklassade order, och de bör vara proportionerliga, med särskilda tak för små och medelstora företag. Preskriptionstider bör gälla för åläggande av böter och löpande viten, utöver preskriptionstider för verkställighet av sanktioner. Dessutom bör kommissionen ge de berörda ekonomiska aktörerna rätt att bli hörda.

(108) En av de utmaningar som konstaterades under covid-19-krisen var avsaknaden av ett nätverk för att säkerställa beredskap, samt otillräckligt informationsutbyte och otillräcklig samordning av motåtgärder mellan medlemsstaterna, å ena sidan, och mellan medlemsstaterna och kommissionen, å andra sidan. Uppnåendet av det mål som eftersträvas med denna förordning, vilket är att förbereda sig för och hantera effekterna av framtida försörjningskriser på den inre marknaden för försvarsprodukter, bör därför stödjas av en styrningsmekanism. Genom denna förordning bör en nämnd inrättas för att främja samarbete, informationsutbyte och ett smidigt, effektivt och harmoniserat genomförande av de åtgärder som föreskrivs i denna förordning och som syftar till att säkerställa försörjningstrygghet för försvarsprodukter. Nämnden bör bestå av företrädare för medlemsstaterna och kommissionen. Eftersom det vid säkerställandet av en väl fungerande inre marknad för försvarsprodukter vid försörjningskriser, eller vid förberedelserna inför sådana försörjningskriser, krävs att medlemsstaternas förmåga att utveckla, förvärva och förvalta sin försvarsförmåga och att öka sin försvarsberedskap beaktas, är det lämpligt att kommissionen och den medlemsstat som innehar det roterande ordförandeskapet i rådet gemensamt innehar ordförandeskapet i nämnden. Med tanke på hur systemet för försörjningstrygghet bidrar till unionens förmåga att försvara sina säkerhets- och försvarsintressen bör dessutom den höga representanten och EDA också vara medlemmar i nämnden. I synnerhet kan EDA:s pågående arbete avseende försörjningstrygghet för försvarsprodukter vara användbart för genomförandet av denna förordning.EDA underlättar utbytet av bästa praxis och stärker samarbetet mellan medlemsstaterna i frågor som rör försvarsrelaterad försörjningstrygghet. Byrån tar också fram information om flaskhalsar som påverkar leveranskedjorna för försvarsprodukter. EDA bör därför kunna dela med sig av sina synpunkter och sin sakkunskap bland annat i nämnden, vilket kommer att bidra till förberedelserna inför och hanteringen av effekterna av försörjningskriser på den inre marknaden för försvarsprodukter. Associerade länder bör ha rätt att bli medlemmar, utan rösträtt, i nämnden i enlighet med villkoren i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Företrädare för Europaparlamentet bör bjudas in som observatörer i nämndens möten. Nämnden bör underlätta samordning mellan medlemsstaterna och tillhandahålla rekommendationer till och bistå kommissionen i genomförandet av de mekanismer som inrättas genom denna förordning som syftar till att säkerställa försörjningstrygghet, särskilt genom att förutse, förbereda inför, förebygga och hantera kriser i försörjningen av krisnödvändiga produkter.

(109) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter med avseende på antagandet av arbetsprogram för att ange finansieringsprioriteringarna och tillämpliga finansieringsvillkor, tilldelningen av finansiering för särskilda åtgärder, inrättandet av Seap:er, identifieringen och uppdateringen av krisnödvändiga produkter, upprättandet och upprätthållandet av en förteckning över nationella certifieringsmyndigheter, prioriteringsåtgärder och påförandet av sanktioner. Försvarssektorns särdrag, särskilt det ansvar som medlemsstater, associerade länder eller Ukraina har för planerings- och anskaffningsprocessen, bör beaktas. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 ([31]).

(110) Det bör vara möjligt att bjuda in företrädare för Ukraina till möten i kommittén när deras synpunkter är nödvändiga i samband med genomförandeåtgärder som rör Ukraina, såsom de genomförandeakter som rör stödinstrumentet för Ukraina. På så vis ges sådana företrädare möjlighet att framföra sina synpunkter och svara på frågor från medlemsstaterna. De bör dock inte få närvara vid överläggningar eller delta i kommitténs omröstningar.

(111) Denna förordning bör tillämpas utan att det påverkar tillämpningen av unionens konkurrensregler, särskilt artiklarna 101–109 i EUF-fördraget samt de rättsakter som ger verkan åt dessa artiklar.

(112) Unionsfinansiering enligt denna förordning bör endast täcka de kostnader som är nödvändiga för att uppnå målen för programmet och stödinstrumentet för Ukraina och det kan inte täcka kostnaderna för Gusp. Unionsfinansiering inom ramen för programmet och stödinstrumentet för Ukraina bör därför inte täcka kostnaderna för inköp och underhåll av försvarsprodukter för militära eller försvarsrelaterade ändamål, inbegripet i samband med inrättande, förvaltning och upprätthållande av en försvarsindustriell beredskapspool. Det bör dock vara möjligt att med unionsfinansiering inom ramen för programmet och stödinstrumentet för Ukraina täcka kostnader i samband med inköp eller underhåll av sådana produkter när dessa kostnader är nödvändiga för att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft eller återhämtningen, återuppbyggnaden och moderniseringen av den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, särskilt engångskostnader.

(113) Enligt artikel 241 i EUF-fördraget kan rådet anmoda kommissionen att företa de utredningar som rådet finner nödvändiga för att förverkliga de gemensamma målen samt att förelägga rådet lämpliga förslag. Kommissionen kommer skyndsamt och ingående att behandla alla sådana anmodanden om förslag.

(114) Denna förordning bör tillämpas utan att det påverkar den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik.

(115) Denna förordning påverkar inte befintliga unionsregler och nationella regler om export av försvarsprodukter eller de skyldigheter som föreskrivs i direktiv 2009/43/EG.

(116) Eftersom målen för denna förordning, nämligen att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens tekniska ledarskap, innovation, reaktionsförmåga, långsiktiga konkurrenskraft, resiliens, integrering och beredskap, för att säkerställa snabb tillgång till och leverans av försvarsprodukter och bidra till återhämtningen, återuppbyggnaden och moderniseringen av den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, utan kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EU-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

(117) För att denna förordning ska kunna börja genomföras så snart som möjligt med sikte på uppfyllandet av dess mål, bör den träda i kraft skyndsamt.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

([31]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Allmänna mål och innehåll

1. Denna förordning syftar till att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens tekniska ledarskap, innovation, reaktionsförmåga, långsiktiga konkurrenskraft, resiliens, integrering och beredskap, för att säkerställa snabb tillgång till och leverans av försvarsprodukter och bidra till återhämtningen, återuppbyggnaden och moderniseringen av den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen.

2. I denna förordning fastställs en budget för perioden 2025–2027 och följande inrättas:

1) Programmet för europeisk försvarsindustri (programmet), som omfattar åtgärder för att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft, reaktionsförmåga och kapacitet, i enlighet med kapitel II.

2) Stödinstrumentet för Ukraina, ett samarbetsprogram med Ukraina för att återställa, återuppbygga och modernisera den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, med beaktande av möjligheten att i framtiden integrera den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen i den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, i enlighet med kapitel III.

3) En rättslig ram för europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse, i enlighet med kapitel IV.

4) En europeisk militär försäljningsmekanism, i enlighet med kapitel V.

5) En rättslig ram för strukturer för europeiska försvarsmaterielprogram (Seap:er) i enlighet med kapitel VI.

6) En rättslig ram för att förbereda för och hantera effekterna av försörjningskriser på den inre marknaden, i enlighet med kapitel VII, som syftar till att säkerställa

   a) försörjningstryggheten för krisnödvändiga produkter, och

   b) en välfungerande inre marknad för försvarsprodukter, bland annat genom att förhindra att det uppstår hinder för denna.

3. Denna förordning påverkar inte den omständigheten att varje medlemsstat är ensamt ansvarig för sin nationella säkerhet, såsom anges i artikel 4.2 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget), eller varje medlemsstats rätt att skydda sina väsentliga säkerhetsintressen i enlighet med artikel 346 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

1. *förhandsköpsavtal*: offentligt kontrakt med en eller flera ekonomiska aktörer som syftar till att stödja en snabb utveckling eller produktion av en produkt, och enligt vilket rätten att köpa ett visst antal produkter inom en viss tid och till ett visst pris förutsätter förhandsfinansiering av en del av de initialkostnader som uppstår för de berörda ekonomiska aktörerna. Ett förhandsköpsavtal är rättsligt bindande för de deltagande upphandlande myndigheterna och för leverantörer, men det måste genomföras ytterligare genom avtal som ingås med berörda leverantörer.

2. *enhet i ett annat tredjeland*: rättslig enhet som är etablerad i ett annat icke-associerat tredjeland än Ukraina, eller rättslig enhet som är etablerad i unionen, i Ukraina eller i ett associerat land men vilket har sina strukturer för verkställande ledning i ett annat icke-associerat tredjeland än Ukraina.

3. *associerade länder*: medlemmar i Europeiska frihandelssammanslutningen som är medlemmar i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som tillämpar denna förordning i enlighet med avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

4. *flaskhals*: begränsningspunkt i ett produktionssystem som hejdar eller kraftigt saktar ner produktionen.

5. *blandfinansieringsinsats*: åtgärd som stöds genom unionens budget, inbegripet inom ramen för ett blandfinansieringsinstrument eller en blandfinansieringsplattform enligt definitionen i artikel 2.6 i budgetförordningen, i vilken icke-återbetalningspliktiga former av stöd eller finansieringsinstrument från unionens budget sammanförs med återbetalningspliktiga former av stöd från institutioner för utvecklingsfinansiering eller andra offentliga finansieringsinstitutioner, eller från kommersiella finansinstitut och investerare.

6. *säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter*: uppgifter eller material i alla former vars obehöriga röjande i olika grad skulle kunna åsamka unionens eller en eller flera medlemsstaters intressen skada och som har tilldelats en EU-säkerhetsskyddsklassificeringsnivå eller en motsvarande säkerhetsskyddsklassificeringsnivå, enligt avtalet mellan Europeiska unionens medlemsstater, församlade i rådet, om skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som utbyts i Europeiska unionens intresse ([32]).

7. *upphandlande myndigheter*: upphandlande myndigheter enligt definitionerna i artikel 2.1.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU ([33]) och i artikel 3.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU ([34]).

8. *kontroll*: förmåga att utöva avgörande inflytande över en rättslig enhet, antingen direkt eller indirekt genom en eller flera mellanliggande rättsliga enheter.

9. *krisnödvändiga produkter*: försvarsprodukter eller komponenter eller råmaterial till dessa, eller produkter eller tjänster som är kritiska för att producera dessa, vars tillgänglighet är oumbärlig för att säkerställa att den inre marknaden och dess leveranskedjor fungerar väl och som måste garanteras för att hantera en försörjningskris.

10. *försvarsinnovationsåtgärd*: åtgärd som främst består av verksamhet som direkt syftar till att ta fram planer och arrangemang eller konstruktioner för nya, ändrade eller förbättrade produkter, processer eller tjänster på försvarsområdet, eventuellt inbegripet prototyputveckling, testning, demonstration, pilotarbete, storskalig produktutvärdering och marknadsintroduktion.

11. *försvarsprodukter*: försvarsrelaterade produkter enligt bilagan till direktiv 2009/43/EG samt byggentreprenader, varor och tjänster som direkt hänför sig till dessa produkter under hela deras livslängd i den mening som avses i artikel 2 c i direktiv 2009/81/EG.

12. *dynamisk tillgänglighetsförvaltning*: tillhandahållande av försvarsprodukter i tid, på överenskommen plats och till överenskomna tillgänglighetsnivåer samt hantering av tillgänglighetsrisker som skulle kunna uppstå i form av brister i tillhandahållandet av den berörda försvarsprodukten. I detta sammanhang avses med tillgänglighet försvarsproduktens förmåga att fungera felfritt under fastställda förhållanden och vara brukbar när så krävs.

13. *struktur för verkställande ledning*: organ inom en rättslig enhet, som har utsetts i enlighet med nationell rätt och som i tillämpliga fall är rapporteringsskyldigt till verkställande direktören, som har mandat att fastställa den rättsliga enhetens strategi, mål och allmänna inriktning och som utövar tillsyn över och övervakar beslutsfattandet i den rättsliga enhetens ledning.

14. *förgrundsinformation*: data, know-how eller information som genereras inom ramen för en viss åtgärd inom ramen för denna förordning, oavsett form eller typ.

15. *ledtid*: tid som förflyter mellan det att en inköpsorder läggs och tillverkaren fullgör ordern.

([32]) EUT C 202, 8.7.2011, s. 13.

([33]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).

([34]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU av den 26 februari 2014 om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster och om upphävande av direktiv 2004/17/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 243, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj).

16. *rättslig enhet*: en juridisk person som inrättats och erkänts som sådan enligt unionsrätt, nationell rätt eller internationell rätt, som har rättskapacitet och förmåga att handla för egen räkning och utöva rättigheter och ha skyldigheter, eller en enhet som inte har någon rättskapacitet enligt artikel 200.2 c i budgetförordningen.

17. *livscykel*: en produkts samtliga på varandra följande skeden, från forskning och utveckling till urbruktagande och bortskaffande.

18. *underhåll*: alla åtgärder som vidtas för att säkerställa en försvarsprodukts beredskap och operativa förmåga, i synnerhet för att bevara utrustningen i eller återställa den till ett specificerat skick fram till slutet av dess användning, inbegripet beredskap för uppdrag, livslängd och uppgraderingar, anpassning och specialisering, inspektion, översyn, provning, service, ändringar, klassificering med avseende på funktionsduglighet, reparation, återvinning, återuppbyggnad, materialåtervinning, bärgning och kannibalisering.

19. *midcap-företag*: företag som inte är ett litet eller medelstort företag och som har upp till 3 000 anställda, med personalstyrkan beräknad i enlighet med artiklarna 3–6 i bilagan till kommissionens rekommendation 2003/361/EG ([35]).

20. *enhet i ett icke-associerat tredjeland*: rättslig enhet som är etablerad i ett icke-associerat tredjeland, eller rättslig enhet som är etablerad i unionen eller i ett associerat land men vilket har sina strukturer för verkställande ledning i ett icke-associerat tredjeland.

21. *engångskostnader*: kostnader som uppstår på engångsbasis eller med oregelbundna intervaller, särskilt kostnader för utformning, utveckling och investeringar som är nödvändiga för produktion eller underhåll av försvarsprodukter eller för reservering av tillverkningskapacitet.

22. *off-take-avtal*: ett avtal mellan, å ena sidan, minst tre medlemsstater och, i förekommande fall, associerade länder eller Ukraina och, å andra sidan, minst en tillverkare av försvarsprodukter, som innefattar antingen ett åtagande från medlemsstaterna och, i förekommande fall, associerade länder eller Ukraina att upphandla en viss kvantitet försvarsprodukter under en viss tid eller ett åtagande från tillverkaren av försvarsprodukter att ge medlemsstaterna och, i förekommande fall, associerade länder eller Ukraina möjligheten att göra en sådan upphandling.

23. *upphovsman*: unionsinstitution, unionsbyrå eller unionsorgan, medlemsstat eller enhet som inrättats enligt denna förordning och under vars behörighet säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter har skapats.

24. *upphandlingsombud*: en upphandlande myndighet som är etablerad i en medlemsstat eller i ett associerat land, en struktur för ett europeiskt försvarsmaterielprogram (Seap), Europeiska försvarsbyrån (EDA) eller en internationell organisation som har utsetts av medlemsstater, associerade länder, Ukraina eller en Seap för att genomföra en gemensam upphandling på deras vägnar.

25. *råmaterial*: råmaterial enligt definitionen i artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1252 ([36]).

26. *resultat*: alla materiella eller immateriella resultat av en viss åtgärd, exempelvis data, know-how eller information, oberoende av form eller typ och oavsett om de kan rättsligt skyddas eller ej, samt alla tillhörande rättigheter, inbegripet immateriella rättigheter.

27. *spetskompetensstämpel*: kvalitetsmärkning som visar att ett förslag som lämnats in i en ansökningsomgång inom ramen för programmet eller stödinstrumentet för Ukraina har uppnått alla utvärderingströsklar som anges i arbetsprogrammet men inte kan finansieras på grund av brist på budgetmedel för den berörda ansökningsomgången i arbetsprogrammet och skulle kunna få stöd från andra unionsfinansieringskällor eller nationella finansieringskällor.

([35]) Kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (EUT L 124, 20.5.2003, s. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj).

([36]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1252 av den 11 april 2024 om inrättande av en ram för säkerställande av trygg och hållbar försörjning av kritiska råmaterial och om ändring av förordningarna (EU) nr 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 och (EU) 2019/1020 (EUT L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

28. *känsliga uppgifter*: icke säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och data, som ska skyddas mot obehörig åtkomst eller obehörigt röjande på grund av skyldigheter som, i förekommande fall, föreskrivs i unionsrätten eller nationell rätt eller för att skydda en fysisk eller juridisk persons integritet eller säkerhet.

29. *små och medelstora företag*: små och medelstora företag enligt definitionen i artikel 2 i bilagan till rekommendation 2003/361/EG.

30. *litet midcap-företag*: har den betydelse som tilldelats det i bilagan till kommissionens rekommendation (EU) 2025/1099 ([37]).

31. *underleverantör*: en ekonomisk aktör som av en anbudssökande eller anbudsgivare eller leverantör föreslås utföra specifika uppgifter eller tjänster under överinseende av huvudleverantören, som bidrar till utformningen eller tillverkningen av försvarsprodukter, utöver vad tillhandahållare levererar för att genomföra kontraktet, för vilken minst 15 % av kontraktets värde tilldelas, och som behöver tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter för att fullgöra kontraktet. I denna definition avses med *tillhandahållare* en ekonomisk aktör som levererar komponenter som den själv har utformat eller tillverkat till leverantören.

Artikel 3

Budget

1. Finansieringsramen för genomförandet av programmet för perioden 30 december 2025–31 december 2027 ska bestå av följande:

a) 1 200 000 000 EUR i löpande priser, och

b) ytterligare bidrag i enlighet med artikel 5.

2. Finansieringsramen för genomförandet av stödinstrumentet för Ukraina för perioden 30 december 2025–31 december 2027 ska bestå av följande:

a) 300 000 000 EUR i löpande priser, och

b) ytterligare bidrag i enlighet med artikel 23, i den mån de är öronmärkta.

3. Unionsfinansiering inom ramen för denna förordning ska endast täcka de kostnader som är nödvändiga för att uppnå målen för programmet och stödinstrumentet för Ukraina. Därför ska unionsfinansiering inom ramen för programmet och stödinstrumentet för Ukraina inte täcka kostnaderna för inköp och underhåll av försvarsprodukter för militära eller försvarsrelaterade ändamål, inbegripet i samband med inrättande, förvaltning och upprätthållande av sådana försvarsindustriella beredskapspooler som avses i artikel 38 (försvarsindustriella beredskapspooler). Unionsfinansiering inom ramen för denna förordning får täcka kostnader i samband med inköp eller underhåll av sådana produkter när dessa kostnader är nödvändiga för att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft eller för återhämtning, återuppbyggnad och modernisering av den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, särskilt engångskostnader.

4. Minst 15 % av den finansieringsram som avses i punkt 1 a i denna artikel ska tilldelas åtgärder som avses i artikel 11, och minst 30 % av den finansieringsramen ska tilldelas åtgärder som avses i artikel 12. Upp till 25 % av den finansieringsramen får tilldelas åtgärder som avses i artikel 35.

5. För att hantera oförutsedda situationer eller ny utveckling och nya behov får kommissionen överföra det belopp som avses i punkterna 1 och 2 i denna artikel mellan programmet och stödinstrumentet för Ukraina i enlighet med budgetförordningen.

6. Upp till 3,5 % av det belopp som avses i punkterna 1 och 2 i denna artikel får användas för tekniskt och administrativt stöd för genomförandet av programmet och stödinstrumentet för Ukraina, såsom förberedelser, övervakning, kontroll, revision och utvärdering, inbegripet prisundersökningar och gemensamma it-system och it-plattformar, samt alla andra utgifter för tekniskt och administrativt stöd eller relaterade till personal som kommissionen ådrar sig för förvaltningen av programmet och stödinstrumentet för Ukraina.

([37]) Kommissionens rekommendation (EU) 2025/1099 av den 21 maj 2025 om definition av små midcapföretag (EUT L, 2025/1099, 28.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj).

7. Om den verksamhet som ett budgetmässigt åtagande ska täcka sträcker sig över mer än ett budgetår får åtagandet delas upp i årliga delbetalningar.

8. Vid behov får, i syfte att möjliggöra förvaltning av åtgärder som inte slutförts senast den 31 december 2027, anslag föras in i unionens budget fram till 2033 för att täcka sådana utgifter som är nödvändiga för uppfyllandet av de mål som anges i artikel 4 för programmet eller, i förekommande fall, artikel 22 för stödinstrumentet för Ukraina, i syfte att möjliggöra förvaltningen av åtgärder som inte slutförts när programmet eller stödinstrumentet för Ukraina avslutats, samt för att täcka kostnader relaterade till kritiska operativa verksamheter och tjänster.

KAPITEL II

PROGRAMMET

AVSNITT 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER TILLÄMPLIGA PÅ PROGRAMMET

Artikel 4

Mål

1. Programmet ska syfta till att höja den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft, resiliens och beredskap genom att inleda och snabba på industrins anpassning till de strukturella förändringar som följer av det föränderliga säkerhetsläget. Programmet ska särskilt syfta till att

a) stärka samarbetet vid försvarsupphandling genom att stimulera medlemsstaterna att aggregera efterfrågan på försvarsprodukter, harmonisera försvarsförmågekraven och stärka solidariteten sinsemellan, för att i slutändan uppnå bättre interoperabilitet och utbytbarhet, samt genom att förbättra förutsägbarheten vad beträffar efterfrågan för den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, motsvarande medlemsstaternas behov av försvarsprodukter,

b) förbättra och snabba på anpassningskapaciteten i de försvarsindustriella leveranskedjorna, öppna upp leveranskedjor för gränsöverskridande samarbete, särskilt för små och medelstora företag och midcap-företag, öka tillverkningskapaciteten, korta ned produktionsledtiden för försvarsprodukter och stödja industrialisering och kommersialisering av försvarsprodukter genom stöd från åtgärder som finansieras av unionen eller av annan unionssamarbetsverksamhet som genomförs med stöd av medlemsstaterna i syfte att säkerställa tillgång till och leverans av försvarsprodukter i hela unionen, och med beaktande av medlemsstaternas särskilda behov i händelse av att konventionella militära hot blir verklighet,

c) förbättra försörjningstryggheten för och resiliensen hos den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen genom att stödja utvecklingen och närvaron av den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen i hela unionen.

2. Programmet ska genomföras med beaktande av målen i den strategiska kompassen för säkerhet och försvar och ska vara förenligt med de försvarsförmågeprioriteringar som medlemsstaterna gemensamt enats om inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp), särskilt enligt förmågeutvecklingsplanen, och med de samarbetsmöjligheter som fastställs i den samordnade årliga försvarsöversikten.

3. Programmet ska vara förenligt med medlemsstaternas samarbete inom ramen för det permanent strukturerat samarbete (Pesco), EDA:s initiativ och projekt samt unionens civila och militära stöd till Ukraina. Programmet ska vederbörligen beakta relevant verksamhet som utförs av Nordatlantiska fördragsorganisationen (Nato) och andra partner, om sådan verksamhet tjänar unionens säkerhets- och försvarsintressen.

Artikel 5

Ytterligare finansiella medel

1. Medlemsstaterna, unionens institutioner, organ och byråer, tredjeländer, internationella organisationer, internationella finansieringsinstitutioner eller andra tredje parter får ge ytterligare ekonomiska bidrag till programmet, inbegripet till fonden för snabbare omvandling av försvarsleveranskedjorna (Fast), som avses i artikel 14 i denna förordning, i enlighet med artikel 211.2 i budgetförordningen. Sådana ekonomiska bidrag ska utgöra externa inkomster avsatta för särskilda ändamål i den mening som avses i artikel 21.2 a, d eller e eller artikel 21.5 i budgetförordningen.

2. Förutsatt att de bidrar till att ett eller flera av de mål som anges i artikel 4 i förordning (EU) 2021/241 uppnås ska medlemsstaternas bidrag som stöds av faciliteten för återhämtning och resiliens användas till förmån för den berörda medlemsstaten och får, genom undantag från artikel 20.6 i den här förordningen och från artikel 193.1 i budgetförordningen, användas för att bidra till finansieringen av stödberättigande åtgärder enligt artikel 12 i den här förordningen upp till 100 % av de stödberättigande kostnaderna.

Genom undantag från artiklarna 5.2, 18.4 d och 19.3 d i samt kriterium 2.4 i bilaga V till förordning (EU) 2021/241 ska principen om att inte orsaka betydande skada inte vara tillämplig på bidrag från medlemsstaterna som stöds av faciliteten för återhämtning och resiliens, förutsatt att den berörda medlemsstaten i den berörda bidragsöverenskommelsen med kommissionen motiverar att det inte är genomförbart eller lämpligt att säkerställa att den typ av verksamhet som är avsedd att stödjas enligt den här förordningen är förenlig med principen om att inte orsaka betydande skada.

3. Alla ytterligare belopp som erhålls inom ramen för bilaterala eller multilaterala avtal som ingåtts enligt artikel 17 i rådets förordning (EU) 2025/1106 ([38]) ska utgöra externa inkomster avsatta för särskilda ändamål i den mening som avses i artikel 21.5 i budgetförordningen och ska användas till programmet i enlighet med denna förordning.

4. Medel som tilldelas medlemsstaterna inom ramen för delad förvaltning får på de berörda medlemsstaternas begäran överföras till programmet med förbehåll för de villkor som fastställs i förordning (EU) 2021/1060. Kommissionen ska förvalta dessa medel direkt i enlighet med artikel 62.1 första stycket a i budgetförordningen eller indirekt i enlighet med led c i det stycket. Dessa medel ska användas till förmån för den berörda medlemsstaten.

5. När det gäller de belopp som ges i bidrag i enlighet med punkt 1 i denna artikel får de berörda medlemsstaterna fatta beslut om hur stor andel av dessa belopp som ska göras tillgänglig för alla enheter som är berättigade till finansiering enligt denna förordning, som ska göras tillgänglig endast till förmån för de berörda medlemsstaterna eller som ska göras tillgänglig för att även gynna andra medlemsstater. Om beloppen görs tillgängliga till förmån för de berörda medlemsstaterna eller för att även gynna andra medlemsstater får dessa belopp, genom undantag från artikel 20.6 i denna förordning och från artikel 193.1 i budgetförordningen, användas för att bidra till finansieringen av stödberättigande åtgärder enligt artikel 12 i denna förordning med upp till 100 % av de stödberättigande kostnaderna.

6. Om kommissionen inte har ingått något rättsligt åtagande inom ramen för direkt eller indirekt förvaltning för medel som överförts i enlighet med punkt 4 i denna artikel senast den 31 december 2028 får de motsvarande outnyttjade medlen på den berörda medlemsstatens begäran föras tillbaka till ett eller flera respektive ursprungsprogram, i enlighet med villkoren i förordning (EU) 2021/1060.

Artikel 6

Alternativ, kombinerad och kumulativ finansiering

1. Programmet ska genomföras i samverkan med andra unionsprogram. En åtgärd som har fått bidrag från något annat unionsprogram får också erhålla bidrag genom programmet, under förutsättning att bidraget inte täcker samma kostnader. Reglerna för det relevanta unionsprogrammet ska tillämpas för det motsvarande bidraget, eller så får en enskild uppsättning regler för något av de bidragande unionsprogrammen tillämpas för alla bidrag och ett enskilt rättsligt åtagande får ingås. Det kumulativa stödet från unionens budget får inte överstiga de totala stödberättigande kostnaderna för åtgärden och får beräknas proportionellt i enlighet med de dokument som anger villkoren för stödet.

2. För att tilldelas en spetskompetensstämpel inom ramen för programmet ska åtgärderna uppfylla samtliga följande villkor:

a) De har bedömts i en ansökningsomgång inom ramen för programmet.

b) De uppfyller minimikvalitetskraven i den ansökningsomgången.

([38]) Rådets förordning (EU) 2025/1106 av den 27 maj 2025 om inrättande av instrumentet säkerhetsaktion för Europa (Safe) genom förstärkning av den europeiska försvarsindustrin (EUT L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj).

c) De finansieras inte inom ramen för den ansökningsomgången på grund av budgetbegränsningar.

3. I enlighet med de relevanta bestämmelserna i förordning (EU) 2021/1060 får Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) eller Europeiska socialfonden+ (ESF+) stödja förslag som lämnas in i en ansökningsomgång inom ramen för programmet och som tilldelats en spetskompetensstämpel.

Artikel 7

Genomförande och former för unionsfinansiering

1. Programmet ska genomföras genom direkt förvaltning i enlighet med budgetförordningen eller genom indirekt förvaltning genom de enheter som avses i artikel 62.1 c i budgetförordningen.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 20.3 i denna förordning får unionsfinansiering tillhandahållas i någon av de former som fastställs i budgetförordningen, särskilt i form av bidrag, priser, upphandling och finansieringsinstrument i blandfinansieringsinsatser inom ramen för InvestEU-programmet i enlighet med avdelning X i budgetförordningen.

3. När det gäller sådana åtgärder som avses i artikel 12.1 i denna förordning, för vilken unionsfinansiering tillhandahålls i form av ett bidrag och en vinst uppkommer, ska kommissionen ha rätt att inkassera den procentandel av vinsten som motsvarar unionens bidrag till de stödberättigande kostnader som bidragsmottagaren faktiskt ådrar sig vid genomförandet av åtgärden, upp till det slutliga beloppet för unionsbidraget. Genom undantag från artikel 195.2 i budgetförordningen ska vinsten beräknas som ett intäktsöverskott i förhållande till de stödberättigande kostnaderna för åtgärden, där intäkterna begränsas till unionsfinansiering, finansiering från medlemsstaterna, inklusive upphandling, andra intäkter som genereras under åtgärden och övriga intäkter från åtgärden. De arbetsprogram som avses i artikel 21 i den här förordningen får innehålla närmare uppgifter.

4. Genom undantag från artikel 196.2 i budgetförordningen får ekonomiska bidrag, när så är relevant och nödvändigt för genomförandet av en åtgärd, täcka åtgärder som inletts och kostnader som uppstått före den dag då förslaget till åtgärderna lämnades in, under förutsättning att åtgärderna inte inleddes före den 5 mars 2024 och inte var slutförda före undertecknandet av bidragsöverenskommelsen.

Artikel 8

Tredjeländer som är associerade med programmet

Programmet ska vara öppet för deltagande av associerade länder i enlighet med villkoren i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Artikel 9

Stödberättigade rättsliga enheter

1. Endast rättsliga enheter som är etablerade i unionen eller i ett associerat land och har sina strukturer för verkställande ledning i unionen eller i ett associerat land ska vara berättigade att motta unionsfinansiering enligt denna förordning.

2. De kriterier för stödberättigande som anges i punkterna 3–9 i denna artikel ska tillämpas utöver de kriterier som fastställs i enlighet med budgetförordningen.

3. Infrastruktur, anläggningar, tillgångar och resurser som tillhör de mottagare av unionsfinansiering som deltar i en åtgärd, vilka används för den åtgärden, ska vara belägna på en medlemsstats eller ett associerat lands territorium under hela den tid som åtgärden pågår.

4. Genom undantag från punkt 3 i denna artikel får mottagare av unionsfinansiering som deltar i en åtgärd, om de inte har några lättillgängliga alternativ eller relevant infrastruktur eller relevanta anläggningar, tillgångar eller resurser i unionen eller i ett associerat land använda sin infrastruktur eller sina anläggningar, tillgångar eller resurser som är belägna eller förvaras utanför medlemsstaternas eller de associerade ländernas territorier, under förutsättning att sådan användning inte strider mot unionens och dess medlemsstaters säkerhets- och försvarsintressen, inbegripet iakttagandet av principen om goda grannförbindelser, och är förenlig med de mål som anges i artikel 4. Kostnaderna för verksamhet som använder sådan infrastruktur eller sådana anläggningar, tillgångar eller resurser ska inte berättiga till stöd från programmet.

5. Mottagare av unionsfinansiering inom ramen för programmet får inte vara föremål för kontroll av ett icke-associerat tredjeland eller en enhet i ett icke-associerat tredjeland.

6. Genom undantag från punkt 5 i denna artikel ska en rättslig enhet som är etablerad i unionen eller i ett associerat land och som kontrolleras av ett icke-associerat tredjeland eller av en enhet i ett icke-associerat tredjeland vara berättigad till unionsfinansiering om garantier som godkänts av en medlemsstat eller ett associerat land där den är etablerad i enlighet med dess nationella förfaranden, såsom lämpliga åtgärder efter granskningar, enligt definitionen i artikel 2.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/452 ([39]), görs tillgängliga för kommissionen.

De garantier som avses i första stycket i denna punkt ska försäkra att deltagande i en åtgärd av en sådan rättslig enhet som avses i det stycket inte strider mot unionens och dess medlemsstaters säkerhets- och försvarsintressen såsom dessa fastställs inom ramen för Gusp enligt avdelning V i EU-fördraget, inbegripet iakttagandet av principen om goda grannförbindelser, eller mot de mål som anges i artikel 4 i denna förordning. Dessa garantier ska i synnerhet styrka att det, med avseende på åtgärden, finns arrangemang för att säkerställa att

a) kontroll över den rättsliga enheten inte utövas på ett sätt som begränsar eller inskränker dess förmåga att utföra åtgärden och åstadkomma resultat, som innebär restriktioner vad gäller dess infrastruktur, anläggningar, tillgångar, resurser, immateriella rättigheter eller know-how som behövs för åtgärden eller som undergräver dess förmåga och standarder som krävs för att utföra åtgärden,

b) åtkomst för ett icke-associerat tredjeland eller en enhet i ett icke-associerat tredjeland till säkerhetsskyddsklassificerade eller känsliga uppgifter om åtgärden förhindras och anställda eller andra personer som deltar i åtgärden har godkänts i en nationell säkerhetsprövning av en medlemsstat eller ett associerat land, beroende på vad som är tillämpligt, i enlighet med nationella lagar och andra författningar,

c) äganderätten till immateriella rättigheter som härrör från åtgärder som avses i artikel 12.1 d inte är föremål för begränsning av ett icke-associerat tredjeland eller en enhet i ett icke-associerat tredjeland och inte heller överförs till enheter som är etablerade utanför medlemsstaternas eller de associerade ländernas territorium, utan godkännande av den medlemsstat eller det associerade land där den rättsliga enheten är etablerad; ett sådant godkännande får inte strida mot de mål som anges i artikel 4.

Om den medlemsstat eller det associerade land där den rättsliga enheten är etablerad anser att det är lämpligt får ytterligare garantier ges.

Kommissionen ska underrätta den kommitté som avses i artikel 77 om varje rättslig enhet som anses berättigad till unionsfinansiering enligt denna punkt.

7. De garantier som avses i punkt 6 i denna artikel får vara baserade på en standardiserad mall som tillhandahålls av kommissionen, med stöd från den kommitté som avses i artikel 77, för att säkerställa ett harmoniserat tillvägagångssätt i hela unionen.

8. Vid genomförandet av en stödberättigande åtgärd får mottagarna även samarbeta med rättsliga enheter som är etablerade utanför medlemsstaternas eller de associerade ländernas territorium eller som kontrolleras av ett icke-associerat tredjeland eller en enhet i ett icke-associerat tredjeland, inbegripet genom att använda sådana rättsliga enheters tillgångar, infrastruktur, anläggningar och resurser, såvida sådan användning inte strider mot unionens och dess medlemsstaters säkerhets- och försvarsintressen, inbegripet iakttagandet av principen om goda grannförbindelser, eller mot de mål som anges i artikel 4 .

Ett icke-associerat tredjeland eller en annan enhet i ett icke-associerat tredjeland får inte ges obehörig åtkomst till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter om genomförandet av åtgärden, och potentiell negativ inverkan på försörjningstryggheten när det gäller insatsvaror som är av kritisk betydelse för åtgärden ska undvikas.

Kostnaderna för samarbete med rättsliga enheter som är etablerade utanför medlemsstaternas eller de associerade ländernas territorium, eller som kontrolleras av ett icke-associerat tredjeland eller en enhet i ett icke-associerat tredjeland, ska inte berättiga till stöd från programmet.

([39]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/452 av den 19 mars 2019 om upprättande av en ram för granskning av utländska direktinvesteringar i unionen (EUT L 79 I, 21.3.2019, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj).

9. Punkterna 5 och 6 ska inte tillämpas på

a) upphandlande myndigheter i medlemsstaterna och associerade länder,

b) internationella organisationer,

c) Seap:er,

d) EDA.

AVSNITT 2

STÖDBERÄTTIGANDE ÅTGÄRDER

Artikel 10

Stödberättigande åtgärder

1. Åtgärder som är berättigade till finansiering genom programmet ska genomföra de mål som anges i artikel 4 och kan vara utformade på något av följande sätt, eller en kombination av dessa:

a) Åtgärder för gemensam upphandling som avses i artikel 11, inbegripet för inrättande, förvaltning eller underhåll av försvarsindustriella beredskapspooler.

b) Åtgärder för industriell förstärkning som avses i artikel 12.

c) Stödåtgärder som avses i artikel 13.

d) Inrättande av europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse som avses i artikel 35.

2. Följande åtgärder ska inte berättiga till stöd från programmet:

a) Åtgärder som rör försvarsprodukter som är förbjudna enligt tillämplig internationell rätt.

b) Åtgärder som rör dödliga autonoma system som agerar bortom en ansvarskedja av mänskligt befäl och mänsklig kontroll eller som inte kan användas i överensstämmelse med internationell humanitär rätt.

c) Åtgärder som rör klusterammunition.

d) Åtgärder eller delar av åtgärder som redan finansieras fullt ut av andra offentliga eller privata källor.

3. För upphandlingar som genomförs enligt artiklarna 11, 13 och 35 och som stöds genom unionsfinansiering får kostnaden för komponenter med ursprung utanför unionen och associerade länder inte överstiga 35 % av den uppskattade kostnaden för komponenterna i slutprodukten. Ingen komponent får härröra från tredjeländer som handlar i strid med unionens och dess medlemsstaters säkerhets- och försvarsintressen.

4. För åtgärder som genomförs enligt artikel 12 och verksamhet som genomförs enligt artikel 35 utöver upphandlingsverksamhet, får kostnaden för komponenter med ursprung utanför unionen och associerade länder inte överstiga 35 % av den uppskattade kostnaden för komponenterna i den produkt för vilken den ökade produktionskapaciteten stöds genom unionsfinansiering. Ingen komponent i den produkt för vilken den ökade produktionskapaciteten stöds genom unionsfinansiering får härröra från tredjeländer som handlar i strid med unionens och dess medlemsstaters säkerhets- och försvarsintressen.

5. Mottagare av unionsfinansiering eller, i förekommande fall, leverantörer ska ha möjlighet att, utan begränsningar som införts av icke-associerade tredjeländer eller av enheter i icke-associerade tredjeländer, besluta om definitionen, anpassningen och utvecklingen av de berörda försvarsprodukternas utformning, inbegripet rättslig befogenhet att ersätta eller avlägsna komponenter som är föremål för begränsningar som införts av icke-associerade tredjeländer eller av enheter i icke-associerade tredjeländer.

6. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 5 i direktiv 2009/43/EG får medlemsstaterna offentliggöra generella överföringstillstånd för överföring till andra medlemsstater av produkter med anknytning till åtgärder som stöds av programmet.

Artikel 11

Åtgärder för gemensam upphandling

1. Åtgärder för gemensam upphandling ska bestå av verksamhet med anknytning till rättsliga enheters samarbete vid upphandling av försvarsprodukter, när som helst under sådana försvarsprodukters livscykel, inbegripet i syfte att inrätta, förvalta och upprätthålla försvarsindustriella beredskapspooler.

2. Endast följande rättsliga enheter får delta i åtgärder för gemensam upphandling:

a) Upphandlande myndigheter i medlemsstater eller associerade länder.

b) Internationella organisationer.

c) Seap:er.

d) EDA.

3. Åtgärder för gemensam upphandling ska genomföras av

a) ett konsortium av rättsliga enheter som avses i punkt 2, inbegripet minst tre enheter som avses i punkt 2 a, från minst tre medlemsstater eller associerade länder, varav minst två ska vara upphandlande myndigheter i två medlemsstater eller

b) en Seap.

4. De medlemsstater och associerade länder som genomför en åtgärd för gemensam upphandling ska med enhällighet utse ett upphandlingsombud att agera på deras vägnar vid den gemensamma upphandlingen. Upphandlingsombudet ska genomföra upphandlingsförfarandena och ingå de resulterande kontrakten med leverantörer på de deltagande ländernas vägnar. Upphandlingsombudet får delta i åtgärden som stödmottagare samt fungera som samordnare för konsortiet av rättsliga enheter, och har därför möjlighet att förvalta och kombinera medel från programmet och medel från de deltagande medlemsstaterna och associerade länderna.

5. De upphandlingsförfaranden som avses i punkt 4 ska grundas på ett avtal som undertecknas av de deltagande medlemsstaterna och associerade länderna med upphandlingsombudet enligt villkoren i arbetsprogrammet. I avtalet ska särskilt de praktiska arrangemangen för den gemensamma upphandlingen och beslutsprocessen vad avser val av förfarande, bedömning av anbud samt tilldelning av kontrakt fastställas.

6. Upphandlingsombudet ska tillämpa kriterier likvärdiga dem som anges i artikel 9 på sina upphandlingsförfaranden och kontrakt med leverantörer samt kräva att de kriterierna tillämpas på underleverantörer.

7. Genom undantag från punkt 6 och för att ta hänsyn till industriellt samarbete med icke-associerade tredjeländer ska gemensamma upphandlingar som involverar en underleverantör som tilldelas mellan 15 % och 35 % av kontraktets värde, och som inte är etablerad eller inte har sina strukturer för verkställande ledning i unionen eller i ett associerat land, vara berättigade till stöd inom ramen för programmet, förutsatt att ett direkt avtalsförhållande med anknytning till försvarsprodukten har upprättats mellan leverantören och den underleverantören före den dag då denna förordning träder i kraft.

8. Upphandlingsombuden ska underrätta kommissionen om de garantier som avses i artikel 9.6. Kommissionen ska på begäran tillhandahållas ytterligare uppgifter om dessa garantier. Kommissionen ska underrätta den kommitté som avses i artikel 77 om varje anmälan som lämnas i enlighet med denna punkt.

9. Innan ett upphandlingsförfarande för en åtgärd för gemensam upphandling inleds enligt denna förordning ska upphandlingsombudet informera de medlemsstater som inte deltar i det planerade förfarandet och ge dem möjlighet att inom rimlig tid lämna in en motiverad begäran om att upphandlingsombudet ska köpa in ytterligare kvantiteter försvarsprodukter för dem. Om en sådan begäran lämnas in ska kontraktet om gemensam upphandling förbehålla deltagande upphandlande myndigheter rätten att köpa ytterligare kvantiteter försvarsprodukter för sådana medlemsstater utan att det påverkar tillämpliga unionsregler och nationella regler om export av försvarsprodukter.

10. Innan ett upphandlingsförfarande för en åtgärd för gemensam upphandling inleds enligt denna förordning ska upphandlingsombudet, när så är möjligt, även informera de associerade länderna och Ukraina om det planerade förfarandet och ge dem möjlighet att lämna in en motiverad begäran om att upphandlingsombudet ska köpa in ytterligare kvantiteter försvarsprodukter för dem. Om en sådan begäran lämnas in ska kontraktet om gemensam upphandling förbehålla deltagande upphandlande myndigheter rätten att köpa ytterligare kvantiteter försvarsprodukter för associerade länder och Ukraina.

Artikel 12

Åtgärder för industriell förstärkning

1. Åtgärder för industriell förstärkning ska bestå av verksamhet som avser en snabbare anpassning till strukturella förändringar av produktionskapaciteten för försvarsprodukter, inbegripet komponenter och råmaterial till dessa, i den mån de är avsedda eller används i sin helhet för produktion av försvarsprodukter, särskilt följande:

a) Optimering, utvidgning, modernisering, inbegripet automatisering, uppgradering eller ändrad användning av befintlig produktionskapacitet eller inrättande av ny produktionskapacitet för försvarsprodukter, komponenter och råmaterial till dessa, inbegripet genom upphandling eller förvärv av nödvändiga verktygsmaskiner och andra nödvändiga insatsvaror.

b) Inrättande av gränsöverskridande industripartnerskap, inbegripet genom offentlig-privata partnerskap eller andra former av industriellt samarbete, inbegripet små och medelstora företag och små midcap-företag, i en gemensam industriell insats, inbegripet verksamhet som syftar till att samordna anskaffning eller reservering och lageruppbyggnad av försvarsprodukter, komponenter och råmaterial och till att samordna produktionskapacitet och produktionsplaner.

c) Uppbyggnad och tillhandahållande av reserverad snabbinsatstillverkningskapacitet för försvarsprodukter, deras komponenter och råmaterial till dessa i enlighet med beställda eller planerade produktionsvolymer.

d) Främjande av industrialisering och kommersialisering avseende försvarsprodukter som utvecklats inom ramen för sådana åtgärder som finansierats av unionen eller annan samarbetsverksamhet som bedrivits med stöd från minst två medlemsstater, inbegripet genom inrättande av gränsöverskridande industripartnerskap, offentlig-privata partnerskap eller andra former av industriellt samarbete, eller genom expansion av inledande produktion och av licensproduktion, när så är lämpligt.

e) Testning, inbegripet nödvändig infrastruktur, och, när så är lämpligt, renoveringscertifiering av försvarsprodukter i syfte att hantera föråldring och göra dem användbara för slutanvändarna.

2. När det gäller sådan verksamhet som avses i punkt 1 d ska åtgärden utföras av rättsliga enheter som samarbetar inom ramen för ett konsortium bestående av minst tre stödberättigade rättsliga enheter varav minst två ska vara etablerade i olika medlemsstater. Minst tre av dessa stödberättigade rättsliga enheter som är etablerade i minst två olika medlemsstater får inte, under hela den period under vilken åtgärden utförs, direkt eller indirekt kontrolleras av samma rättsliga enhet och får inte kontrollera varandra.

3. Utan hinder av punkt 2 får den verksamhet som avses i punkt 1 utföras av en Seap.

4. För tillverkning av ammunition och robotar ska mottagarna av unionsfinansiering eller relevanta statliga myndigheter i de berörda medlemsstaterna ha möjlighet att, utan begränsningar som införts av icke-associerade tredjeländer eller av enheter i icke-associerade tredjeländer, besluta om definitionen, anpassningen och utvecklingen av den berörda försvarsproduktens utformning, inbegripet rättslig befogenhet att ersätta eller avlägsna komponenter som är föremål för restriktioner som införts av icke-associerade tredjeländer eller av enheter i icke-associerade tredjeländer, eller alternativt, genom undantag från artikel 10.5, ha erhållit ett rättsligt bindande åtagande från det icke-associerade tredjelandet eller den berörda enheten i den icke-associerade tredjelandet om att de kommer att erhålla en sådan möjlighet att besluta inom en rimlig tidsram som står i proportion till den berörda åtgärdens komplexitet och under alla omständigheter senast den 31 december 2033.

Artikel 13

Stödåtgärder

1. Stödåtgärderna ska bestå av följande:

a) Verksamhet för att öka interoperabiliteten och utbytbarheten, inbegripet sådan korscertifiering av försvarsprodukter och försvarsverksamhet som resulterar i ett ömsesidigt erkännande av certifieringen, eller till att underlätta genomförandet av militära standarder, särskilt Natostandarder och andra relevanta standarder, varvid eventuell alltför stor differentiering av försvarsprodukter i unionen minskas.

b) Verksamhet för att underlätta tillträdet till försvarsmarknaden för små och medelstora företag, midcap-företag och uppstartsföretag och stöd för att erhålla nödvändig kvalitets- och produktionscertifiering.

c) Kapacitetsuppbyggnad, utbildning, omskolning eller kompetenshöjning av personal för de verksamheter som avses i artikel 10.1.

d) Upphandling av fysiska system och system för cyberskydd när det gäller de verksamheter som avses i artikel 12.

e) Samordning och tekniska stödåtgärder, särskilt hantering av flaskhalsar som identifierats i produktionskapaciteten och leveranskedjorna för att säkra och påskynda produktionen av krisnödvändiga försvarsprodukter i syfte att säkerställa effektiv leverans av och snabb tillgång till dem.

f) Upprättande av en europeisk militär försäljningskatalog enligt kapitel V.

g) Stöd till inrättandet och driften av Seap:er, inbegripet i syfte att inrätta, förvalta och upprätthålla försvarsindustriella beredskapspooler.

h) Verksamhet som syftar till snabb anpassning och ändring av civila produkter till försvarstillämpningar.

i) Försvarsinnovationsåtgärder, inbegripet brådskande försvarsinnovationsåtgärder om den åtgärd som avses i artikel 68 aktiveras.

2. När det gäller sådan verksamhet som avses i punkt 1 a ska åtgärden utföras av rättsliga enheter som samarbetar inom ramen för ett konsortium bestående av minst tre stödberättigade rättsliga enheter, varav minst två ska vara etablerade i minst två olika medlemsstater. Minst tre av dessa stödberättigade rättsliga enheter får inte, under hela den period under vilken åtgärden utförs, direkt eller indirekt kontrolleras av samma rättsliga enhet och får inte kontrollera varandra.

3. Utan hinder av punkt 2 får den verksamhet som avses i punkt 1 utföras av en Seap.

AVSNITT 3

FONDEN FÖR SNABBARE OMVANDLING AV FÖRSVARSLEVERANSKEDJORNA (FAST)

Artikel 14

Fonden för snabbare omvandling av försvarsleveranskedjorna (Fast)

1. I syfte att mobilisera, riskreducera och påskynda de investeringar som behövs för att öka försvarstillverkningskapaciteten hos små och medelstora företag och små midcap-företag som uppfyller kriterier som motsvarar dem som anges i artikel 9.1 och, i tillämpliga fall, 9.3 och 9.4 får en blandfinansieringsinsats som erbjuder stöd i form av lån, kapital eller båda inrättas (fonden för snabbare omvandling av försvarsleveranskedjorna – Fast). Den ska genomföras i enlighet med avdelning X i budgetförordningen och med förordning (EU) 2021/523.

2. De särskilda mål som eftersträvas av Fast ska vara följande:

a) Att uppnå en tillfredsställande multiplikatoreffekt som ligger i linje med lån- och kapitalmixen och som bidrar till att attrahera både offentlig och privat finansiering.

b) Att ge stöd till små och medelstora företag, inbegripet uppstartsföretag och expanderande företag, och små midcap-företag i hela unionen, som har svårt att få tillgång till finansiering och som

i) industrialiserar eller tillverkar försvarsprodukter eller har nära förestående planer för detta, eller

ii) ingår i unionens försvarsleveranskedja eller har nära förestående planer på att bli en del av den.

c) Att påskynda investeringar på områdena för tillverkning av försvarsprodukter och utveckling av försvarsteknik och därmed stärka försörjningstryggheten för försvarsindustrins värdekedjor i unionen.

AVSNITT 4

UPPHANDLING

Artikel 15

Upphandling med stöd från kommissionen

1. I enlighet med artikel 168 i budgetförordningen får medlemsstaterna begära att kommissionen

a) deltar med dem i en gemensam upphandling i enlighet med artikel 168.2 i budgetförordningen, varigenom medlemsstater fullt ut får förvärva, hyra eller leasa de försvarsprodukter som upphandlats gemensamt,

b) fungerar som en inköpscentral som avses i artikel 168.3 i budgetförordningen för upphandling av försvarsprodukter för de berörda medlemsstaternas räkning eller i deras namn.

2. När medlemsstater begär att kommissionen ska agera i enlighet med punkt 1 i denna artikel ska deras upphandlande myndigheter anses ha uppfyllt kraven i direktiv 2009/81/EG.

3. Genom undantag från artikel 168.2 andra stycket i budgetförordningen får ett associerat land begära att kommissionen deltar i en gemensam upphandling, enligt vad som avses i punkt 1 a i den här artikeln. Övriga villkor i artikel 168.2 i budgetförordningen ska tillämpas på sådana gemensamma upphandlingar.

4. Genom undantag från artikel 168.3 i budgetförordningen får ett associerat land tillsammans med minst en medlemsstat begära att kommissionen agerar som en inköpscentral enligt punkt 1 b i den här artikeln. Villkor motsvarande dem som anges i artikel 168.3 i budgetförordningen ska tillämpas när kommissionen agerar som inköpscentral.

5. Utöver de villkor som anges i budgetförordningen ska det upphandlingsförfarande som avses i punkterna 1, 3 och 4 i denna artikel även uppfylla följande villkor:

a) Deltagande i upphandlingsförfarandet ska stå öppet för alla medlemsstater och får, genom undantag från artikel 168.2 och 168.3 i budgetförordningen, stå öppet för associerade länder.

b) Kommissionen ska be minst en expert med erfarenhet som är relevant för förhandlingarna från varje deltagande land att bilda en gemensam förhandlingsgrupp.

c) De deltagande länderna ska uttryckligen ange om de beslutar att föra parallella förhandlingar om den berörda produkten, och detta beslut ska vara föremål för enhälligt godkännande av de deltagande länderna.

6. När kommissionen agerar som inköpscentral enligt punkterna 1 b och 4 får kommissionen, för medlemsstaternas eller de associerade ländernas räkning eller i deras namn, upphandla komponenter och råmaterial som är nödvändiga för försörjningen av försvarsprodukter vid de deltagande ländernas uppbyggnad av strategiska reserver, inbegripet lageruppbyggnad.

7. Om det är vederbörligen motiverat av situationens synnerligen brådskande karaktär får kommissionen, genom undantag från artikel 175.1 i budgetförordningen, begära leverans av försvarsprodukter från och med den dag då utkasten till kontrakt inom en upphandling enligt den här förordningen sänds.

8. För att ingå inköpsavtal med ekonomiska aktörer får företrädare för kommissionen eller experter som utsetts av kommissionen utföra besök på plats i samarbete med behöriga nationella myndigheter vid produktionsanläggningarna för försvarsprodukterna i fråga.

9. Denna artikel ska inte påverka befintliga unionsregler och nationella regler om ägande, export och överföring av försvarsprodukter.

10. Kommissionen ska säkerställa att de deltagande länderna behandlas lika när de genomför upphandlingsförfarandena och genomför de resulterande avtalen.

11. Utöver villkoren i budgetförordningen ska kriterier motsvarande dem som fastställs i artikel 9.1, 9.3 och 9.4 i den här förordningen gälla även för anbudsgivare, leverantörer och underleverantörer i kontrakt som följer av sådan upphandling som genomförs enligt den här artikeln.

12. Reglerna i artikel 10.3 och 10.5 ska gälla för upphandlingar som genomförs enligt punkterna 1 a och 3 i den här artikeln.

Artikel 16

Förhandsköp av försvarsprodukter

1. Gemensam upphandling som avses i artikel 15.1 a får ske i form av förhandsköpsavtal för försvarsprodukter som förhandlas fram och ingås i de deltagande ländernas namn eller för deras räkning. Dessa avtal får innehålla en mekanism för förskottsbetalning för tillverkning av sådana produkter i utbyte mot rätten till resultatet, som inte får överstiga delarna i avtalet för engångskostnader, inbegripet reservering av tillverkningskapacitet.

2. Om sådana avtal som avses i punkt 1 i denna artikel innehåller en mekanism för förskottsbetalning får förskottsbetalningen till leverantören täckas av den finansieringsram som avses i artikel 3.1. Bidrag från de deltagande länder som avses i artikel 5 ska beaktas på lika villkor per objekt som de deltagande länderna beställer.

3. Om de förhandlade beloppen överstiger efterfrågan ska kommissionen, på begäran av de deltagande länderna, inrätta en mekanism för omfördelning till nationella lager eller för inrättande av försvarsindustriella beredskapspooler.

Artikel 17

Underlättande av off-take-avtal

1. Kommissionen ska inrätta ett system för att underlätta ingåendet av off-take-avtal i samband med expansion av den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens tillverkningskapacitet, mellan å ena sidan medlemsstater och, i förekommande fall, associerade länder och å andra sidan ekonomiska aktörer inom den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, i enlighet med unionens konkurrens- och upphandlingsregler. Kommissionen ska säkerställa att åtkomst för ett icke-associerat tredjeland eller för en enhet i ett icke-associerat tredjeland till säkerhetsskyddsklassificerade eller känsliga uppgifter om åtgärden förhindras och att anställda eller andra personer som deltar i åtgärden har godkänts i en nationell säkerhetsprövning av en medlemsstat eller ett associerat land.

2. Det system som avses i punkt 1 ska göra det möjligt för intresserade medlemsstater och associerade länder att lämna anbud på försvarsprodukter där de anger

a) kvantitet och kvalitet,

b) det planerade priset eller prisintervallet,

c) off-take-avtalets planerade löptid.

3. Det system som avses i punkt 1 i denna artikel ska göra det möjligt för tillverkare av försvarsprodukter som uppfyller kriterier motsvarande dem som fastställs i artikel 9.1, 9.3 och 9.4 att lämna anbud där de anger

a) kvantitet och kvalitet för de försvarsprodukter som de avser att ingå off-take-avtal om,

b) det planerade pris eller prisintervall till vilket de är villiga att sälja,

c) den beräknade ledtiden för leverans av försvarsprodukter inom ramen för off-take-avtalet,

d) off-take-avtalets planerade löptid.

4. På grundval av de anbud och erbjudanden som tagits emot enligt punkterna 2 och 3 ska kommissionen sätta berörda tillverkare av försvarsprodukter i kontakt med intresserade medlemsstater och associerade länder.

5. Efter sådan kontakt som avses i punkt 4 i denna artikel får intresserade länder begära att kommissionen deltar i ett gemensamt upphandlingsförfarande eller i ett upphandlingsförfarande i deras namn eller för deras räkning enligt artikel 15.

6. Den finansieringsram som avses i artikel 3.1 får täcka de delar av kontraktet som avser engångskostnader, inbegripet reservering av tillverkningskapacitet.

AVSNITT 5

TILLDELNINGSKRITERIER OCH ARBETSPROGRAM

Artikel 18

Tilldelningskriterier

1. Förslag till åtgärder ska utvärderas mot bakgrund av de mål som fastställts för den berörda åtgärden, de förväntade resultaten av den relevanta åtgärden samt kvaliteten på och effektiviteten i dess genomförande. Den utvärderingen ska särskilt innehålla ett eller flera av följande kriterier:

a) Bidrag till konkurrenskraften,

b) bidrag till tillverkningskapacitetens resiliens och geografiska fördelning,

c) ökad produktionskapacitet,

d) ökad interoperabilitet,

e) ökad utbytbarhet, och

f) bidrag till att minska strategiska beroenden.

2. Utöver de kriterier som anges i punkt 1 i denna artikel ska förslag till åtgärder för gemensam upphandling som avses i artikel 11 utvärderas på grundval av följande kriterier

a) antal deltagande medlemsstater eller associerade länder,

b) åtgärdens bidrag till anpassningen, moderniseringen och utvecklingen av den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen i hela unionen, och

c) deltagandet av små och medelstora företag samt midcap-företag.

3. Utöver de kriterier som anges i punkt 1 i denna artikel ska förslag till åtgärder för industriell förstärkning enligt artikel 12 utvärderas på grundval av följande kriterier:

a) Minskning av produktionsledtiden och ökning av produktionskapaciteten i unionen, av reserverad kapacitet och av kvalificerad arbetskraft.

b) Bidrag till att säkerställa tillgänglighet och försörjningstrygghet i hela unionen som svar på identifierade risker, inbegripet i synnerhet hög exponering för risken att konventionella militära hot blir verklighet.

c) Bidrag till gränsöverskridande försvarsindustriellt samarbete i hela unionen, förbättrad inkludering av små och medelstora företag och midcap-företag eller kopplingen till beställningar som härrör från gemensam upphandling av försvarsprodukter av minst tre medlemsstater eller associerade länder.

4. I de arbetsprogram som avses i artikel 21 ska det anges närmare hur kriterierna i punkt 1 i den här artikeln ska tillämpas, inbegripet eventuell viktning som ska tillämpas. Individuella tröskelvärden ska inte fastställas i arbetsprogrammen.

5. Utvärderingskommittén får biträdas av oberoende externa experter i enlighet med artikel 153.3 i budgetförordningen. Det får i arbetsprogrammet särskilt anges att dessa experter ska inneha ett giltigt personligt säkerhetsgodkännande.

Artikel 19

Urvals- och tilldelningsförfarande

Med undantag för de åtgärder som avses i artiklarna 11, 13.1 g och 10.1 d ska kommissionen tilldela finansiering enligt detta kapitel genom genomförandeakter. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 77.4.

Artikel 20

Unionens ekonomiska bidrag

1. För de åtgärder som avses i artiklarna 13 och 35 i denna förordning, och genom undantag från artikel 193.1 i budgetförordningen, får programmet, om unionens ekonomiska bidrag ges i form av bidrag, finansiera upp till 100 % av de stödberättigande kostnaderna.

2. Om unionsbidraget ges i form av finansiering som inte är kopplad till kostnader enligt artikel 183.3 i budgetförordningen får storleken på det unionsbidrag som tilldelas varje åtgärd baseras på faktorer såsom

a) den gemensamma upphandlingens grad av komplexitet, för vilken en andel av det uppskattade värdet av kontraktet om gemensam upphandling samt erfarenheterna av liknande åtgärder kan tjäna som en första indirekt indikator,

b) åtgärdens bidrag till att förbättra interoperabilitetsresultaten,

c) de egenskaper hos åtgärden som sannolikt kommer att ge upphov till större långsiktiga investeringssignaler till industrin, särskilt om den gemensamma upphandlingen omfattar verksamhet som skulle vara berättigad till finansiering från unionens budget, såsom forskning och utveckling, testning och certifiering, inledande produktion eller stödverksamhet under drift,

d) antalet deltagande medlemsstater och associerade länder eller inkludering av ytterligare medlemsstater eller associerade länder i befintliga samarbeten,

e) åtgärdens bidrag till en expansion av tillverkningskapaciteten till den nivå som krävs,

f) åtgärdens bidrag till att minska beroendet av icke-associerade länder,

g) åtgärdens bidrag till att stärka samarbetet mellan medlemsstater eller associerade länder i syfte att inrätta, förvalta eller upprätthålla försvarsindustriella beredskapspooler,

h) åtgärdens bidrag till att stärka samarbetet mellan medlemsstater eller associerade länder, vilket leder till gemensam upphandling av ytterligare kvantiteter försvarsprodukter för Ukraina eller Moldavien,

i) komplexiteten hos de tekniska lösningar som krävs för att integrera den försvarsprodukt som upphandlas i en deltagande medlemsstats väpnade styrkor.

3. De åtgärder som avses i artikel 11 i denna förordning ska finansieras genom bidrag i form av finansiering som inte är kopplad till kostnader, enligt artikel 183.3 i budgetförordningen.

4. Unionens ekonomiska bidrag till varje åtgärd som avses i artikel 11 får inte överstiga 15 % av det uppskattade värdet av det berörda kontraktet om gemensam upphandling.

5. Genom undantag från punkt 4 i denna artikel får unionens ekonomiska bidrag till varje åtgärd som avses i artikel 11 uppgå till högst 25 % av det uppskattade värdet av det berörda kontraktet om gemensam upphandling förutsatt att minst ett av följande villkor är uppfyllt:

a) Åtgärden genomförs av en Seap.

b) Åtgärden stöder gemensam upphandling av slutprodukter som inte är föremål för begränsningar.

c) Åtgärden leder till gemensam upphandling av ytterligare kvantiteter försvarsprodukter för Ukraina eller Moldavien.

d) Åtgärden säkerställer en bred fördelning av tillhandahållare mellan medlemsstaterna, varvid mer än 20 % av slutproduktens totala värde skapas av tillhandahållare som är etablerade i minst en medlemsstat utöver den medlemsstat där huvudleverantören är etablerad.

e) Utgifterna för försvarsinvesteringar i majoriteten av de medlemsstater som deltar i den berörda åtgärden översteg 30 % av deras respektive försvarsutgifter under det budgetår som föregick ansökan.

6. När det gäller de åtgärder som avses i artikel 12 får unionens ekonomiska stöd inte överstiga 35 % av de stödberättigande kostnaderna.

7. Genom undantag från punkt 6 i denna artikel får unionens ekonomiska bidrag till varje åtgärd som avses i artikel 12 uppgå till högst 50 % av de stödberättigande kostnaderna om majoriteten av stödmottagarna är små och medelstora företag eller midcap-företag etablerade i medlemsstater eller associerade länder eller om åtgärden genomförs av en Seap, och minst ett av följande villkor är uppfyllt:

a) Stödmottagaren kan påvisa ett bidrag till skapandet av nytt gränsöverskridande samarbete mellan enheter som är etablerade i medlemsstater eller associerade länder.

b) Åtgärden innefattar uppbyggnad av ny infrastruktur, nya anläggningar eller nya produktionslinjer från grunden eller på platser som inte tidigare använts för sådan verksamhet, vilket bidrar till en utveckling av leveranskedjor och tekniköverföring i hela unionen.

c) Åtgärden bidrar till inrättandet av ny, eller till en ökning av befintlig, tillverkningskapacitet för krisnödvändiga produkter.

8. Närmare uppgifter ska fastställas i de arbetsprogram som avses i artikel 21.

Artikel 21

Arbetsprogram

1. Programmet ska genomföras med hjälp av sådana arbetsprogram som avses i artikel 110 i budgetförordningen. Arbetsprogrammen får vara fleråriga när så är lämpligt. I arbetsprogrammen ska det anges de åtgärder och den tillhörande budget som krävs för uppfyllandet av programmets mål samt i förekommande fall det totala belopp som är avsatt för blandfinansieringsinsatser.

2. Kommissionen ska anta arbetsprogrammen genom genomförandeakter. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 77.4.

3. Arbetsprogrammen ska särskilt innehålla följande:

a) Det totala beloppet för unionens bidrag till varje typ av åtgärd som avses i artikel 10.1 och en detaljerad beskrivning av varje typ av åtgärd.

b) När det gäller de åtgärder som avses i artiklarna 11 och 12, åtgärdernas minsta ekonomiska värde.

c) När det gäller de åtgärder som avses i artikel 12, det högsta antalet rättsliga enheter som ingår i konsortiet, vilket inte får överstiga 15 rättsliga enheter.

d) Förfarandet för utvärdering och urval av förslag, inbegripet, i förekommande fall, en beskrivning av delmålen, utformade för att kunna urskilja betydande framsteg i genomförandet av åtgärderna, de resultat som ska uppnås och de tillhörande belopp som ska betalas ut, samt arrangemangen för kontroll av delmålen, uppfyllandet av villkor och uppnåendet av resultat.

e) Det totala beloppet för unionens bidrag till gemensam upphandling med stöd från kommissionen enligt artiklarna 15.1 a, 15.3, 16 och 17.

f) Metoderna för fastställande och, i tillämpliga fall, justering av finansieringen.

4. När kommissionen antar arbetsprogram ska den beakta behovet av samstämmighet med andra relevanta unionsprogram och unionsinstrument.

5. Den finansieringsram som avses i artikel 3.1 får täcka gemensamma upphandlingar enligt artikel 15.1 a, vilka inte får överstiga de delar i kontraktet som avser engångskostnader, inbegripet reservering av tillverkningskapacitet.

KAPITEL III

STÖDINSTRUMENTET FÖR UKRAINA

AVSNITT 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER TILLÄMPLIGA PÅ STÖDINSTRUMENTET FÖR UKRAINA

Artikel 22

Mål

1. Stödinstrumentet för Ukraina ska bidra till återhämtning, återuppbyggnad och modernisering av den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen i syfte att öka dess försvarsindustriella beredskap, med beaktande av dess eventuella framtida integrering i den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, genom samarbete mellan unionen och Ukraina, och därigenom stärka den ömsesidiga stabiliteten, säkerheten, freden, välståndet, resiliensen och hållbarheten.

2. Det mål som anges i punkt 1 ska eftersträvas med tonvikt på att stärka det gränsöverskridande samarbetet mellan den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen och den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, med beaktande av Ukrainas behov av en förstärkning av försvarsindustrin och försvarsupphandling, genom ny eller expanderad tillverkningskapacitet i enlighet med Natostandarder och andra relevanta standarder, skyddet av tillgångar, tekniskt bistånd och personalutbyte, stärkt samarbete om gemensam upphandling av försvarsprodukter som involverar Ukraina och den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, inbegripet underhåll av dessa, och samarbete för licensierad produktion genom offentlig-privata partnerskap eller andra former av samarbete, såsom samriskföretag. Särskild uppmärksamhet ska ägnas målet att hjälpa Ukraina att gradvis anpassa sig till unionens regler, standarder, politik och praxis med sikte på ett framtida medlemskap i unionen.

Artikel 23

Ytterligare finansiella medel

1. Medlemsstaterna, unionens institutioner, organ och byråer, tredjeländer, internationella organisationer, internationella finansieringsinstitutioner eller andra tredje parter får ge ytterligare ekonomiska bidrag till stödinstrumentet för Ukraina i enlighet med artikel 208.2 i budgetförordningen. Sådana ekonomiska bidrag ska utgöra externa inkomster avsatta för särskilda ändamål i den mening som avses i artikel 21.2 a, d eller e eller artikel 21.5 i budgetförordningen.

2. Alla ytterligare belopp som erhålls inom ramen för bilaterala eller multilaterala avtal som ingåtts enligt artikel 17 i förordning (EU) 2025/1106 ska utgöra externa inkomster avsatta för särskilda ändamål i den mening som avses i artikel 21.5 i budgetförordningen och ska användas till stödinstrumentet för Ukraina i enlighet med den här förordningen.

3. Alla ytterligare belopp som erhålls inom ramen för relevanta unionens restriktiva åtgärder ska vara externa inkomster avsatta för särskilda ändamål i den mening som avses i artikel 21.5 i budgetförordningen och ska användas till åtgärder som stärker den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen.

4. Medel som tilldelas medlemsstaterna inom ramen för delad förvaltning får på den berörda medlemsstatens begäran överföras till stödinstrumentet för Ukraina med förbehåll för de villkor som fastställs i förordning (EU) 2021/1060. Kommissionen ska förvalta dessa medel direkt i enlighet med artikel 62.1 första stycket a i budgetförordningen eller indirekt i enlighet med led c i det stycket. Dessa medel ska användas till förmån för den berörda medlemsstaten.

5. När det gäller de belopp som ges i bidrag i enlighet med punkt 1 i denna artikel får de berörda medlemsstaterna fatta beslut om hur stor andel av dessa belopp som ska göras tillgänglig för alla enheter som är berättigade till finansiering enligt denna förordning, som ska göras tillgänglig endast till förmån för de berörda medlemsstaterna eller som ska göras tillgänglig till ytterligare förmån för andra medlemsstater eller Ukraina.

6. Om kommissionen inte har ingått något rättsligt åtagande inom ramen för direkt eller indirekt förvaltning för medel som överförts i enlighet med punkt 4 i denna artikel och senast den 31 december 2028, får de motsvarande outnyttjade medlen på den berörda medlemsstatens begäran föras tillbaka till ett eller flera respektive ursprungsprogram, i enlighet med villkoren i förordning (EU) 2021/1060.

Artikel 24

Alternativ, kombinerad och kumulativ finansiering

1. Stödinstrumentet för Ukraina ska genomföras i samverkan med andra unionsprogram. En åtgärd som har fått bidrag från något annat unionsprogram får också erhålla bidrag genom stödinstrumentet för Ukraina, under förutsättning att de bidragen inte täcker samma kostnader. Reglerna för det relevanta unionsprogrammet ska tillämpas för det motsvarande bidraget, eller så får en enskild uppsättning regler för något av de bidragande unionsprogrammen tillämpas för alla bidrag och ett enskilt rättsligt åtagande får ingås. Det kumulativa stödet från unionens budget får inte överstiga de totala stödberättigande kostnaderna för åtgärden och får beräknas proportionellt i enlighet med de dokument som anger villkoren för stödet.

2. För att tilldelas en spetskompetensstämpel inom ramen för stödinstrumentet för Ukraina ska åtgärderna uppfylla samtliga följande villkor:

a) De har bedömts i en ansökningsomgång inom ramen för stödinstrumentet för Ukraina.

b) De uppfyller minimikvalitetskraven i den ansökningsomgången.

c) De finansieras inte inom ramen för den ansökningsomgången på grund av budgetbegränsningar.

3. I enlighet med de relevanta bestämmelserna i förordning (EU) 2021/1060 får Eruf eller ESF+ stödja förslag som lämnas in efter en ansökningsomgång inom ramen för stödinstrumentet för Ukraina och som tilldelats en spetskompetensstämpel.

Artikel 25

Genomförande och former för unionsfinansiering

1. Stödinstrumentet för Ukraina ska genomföras genom direkt förvaltning i enlighet med budgetförordningen eller genom indirekt förvaltning genom de enheter som avses i artikel 62.1 c i budgetförordningen.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 33.3 i denna förordning, får unionsfinansiering tillhandahållas i någon av de former som fastställs i budgetförordningen i enlighet med avdelning X i den förordningen, med undantag för blandfinansieringsinsatser inom ramen för InvestEU-programmet.

3. När det gäller sådan verksamhet som avses i artikel 12.1 d i denna förordning, för vilken unionsfinansiering tillhandahålls i form av ett bidrag inom ramen för stödinstrumentet för Ukraina, och vinst uppkommer, ska kommissionen ha rätt att inkassera den procentandel av vinsten som motsvarar unionens bidrag till de stödberättigande kostnader som bidragsmottagaren faktiskt ådrar sig vid genomförandet av åtgärden, upp till det slutliga beloppet för unionsbidraget. Genom undantag från artikel 195.2 i budgetförordningen beräknas vinsten som ett intäktsöverskott i förhållande till de stödberättigande kostnaderna för åtgärden, där intäkterna begränsas till unionsfinansiering, finansiering från medlemsstaterna, inklusive upphandling, andra intäkter som genereras under åtgärden och övriga intäkter från åtgärden. De arbetsprogram som avses i artikel 34 i den här förordningen får fastställa närmare uppgifter.

4. Genom undantag från artikel 196.2 i budgetförordningen får ekonomiska bidrag, när så är relevant och nödvändigt för genomförandet av en åtgärd, täcka åtgärder som inletts och kostnader som uppstått före den dag då förslaget till åtgärderna lämnades in, under förutsättning att åtgärderna inte inleddes före den 5 mars 2024 och inte var slutförda före undertecknandet av bidragsöverenskommelsen.

Artikel 26

Stödberättigade rättsliga enheter

1. Endast rättsliga enheter som är etablerade i unionen eller i ett associerat land och har sina strukturer för verkställande ledning i unionen eller i ett associerat land ska vara berättigade att motta unionsfinansiering enligt denna förordning.

Rättsliga enheter som är etablerade i de icke-regeringskontrollerade områdena i Ukraina ska inte vara berättigade till stöd enligt denna förordning.

2. De kriterier för stödberättigande som anges i punkterna 3–9 i denna artikel ska tillämpas utöver de kriterier som fastställs i enlighet med budgetförordningen.

3. Den infrastruktur, de anläggningar, de tillgångar och de resurser som tillhör de mottagare av unionsfinansiering som deltar i en åtgärd och som används för den åtgärden, ska vara belägna på en medlemsstats eller Ukrainas territorium under hela den tid som åtgärden pågår.

4. Genom undantag från punkt 3 i denna artikel får mottagare av unionsfinansiering som deltar i en åtgärd, om de inte har några lättillgängliga alternativ eller relevant infrastruktur och relevanta anläggningar, tillgångar och resurser i unionen eller i Ukraina använda sin infrastruktur och sina anläggningar, tillgångar eller resurser som är belägna eller förvaras utanför medlemsstaternas territorier eller i ett annat tredjeland än Ukraina, under förutsättning att sådan användning inte strider mot unionens och dess medlemsstaters säkerhets- och försvarsintressen, inbegripet iakttagandet av principen om goda grannförbindelser, och är förenlig med de mål som anges i artikel 22. Kostnaderna för verksamhet som använder sådan infrastruktur och sådana anläggningar, tillgångar eller resurser ska inte berättiga till stöd från stödinstrumentet för Ukraina.

5. När det gäller en åtgärd som får stöd av stödinstrumentet för Ukraina får mottagarna av unionsfinansiering inte vara föremål för kontroll av ett annat icke-associerat tredjeland än Ukraina eller av en enhet i ett annat tredjeland.

6. Genom undantag från punkt 5 i denna artikel ska en rättslig enhet som är etablerad i unionen och som kontrolleras av ett annat icke-associerat tredjeland än Ukraina eller av en enhet i ett annat tredjeland vara berättigad till unionsfinansiering om garantier som godkänts av den medlemsstat där den är etablerad i enlighet med dess nationella förfaranden, såsom lämpliga åtgärder efter granskningar, enligt definitionen i artikel 2.3 i förordning (EU) 2019/452, görs tillgängliga för kommissionen.

De garantier som avses i första stycket i denna punkt ska försäkra att deltagandet i en åtgärd av en sådan rättslig enhet som avses i det stycket inte strider mot unionens och dess medlemsstaters säkerhets- och försvarsintressen såsom dessa fastställs inom ramen för Gusp enligt avdelning V i EU-fördraget, inbegripet iakttagandet av principen om goda grannförbindelser, eller mot de mål som anges i artikel 22 i denna förordning. Dessa garantier ska i synnerhet styrka att det, med avseende på åtgärden, finns arrangemang för att säkerställa att

a) kontroll över den rättsliga enheten inte utövas på ett sätt som begränsar eller inskränker dess förmåga att utföra åtgärden och åstadkomma resultat, som innebär restriktioner vad gäller dess infrastruktur, anläggningar, tillgångar, resurser, immateriella rättigheter eller know-how som behövs för åtgärden eller som undergräver dess förmåga och standarder som krävs för att utföra åtgärden,

b) åtkomst för ett annat icke-associerat tredjeland än Ukraina eller en enhet i ett annat tredjeland till säkerhetsskyddsklassificerade eller känsliga uppgifter om åtgärden förhindras och anställda eller andra personer som deltar i åtgärden har godkänts i en nationell säkerhetsprövning av en medlemsstat, ett associerat land eller Ukraina, beroende på vad som är tillämpligt, i enlighet med nationella lagar och andra författningar,

c) äganderätten till immateriella rättigheter som härrör från åtgärder som avses i artikel 27.1 b, avseende åtgärder för industriell förstärkning som främjar industrialisering och kommersialisering avseende försvarsprodukter som utvecklats inom ramen för sådana åtgärder som finansierats av unionen eller annan samarbetsverksamhet som bedrivits med stöd från medlemsstater, inte är föremål för begränsning av ett annat icke-associerat tredjeland än Ukraina eller av ett annat tredjeland och inte heller överförs till enheter som är etablerade utanför medlemsstaternas, de associerade ländernas eller Ukrainas territorium, utan godkännande av den medlemsstat eller det associerade land där den rättsliga enheten är etablerad eller, om den rättsliga enheten är etablerad i Ukraina, godkännande av Ukraina. Ett sådant godkännande får inte strida mot de mål som anges i artikel 22.

Om den medlemsstat i vilken den rättsliga enheten är etablerad anser att det är lämpligt får ytterligare garantier ges.

Kommissionen ska underrätta den kommitté som avses i artikel 77 om varje rättslig enhet som anses berättigad till unionsfinansiering enligt denna punkt.

7. De garantier som avses i punkt 6 i den här artikeln får vara baserade på en standardiserad mall som tillhandahålls av kommissionen, med stöd från den kommitté som avses i artikel 77, för att säkerställa ett harmoniserat tillvägagångssätt i hela unionen.

8. Vid genomförandet av en stödberättigande åtgärd får mottagarna även samarbeta med rättsliga enheter som är etablerade utanför medlemsstaternas eller Ukrainas territorium eller som kontrolleras av ett annat icke-associerat tredjeland än Ukraina eller av en enhet i ett annat tredjeland, inbegripet genom att använda sådana rättsliga enheters tillgångar, infrastruktur, anläggningar och resurser, förutsatt att sådant användande inte strider mot unionens och dess medlemsstaters säkerhets- och försvarsintressen, inbegripet iakttagandet av principen om goda grannförbindelser, eller mot de mål som anges i artikel 22.

Ett annat icke-associerat tredjeland än Ukraina eller en enhet i ett annat tredjeland får inte ges obehörig åtkomst till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter om genomförandet av åtgärden, och en potentiell negativ inverkan på försörjningstryggheten när det gäller insatsvaror som är av kritisk betydelse för åtgärden ska undvikas.

De kostnader som hänför sig till samarbete med rättsliga enheter som är etablerade utanför medlemsstaternas eller Ukrainas territorium, eller kontrollerande av ett icke-associerat tredjeland annat än Ukraina eller av en enhet i ett annat tredjeland ska inte berättiga till stöd från stödinstrumentet för Ukraina.

9. Punkterna 5 och 6 ska inte tillämpas på

a) upphandlande myndigheter i medlemsstaterna och Ukraina,

b) internationella organisationer,

c) Seap:er,

d) EDA.

AVSNITT 2

STÖDBERÄTTIGANDE ÅTGÄRDER

Artikel 27

Stödberättigande åtgärder

1. Åtgärder som är berättigade till finansiering genom stödinstrumentet för Ukraina ska genomföra de mål som anges i artikel 22 och får vara utformade på något av följande sätt, eller en kombination därav:

a) Åtgärder för gemensam upphandling som avses i artikel 11, inbegripet i syfte att inrätta, förvalta eller upprätthålla försvarsindustriella beredskapspooler.

b) Åtgärder för industriell förstärkning som avses i artikel 12.

c) Stödåtgärder som avses i artikel 13.

2. Följande åtgärder ska inte berättiga till stöd från stödinstrumentet för Ukraina:

a) Åtgärder som rör försvarsprodukter som är förbjudna enligt tillämplig internationell rätt.

b) Åtgärder som rör dödliga autonoma system som agerar bortom en ansvarskedja av mänskligt befäl och mänsklig kontroll eller som inte kan användas i överensstämmelse med internationell humanitär rätt.

c) Åtgärder som rör klusterammunition.

d) Åtgärder eller delar av åtgärder som redan finansieras fullt ut av andra offentliga eller privata källor.

3. För upphandling som genomförs enligt punkt 1 a och c och som stöds genom unionsfinansiering får kostnaden för komponenter med ursprung utanför unionen och Ukraina inte överstiga 35 % av den uppskattade kostnaden för komponenterna i slutprodukten. Ingen komponent får härröra från tredjeländer som handlar i strid med unionens och dess medlemsstaters säkerhets- och försvarsintressen.

4. För åtgärder som genomförs enligt punkt 1 b får kostnaden för komponenter med ursprung utanför unionen och Ukraina inte överstiga 35 % av den uppskattade kostnaden för komponenterna i den produkt för vilken den ökade produktionskapaciteten stöds genom unionsfinansiering. Ingen komponent i den produkt för vilken den ökade produktionskapaciteten stöds genom unionsfinansiering får härröra från tredjeländer som handlar i strid med unionens och dess medlemsstaters säkerhets- och försvarsintressen.

5. Mottagare av unionsfinansiering eller, i förekommande fall, leverantörer ska ha möjlighet att, utan begränsningar som införts av andra icke-associerade tredjeländer än Ukraina eller av enheter i andra tredjeländer, besluta om definitionen, anpassningen och utvecklingen av de berörda försvarsprodukternas utformning, inbegripet rättslig befogenhet att ersätta eller avlägsna komponenter som är föremål för begränsningar som införts av andra icke-associerade tredjeländer än Ukraina eller av enheter i andra tredjeländer.

6. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 5 i direktiv 2009/43/EG får medlemsstaterna offentliggöra generella överföringstillstånd för överföring till andra medlemsstater av produkter med anknytning till åtgärder som stöds av stödinstrumentet för Ukraina.

7. Åtgärder som är berättigade till finansiering inom ramen för stödinstrumentet för Ukraina ska genomföras av, eller åtminstone med involvering av, Ukraina eller en rättslig enhet som är etablerad och har sin struktur för verkställande ledning i Ukraina.

8. Vid tillämpningen av detta kapitel ska hänvisningar till medlemsstaterna i artiklarna 11, 12, 13 och 38 anses omfatta Ukraina. Hänvisningar till associerade länder i artiklarna 11, 12, 13 och 38 ska inte tillämpas på detta kapitel. Vid tillämpningen av detta kapitel ska hänvisningar till artikel 9 i artikel 11 förstås som hänvisningar till artikel 26, och hänvisningar till artikel 10.5 i artikel 12 som hänvisningar till punkt 5 i den här artikeln.

AVSNITT 3

UPPHANDLING

Artikel 28

Upphandling med stöd från kommissionen

1. Genom undantag från artikel 168.2 andra stycket i budgetförordningen får Ukraina, tillsammans med minst en medlemsstat, begära att kommissionen deltar i en gemensam upphandling, i enlighet med vad som avses i artikel 168.2 i budgetförordningen, varigenom medlemsstaterna och Ukraina får förvärva, hyra eller leasa helt och hållet de försvarsprodukter som gemensamt upphandlats. Övriga villkor i artikel 168.2 i budgetförordningen ska tillämpas på sådan gemensam upphandling.

2. Genom undantag från artikel 168.3 i budgetförordningen får Ukraina, tillsammans med minst en medlemsstat, begära att kommissionen agerar som inköpscentral enligt artikel 168.3 i budgetförordningen för att anskaffa försvarsprodukter för deras räkning eller i deras namn. Villkor motsvarande dem som anges i artikel 168.3 i budgetförordningen ska tillämpas när kommissionen agerar som inköpscentral.

3. När medlemsstater begär att kommissionen ska agera i enlighet med punkt 1 i denna artikel ska deras upphandlande myndigheter anses ha uppfyllt kraven i direktiv 2009/81/EG.

4. Utöver de villkor som anges i budgetförordningen ska det upphandlingsförfarande som avses i punkterna 1 och 2 i denna artikel även uppfylla följande villkor:

a) Deltagande i upphandlingsförfarandet ska vara öppet för alla medlemsstater.

b) Kommissionen ska bjuda in minst en expert, med erfarenhet som är relevant för förhandlingarna, från varje deltagande land att ingå i en gemensam förhandlingsgrupp.

c) De deltagande länderna ska uttryckligen ange om de beslutar att föra parallella förhandlingar om den berörda produkten, och ett sådant beslut ska vara föremål för enhälligt godkännande av de deltagande länderna.

5. När kommissionen agerar som inköpscentral enligt punkt 2 får kommissionen, som en del av sådan upphandling, upphandla komponenter och råmaterial som är nödvändiga för försörjningen av försvarsprodukter vid de deltagande ländernas uppbyggnad av strategiska reserver, inbegripet lageruppbyggnad.

6. Om det är vederbörligen motiverat av situationens synnerligen brådskande karaktär får kommissionen, genom undantag från artikel 175.1 i budgetförordningen, begära leverans av produkter från och med den dag då utkasten till kontrakt inom en upphandling enligt den här förordningen sänds.

7. För att ingå inköpsavtal med ekonomiska aktörer får företrädare för kommissionen eller experter som utsetts av kommissionen utföra besök på plats i samarbete med behöriga nationella myndigheter vid produktionsanläggningarna för försvarsprodukterna i fråga.

8. Denna artikel ska inte påverka befintliga unionsregler och nationella regler om ägande, export och överföring av försvarsprodukter.

9. Kommissionen ska säkerställa att de deltagande länderna behandlas lika när de genomför upphandlingsförfarandena och genomför de resulterande avtalen.

10. Utöver villkoren i budgetförordningen ska kriterier motsvarande dem som fastställs i artikel 26.1, 26.3 och 26.4 i den här förordningen gälla även för anbudsgivare, leverantörer och underleverantörer i kontrakt som följer av sådan upphandling som genomförs i enlighet med den här artikeln.

11. Reglerna i artikel 27.3 och 27.1 ska gälla för upphandling som genomförs i enlighet med punkt 1 i den här artikeln.

Artikel 29

Förhandsköp av försvarsprodukter

1. Gemensam upphandling som avses i artikel 28 får ske i form av förhandsköpsavtal för försvarsprodukter som förhandlas fram och ingås i de deltagande ländernas namn eller för deras räkning. Dessa avtal får innehålla en mekanism för förskottsbetalning för tillverkning av sådana produkter i utbyte mot rätten till resultatet, som inte får överstiga delarna i avtalet för engångskostnader, inbegripet reservering av tillverkningskapacitet.

2. Om sådana avtal som avses i punkt 1 i denna artikel innehåller en mekanism för förskottsbetalning får förskottsbetalningen till leverantören täckas av den finansieringsram som avses i artikel 3.2 Bidrag från de deltagande länder som avses i artikel 23 ska beaktas på lika villkor per objekt som de deltagande länderna beställer.

3. Om de förhandlade beloppen överstiger efterfrågan ska kommissionen, på begäran av de berörda deltagande länderna, inrätta en mekanism för omfördelning till nationella lager eller inrättande av försvarsindustriella beredskapspooler.

Artikel 30

Underlättande av off-take-avtal

1. Kommissionen ska inrätta ett system för att underlätta ingåendet av off-take-avtal i samband med industriell expansion av den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basens tillverkningskapacitet, mellan å ena sidan medlemsstater och Ukraina och å andra sidan ekonomiska aktörer inom den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, i enlighet med unionens konkurrens- och upphandlingsregler. Kommissionen ska säkerställa att åtkomst för ett annat icke-associerat tredjeland än Ukraina eller för en enhet i ett annat tredjeland till säkerhetsskyddsklassificerade eller känsliga uppgifter om åtgärden förhindras och att anställda eller andra personer som deltar i åtgärden har godkänts i en nationell säkerhetsprövning av en medlemsstat, ett associerat land eller Ukraina.

2. Det system som avses i punkt 1 ska göra det möjligt för intresserade medlemsstater och Ukraina att lämna anbud på försvarsprodukter där de anger

a) kvantitet och kvalitet,

b) det planerade priset eller prisintervallet,

c) off-take-avtalets planerade löptid.

3. Det system som avses i punkt 1 i denna artikel ska göra det möjligt för tillverkare av försvarsprodukter som uppfyller kriterier motsvarande dem i artikel 26.1, 26.3 och 26.4 att lämna anbud där de anger

a) kvantitet och kvalitet för de försvarsprodukter som de avser att ingå off-take-avtal om,

b) det planerade pris eller prisintervall till vilket de är villiga att sälja,

c) den beräknade ledtiden för leverans av försvarsprodukter inom ramen för off-take-avtalet,

d) off-take-avtalets planerade löptid.

4. På grundval av de anbud och erbjudanden som tagits emot enligt punkterna 2 och 3 ska kommissionen sätta berörda tillverkare av försvarsprodukter i kontakt med intresserade medlemsstater och Ukraina.

5. Efter sådan kontakt som avses i punkt 4 i denna artikel får Ukraina och intresserade medlemsstater begära att kommissionen deltar i ett gemensamt upphandlingsförfarande eller i ett upphandlingsförfarande i deras namn eller för deras räkning i enlighet med artikel 28.

6. Den finansieringsram som avses i artikel 3.2 får täcka de delar av kontraktet som avser engångskostnader, inbegripet reservering av tillverkningskapacitet.

AVSNITT 4

TILLDELNINGSKRITERIER OCH ARBETSPROGRAM

Artikel 31

Tilldelningskriterier

1. Förslag till åtgärder ska utvärderas mot bakgrund av de mål som fastställts för den berörda åtgärden, i enlighet med artikel 22, de förväntade resultaten av den relevanta åtgärden samt kvaliteten på och effektiviteten i dess genomförande.

2. Utöver de kriterier som anges i punkt 1 i denna artikel får förslag till åtgärder för den gemensamma upphandling som avses i artikel 11 utvärderas på grundval av ett eller flera av följande kriterier:

a) Det uppskattade värdet av den gemensamma upphandlingen.

b) Åtgärdens bidrag till återhämtningen, återuppbyggnaden och moderniseringen av den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen.

c) Åtgärdens bidrag till att påskynda upphandlingen av och minska ledtiderna för produktion och leverans av försvarsprodukter.

3. Utöver de kriterier som anges i punkt 1 i denna artikel får förslag till de åtgärder för industriell förstärkning som avses i 12 utvärderas på grundval av ett eller flera av följande kriterier:

a) Minskningen av produktionsledtiden och ökningen av produktionskapaciteten i Ukraina.

b) Bidraget till att säkerställa snabb tillgång till och leverans av försvarsprodukter i hela Ukraina.

c) Bidraget till gränsöverskridande försvarsindustriellt samarbete mellan Ukraina och unionen.

4. I de arbetsprogram som avses i artikel 34 ska det anges närmare hur tilldelningskriterierna ska tillämpas, inbegripet eventuell viktning som ska tillämpas. Individuella tröskelvärden ska inte fastställas i arbetsprogrammen.

5. Utvärderingskommittén får biträdas av oberoende externa experter i enlighet med artikel 153.3 i budgetförordningen. Det får i arbetsprogrammet särskilt anges att dessa experter ska inneha ett giltigt personligt säkerhetsgodkännande.

Artikel 32

Urvals- och tilldelningsförfarande

Med undantag för de åtgärder som avses i artiklarna 11 och 13.1 g ska kommissionen tilldela finansiering enligt detta kapitel genom genomförandeakter. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 77.4.

Artikel 33

Unionens ekonomiska bidrag

1. Om unionsfinansiering ges i form av bidrag, i enlighet med artikel 193.3 i budgetförordningen, får stödinstrumentet för Ukraina finansiera upp till 100 % av de stödberättigande kostnaderna för de åtgärder som avses i artikel 27.1 b och 27.1 c i denna förordning.

2. Om unionsbidraget ges i form av finansiering som inte är kopplad till kostnader får storleken på det unionsbidrag som tilldelas varje åtgärd baseras på sådana faktorer som

a) den gemensamma upphandlingens grad av komplexitet, för vilken en andel av det uppskattade värdet av åtgärden samt erfarenheterna av liknande åtgärder kan tjäna som en första indirekt indikator,

b) åtgärdens bidrag till att förbättra interoperabilitetsresultaten,

c) de egenskaper hos åtgärden som sannolikt kommer att ge upphov till större långsiktiga investeringssignaler till industrin,

d) åtgärdens bidrag till en expansion av tillverkningskapaciteten i Ukraina till den nivå som krävs,

e) graden av komplexitet för Ukrainas framsteg i processen för anslutning till unionen, inbegripet strukturreformer och åtgärder som ska främja konvergens med unionens regler, standarder, politik och praxis,

f) graden av komplexitet för Ukraina att anpassa landets försvarsupphandlingsförfaranden och klimatet för den ukrainska försvarsindustrin, inbegripet för att uppfylla Natostandarder och andra relevanta standarder,

g) svårigheterna och riskerna i samband med Rysslands anfallskrig mot Ukraina, med beaktande av behovet av att på ett motståndskraftigt sätt återuppbygga och modernisera den infrastruktur som skadats av det kriget samt behovet av att undvika, förebygga eller minska och, om möjligt, motverka sådana skador.

3. De åtgärder som avses i artikel 27.1 a i denna förordning ska finansieras genom bidrag i form av finansiering som inte är kopplad till kostnader, i enlighet med artikel 183.3 i budgetförordningen.

4. För de åtgärder som avses i artikel 27.1 a får stödet från stödinstrumentet för Ukraina inte överstiga 25 % av det uppskattade värdet av det berörda kontraktet om gemensam upphandling.

5. Närmare uppgifter ska fastställas i de arbetsprogram som avses i artikel 34.

Artikel 34

Arbetsprogram

1. Stödinstrumentet för Ukraina ska genomföras genom sådana arbetsprogram som avses i artikel 110 i budgetförordningen. Arbetsprogrammen får vara fleråriga när så är lämpligt. I arbetsprogrammen ska de åtgärder och den tillhörande budget anges som krävs för att uppnå målen för stödinstrumentet för Ukraina.

2. Kommissionen ska anta arbetsprogrammen genom genomförandeakter. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 77.4.

3. Arbetsprogrammen ska särskilt innehålla följande:

a) Det totala beloppet för unionens bidrag till varje typ av åtgärd som avses i artikel 27.1 och en detaljerad beskrivning av varje typ av åtgärd.

b) När det gäller åtgärder som avses i artikel 27.1 a och 27.1 b, åtgärdernas minsta ekonomiska värde.

c) När det gäller de åtgärder som avses i artikel 27.1 b, det högsta antalet rättsliga enheter som ingår i konsortiet, vilket inte får överstiga 15 rättsliga enheter.

d) Förfarandet för utvärdering och urval av förslag, inbegripet, i förekommande fall, en beskrivning av delmålen, utformade för att kunna urskilja betydande framsteg i genomförandet av åtgärderna, de resultat som ska uppnås och de tillhörande belopp som ska betalas ut, samt arrangemangen för kontroll av delmålen, uppfyllandet av villkor och uppnåendet av resultat.

e) Det totala beloppet för unionens bidrag till gemensam upphandling med stöd från kommissionen i enlighet med artiklarna 28.1, 29 och 30.

f) Metoderna för fastställande och, i tillämpliga fall, justering av finansieringen.

4. När kommissionen antar arbetsprogram ska den beakta behovet av samstämmighet med andra relevanta unionsprogram och unionsinstrument.

KAPITEL IV

EUROPEISKA FÖRSVARSPROJEKT AV GEMENSAMT INTRESSE

Artikel 35

Europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse

1. Europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse ska bestå av industriella samarbetsprojekt som syftar till att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft i hela unionen och samtidigt bidra till utvecklingen av medlemsstaternas militära förmåga som är av kritisk betydelse för unionens säkerhets- och försvarsintressen, inbegripet sådan förmåga som säkrar tillgång till alla operativa områden, närmare bestämt land-, sjöfarts-, luftfarts-, rymd- och cyberområden).

2. Europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse ska uppfylla samtliga följande kriterier:

a) De ska avsevärt stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft, effektivitet och innovationskapacitet, särskilt genom att:

   i) bidra till inrättandet av nya eller utvidgningen av befintliga gränsöverskridande samarbeten, inbegripet med små och medelstora företag och midcap-företag,

   ii) skapa positiva spridningseffekter på den inre marknaden,

   iii) avsevärt bidra till marknadsintegration och minskad marknadsfragmentering,

   iv) öka försvarsprodukternas interoperabilitet och utbytbarhet, och

   v) sträva efter att minska strategiska beroenden, inbegripet genom diversifierad försörjning och utöka kapaciteten.

b) De ska bidra till utvecklingen av medlemsstaternas militära förmåga som är av kritisk betydelse för unionens säkerhets- och försvarsintressen och ska vara förenliga med målen i den strategiska kompassen för säkerhet och försvar, med de försvarsförmågeprioriteringar som medlemsstaterna gemensamt enats om inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp), särskilt enligt förmågeutvecklingsplanen, och med de samarbetsmöjligheter som fastställts i den samordnade årliga försvarsöversikten.

c) De ska beakta medlemsstaternas samarbete inom ramen för Pesco och EDA:s initiativ och projekt.

d) De ska beakta relevant verksamhet som utförs av Nato, såsom Natos försvarsplaneringsprocess, om sådan verksamhet tjänar unionens säkerhets- och försvarsintressen.

e) De ska omfatta minst fyra medlemsstater, och alla medlemsstater och associerade länder samt Ukraina ska ges en verklig möjlighet att delta i projektet.

f) Fördelarna med projekten ska gagna en större del av unionen.

g) De ska vara särskilt betydande i fråga om storlek eller omfattning eller syfta till att minska en betydande teknisk eller finansiell risk, eller både och.

h) Deras potentiella övergripande fördelar ska väga tyngre än deras kostnader, även på längre sikt.

3. Rådet får, på förslag från kommissionen, anta genomförandeakter för att identifiera europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse.

4. Medlemsstater ska samordna utarbetandet av förslag till möjliga europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse på ett inkluderande sätt och, vid behov, med stöd av EDA.

5. Innan kommissionen föreslår de genomförandeakter som avses i punkt 3 ska den kontrollera att de projektförslag som avses i punkt 4 uppfyller samtliga kriterier i punkt 2 och

a) samråda med medlemsstaterna på ett inkluderande sätt och beakta deras synpunkter och förslag till möjliga europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse,

b) uppmana den Unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik (den höga representanten) och EDA att tillhandahålla sin sakkunskap i syfte att säkerställa överensstämmelse med de prioriteringar och mål som avses i punkterna 2 b, c och d, särskilt de försvarsförmågeprioriteringar som medlemsstaterna gemensamt enats om inom ramen för Gusp och i synnerhet de som uttryckts gemensamt i förmågeutvecklingsplanen, för att komplettera den information som medlemsstaterna lämnar om projektförslagen,

c) kontrollera att alla medlemsstater och associerade länder och, i förekommande fall, Ukraina har informerats om framväxande projekt och ges möjlighet att delta.

6. Genom de genomförandeakter som avses i punkt 3 ska rådet

a) fastställa målen och egenskaperna för det europeiska försvarsprojektet av gemensamt intresse i förhållande till de kriterier som anges i punkt 2,

b) upprätta en förteckning över länder som deltar i det europeiska försvarsprojektet av gemensamt intresse vid tidpunkten för antagandet av genomförandeakten, och

c) uppskatta det totala ekonomiska värdet av det europeiska försvarsprojektet av gemensamt intresse.

7. Rådet ska med kvalificerad majoritet anta de genomförandeakter som avses i punkt 3. Rådet får med kvalificerad majoritet ändra de projektförslag som avses i punkt 4.

8. Inrättandet av ett europeiskt försvarsprojekt av gemensamt intresse som är berättigat till den unionsfinansiering som avses i artikel 10.1 d ska omfatta endast en eller flera verksamheter som rör

a) gemensam upphandling av försvarsprodukter,

b) snabbare anpassning till strukturella förändringar av produktionskapaciteten för försvarsprodukter samt tillhörande stödjande verksamhet,

c) industriell utveckling av nya försvarsprodukter eller uppgradering av befintliga sådana, eller

d) utveckling och upphandling av nödvändig infrastruktur.

9. De deltagande medlemsstaterna ska säkerställa att kriterier motsvarande dem som anges i artikel 9 tillämpas i kontrakt som rör sådan verksamhet inom ramen för ett europeiskt försvarsprojekt av gemensamt intresse som stöds genom unionsfinansiering. För gemensam upphandling av försvarsprodukter som stöds genom unionsfinansiering inom ramen för europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse ska även artikel 11.6 tillämpas.

10. Medlemsstater som deltar i ett europeiskt försvarsprojekt av gemensamt intresse ska säkerställa att verksamheten inom ramen för ett sådant projekt, även sådan verksamhet som inte stöds genom unionsfinansiering, uppfyller de mål som anges i artikel 4 och punkt 1 i den här artikeln och inte påverkar projektets uppfyllande av de kriterier som anges i punkt 2 i den här artikeln.

11. Ett europeiskt försvarsprojekt av gemensamt intresse får behandla utvecklingen av förmågor med dubbla användningsområden för unionen.

12. Ett europeiskt försvarsprojekt av gemensamt intresse, liksom dess särskilda verksamhet, får inrättas inom ramen för en Seap.

13. Endast medlemsstater och associerade länder samt Seap:er som består av medlemsstater eller av medlemsstater och associerade länder ska vara berättigade till finansiering för verksamhet inom ramen för europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse.

14. Kommissionen ska, när så är lämpligt, ha möjlighet att delta i projektet. De deltagande medlemsstaterna får besluta att låta den höga representanten och EDA delta i ett europeiskt försvarsprojekt av gemensamt intresse som observatörer.

15. Medlemsstaterna får, utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget, tillämpa stödsystem och tillhandahålla administrativt stöd till europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse.

16. Planering, uppförande och drift av produktionsanläggningar med anknytning till ett europeiskt försvarsprojekt av gemensamt intresse får betraktas som en tvingande orsak som har ett väsentligt allmänintresse i den mening som avses i artiklarna 6.4 och 16.1 c i rådets direktiv 92/43/EEG ([40]) och ett allmänintresse av större vikt i den mening som avses i artikel 4.7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG ([41]), på grund av försvarsintressen i den mening som avses i artikel 2.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 ([42]) och av hänsyn till människors hälsa och säkerhet i den mening som avses i artikel 9.1 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG ([43]), under förutsättning att de övriga villkor som anges i de bestämmelserna är uppfyllda.

17. Medlemsstater som deltar i ett europeiskt försvarsprojekt av gemensamt intresse ska årligen överlämna en gemensam rapport till kommissionen om genomförandet av verksamheten inom ramen för projektet, inbegripet om uppfyllandet av de krav som anges i punkt 10 i denna artikel.

18. På förslag av kommissionen får rådet med kvalificerad majoritet ändra de genomförandeakter som antagits enligt punkt 3, bland annat genom att stryka ett projekt som europeiskt försvarsprojekt av gemensamt intresse eller genom att återspegla ändringar av de delar som anges i punkt 6.

19. Alla medlemsstater och associerade länder, och Ukraina, ska ha möjlighet att ansluta sig till ett europeiskt försvarsprojekt av gemensamt intresse, förutsatt att det godkänns av alla medlemsstater som deltar i projektet.

KAPITEL V

EN EUROPEISK MILITÄR FÖRSÄLJNINGSMEKANISM

Artikel 36

En europeisk militär försäljningsmekanism

1. För att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens och, i förekommande fall, den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft, särskilt genom att öka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens förmåga att säkerställa tillgången på försvarsprodukter i tid och de volymer som krävs, inrättas härmed en europeisk militär försäljningsmekanism

2. Den europeiska militära försäljningsmekanismen ska bestå av följande:

a) Upprättande av en europeisk militär försäljningskatalog

b) Möjligheten att inrätta, förvalta och upprätthålla försvarsindustriella beredskapspooler.

c) Åtgärder som bidrar till förenkling av förfaranden för gemensam upphandling av försvarsprodukter.

Artikel 37

En europeisk militär försäljningskatalog

1. Kommissionen ska, efter samråd med EDA, upprätta och fortlöpande uppdatera en enda centraliserad katalog över försvarsprodukter som utvecklats av den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen och den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen (katalogen). Kommissionen ska samråda med EDA och beakta dess synpunkter vid utarbetandet av de tekniska specifikationerna för katalogen och, i förekommande fall, upphandla den gemensamma it-plattform som krävs för att upprätta den. Medlemsstaterna, Ukraina och ekonomiska aktörer ska uppmanas att fylla i katalogen på frivillig basis.

([40]) Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (EGT L 206, 22.7.1992, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

([41]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (EGT L 327, 22.12.2000, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj).

([42]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG (EUT L 396, 30.12.2006, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/2025-04-22).

([43]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar (EUT L 20, 26.1.2010, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj).

2. Försvarsprodukterna i katalogen ska tillverkas av ekonomiska aktörer som uppfyller de kriterier för stödberättigande som anges i artikel 9.1, 9.3 och 9.4 eller artikel 26.1, 26.3 och 26.4. I katalogen ska det dessutom anges huruvida den ekonomiska aktören har möjlighet att, utan begränsningar som införts av icke-associerade tredjeländer eller av enheter i icke-associerade tredjeländer, besluta om definitionen, anpassningen och utvecklingen av försvarsproduktens utformning, inbegripet rättslig befogenhet att ersätta eller avlägsna komponenter som är föremål för begränsningar som införts av icke-associerade tredjeländer eller av enheter i icke-associerade tredjeländer. Det stöd som erhålls inom ramen för programmet, stödinstrumentet för Ukraina eller Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1092 ([44]), Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/697 ([45]), förordning (EU) 2023/1525 eller förordning (EU) 2023/2418 får också anges i katalogen.

Artikel 38

Försvarsindustriella beredskapspooler

1. Ett konsortium bestående av medlemsstater, associerade länder eller Ukraina, eller en Seap får inrätta, förvalta och upprätthålla försvarsindustriella beredskapspooler och får i det syftet uppmana EDA att tillhandahålla sin sakkunskap.

Vid tillämpning av första stycket ska ett konsortium av medlemsstater, associerade länder eller Ukraina bestå av minst tre av dessa länder, varav minst två ska vara medlemsstater.

2. Medlemsstater som inrättar en försvarsindustriell beredskapspool ska säkerställa att inrättandet, förvaltningen och upprätthållandet av denna pool uppfyller målen i artikel 36.1, samt målen i artikel 4 och, när så är relevant, artikel 22.

3. Medlemsstater, associerade länder, Ukraina och Seap:er som inrättar en försvarsindustriell beredskapspool ska ge alla medlemsstater, associerade länder och Ukraina ett omedelbart och förmånligt alternativ för inköp, användning eller leasing av försvarsprodukter som ingår i den försvarsindustriella beredskapspoolen.

4. Om en försvarsindustriell beredskapspool inrättas inom ramen för en Seap får ekonomiskt stöd genom programmet eller stödinstrumentet för Ukraina ges till följande:

a) Gemensam upphandling av ytterligare kvantiteter försvarsprodukter genom åtgärder för gemensam upphandling som genomförs av Seap:en i enlighet med artikel 11.

b) Inrättande och drift av Seap:en i syfte att förvalta och upprätthålla den försvarsindustriella beredskapspoolen i enlighet med artikel 13.1 g.

5. När medlemsstater eller, i förekommande fall, associerade länder gör inköp från den försvarsindustriella beredskapspoolen som inrättas, förvaltas och upprätthålls av en Seap ska upphandlingen betraktas som ett sådant kontrakt som en regering tilldelas av en annan regering som avses i artikel 13 f i direktiv 2009/81/EG.

Artikel 39

Förenkling av förfaranden för gemensam upphandling av försvarsprodukter

När medlemsstaterna ingår ett avtal om gemensam upphandling av försvarsprodukter får de tillämpa de regler och förfaranden som föreskrivs i artiklarna 11.9, 11.10, 52 och 53, på de villkor som anges där.

([44]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1092 av den 18 juli 2018 om inrättande av ett europeiskt försvarsindustriellt utvecklingsprogram som syftar till att stödja konkurrenskraften och innovationsförmågan inom unionens försvarsindustri (EUT L 200, 7.8.2018, s. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1092/oj).

([45]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/697 av den 29 april 2021 om inrättande av Europeiska försvarsfonden och om upphävande av förordning (EU) 2018/1092 (EUT L 170, 12.5.2021, s. 149, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj).

KAPITEL VI

STRUKTUR FÖR EUROPEISKA FÖRSVARSMATERIELPROGRAM

Artikel 40

Särskilt mål för och verksamhet i en struktur för europeiska försvarsmaterielprogram

1. En struktur för europeiska försvarsmaterielprogram (Seap) ska främja konkurrenskraften hos den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen och, i tillämpliga fall, den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen. Detta ska uppnås genom aggregering av efterfrågan på och säkerställande av snabb tillgång till och leverans av försvarsprodukter under hela deras livscykel samt genom stimulans av gränsöverskridande industrisamarbete.

2. För att det mål som nämns i punkt 1 ska uppnås ska huvuduppgifterna för en Seap vara minst en av följande:

a) Gemensam utveckling av försvarsprodukter och försvarsteknik , inbegripet forskning och utveckling, testning och certifiering på försvarsområdet, industriell kapacitetsuppbyggnad, bland annat genom industrialisering och kommersialisering samt stöd till engångsinvesteringar som rör inledande produktion eller stöd under drift, särskilt när försvarsprodukterna håller på att utvecklas eller har utvecklats inom ramen för åtgärder som finansieras av unionen inom ramen för motsvarande unionsprogram.

b) Gemensam upphandling av försvarsprodukter och försvarsteknik, inbegripet i syfte att inrätta, förvalta eller upprätthålla försvarsindustriella beredskapspooler.

c) Gemensam livscykelförvaltning av försvarsprodukter, inbegripet upphandling av reservdelar, logistik- eller underhållstjänster och i tillämpliga fall inrättande av offentlig-privata partnerskap för att säkerställa effektivitet och god tillgång på försvarsprodukter.

d) Dynamisk tillgänglighetsförvaltning för ytterligare kvantiteter, som säkerställer ett omedelbart och förmånligt inköp eller en användnings- eller leasingoption för medlemsstater, associerade länder eller Ukraina inom ramen för försvarsindustriella beredskapspooler.

3. En Seap får genom delegeringsavtal ge en eller flera av de stödberättigade enheter som avses i artikel 11.2 i uppdrag att utföra en eller flera av de uppgifter som avses i punkt 2 i den här artikeln. En Seap ska ansvara för att säkerställa att dess skyldigheter enligt unionsrätten, särskilt enligt denna förordning, fullgörs.

Artikel 41

Krav i samband med inrättandet av en Seap

1. För att stärka konkurrenskraften hos den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen eller den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen ska en Seap uppfylla samtliga följande krav:

a) Stödja samarbete fram till slutet av en försvarsprodukts livscykel eller fram till upplösningen av Seap:en.

b) Stödja gemensam utveckling, upphandling eller stöd under drift av försvarsprodukter i överensstämmelse med de försvarsförmågeprioriteringar som medlemsstaterna gemensamt enats om inom Gusp, särskilt inom ramen för förmågeutvecklingsplanen.

c) Beakta relevant verksamhet som utförs av Nato, såsom Natos försvarsplaneringsprocess, där sådan verksamhet tjänar unionens säkerhets- och försvarsintressen.

d) Bestå av minst tre medlemmar, varav minst två är medlemsstater.

2. En Seap ska använda standardiserade förfaranden för att inleda och förvalta samarbetsinriktade försvarsmaterielprogram. Kommissionen får, med beaktande av medlemsstaternas synpunkter, fastställa riktlinjer eller mallar för de förfarandena, däribland riktlinjer för projektförvaltning, upphandling, ekonomisk förvaltning och rapportering.

Artikel 42

Ansökningar om inrättande av en Seap

1. Ansökningar om att inrätta en Seap ska lämnas till kommissionen. Ansökan ska innehålla följande:

a) En begäran till kommissionen om inrättande av Seap:en.

b) De föreslagna stadgarna för den Seap som avses i artikel 45, undertecknade och i vederbörlig ordning antagna av alla medlemmar i den Seap som föreslås.

c) En kortfattad beskrivning av de försvarsprodukter som ska utvecklas, upphandlas eller förvaltas av Seap:en, med särskilt omnämnande av de krav som anges i artikel 41.1 a och b.

d) En förklaring av den medlemsstat på vars territorium Seap:en planeras ha sitt stadgeenliga säte och där den erkänner Seap:en från och med tidpunkten för dess inrättande som ett internationellt organ i den mening som avses i artiklarna 143.1 g och 151.1 b i direktiv 2006/112/EG och som en internationell organisation i den mening som avses i artikel 11.1 i direktiv (EU) 2020/262.

e) Om ett associerat land eller Ukraina ska vara medlem i en Seap, en förklaring om erkännande av Seap:ens mest vittgående rättskapacitet i enlighet med artikel 44.2.

För tillämpningen av led d i första stycket i denna punkt ska de begränsningar och villkor som anges i artikel 143.1 g och artikel 151.1 b i direktiv 2006/112/EG och i artikel 11.2 i direktiv (EU) 2020/262 fastställas i ett avtal mellan Seap:ens medlemmar.

2. Kommissionen ska, utan onödigt dröjsmål efter mottagandet av den fullständiga ansökan som avses i punkt 1, bedöma den ansökan i enlighet med kraven i denna förordning och får i detta syfte uppmana EDA att tillhandahålla sin sakkunskap. Utfallet av denna bedömning ska meddelas sökandena, som vid behov ska uppmanas att komplettera eller ändra ansökan.

3. Kommissionen ska, genom en genomförandeakt, med beaktande av utfallet av den bedömning som avses i punkt 2:

a) inrätta Seap:en, efter att ha fastslagit att kraven i denna förordning är uppfyllda, eller

b) avslå ansökan, om den anser att kraven i denna förordning inte är uppfyllda, inbegripet vid avsaknad av en sådan förklaring som avses i punkt 1 d efter det att sökandena fått möjlighet att komplettera eller ändra ansökan.

4. Beslutet om ansökan ska delges sökandena. Om ansökan avslås ska beslutet förklaras på ett klart och tydligt sätt för sökandena.

5. Den genomförandeakt om inrättande av Seap:en som avses i punkt 3 a i denna artikel ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 77.4 och ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 43

Status och säte för en Seap

1. En Seap ska ha status som juridisk person från och med den dag då genomförandeakten om inrättande av Seap:en får verkan.

2. En Seap ska i varje medlemsstat ha den mest vittgående rättskapacitet som tillerkänns rättsliga enheter enligt den medlemsstatens rätt, särskilt kapacitet att förvärva, äga och avyttra fast och lös egendom och immateriella rättigheter, ingå avtal samt vara part i rättsliga förfaranden. Alla medlemsstaters nationella finansieringsorgan ska betrakta en Seap som en stödberättigad mottagare av nationella ekonomiska bidrag.

3. En Seap ska ha ett stadgeenligt säte som ska ligga på en medlemsstats territorium.

Artikel 44

Krav för medlemskap i en Seap

1. Följande länder får vara medlemmar i en Seap:

a) Medlemsstater.

b) Associerade länder.

c) Ukraina.

2. Associerade länder eller Ukraina får vara medlemmar i en Seap under förutsättning att de tillerkänner Seap:en den mest vittgående rättskapacitet som tillerkänns rättsliga enheter enligt rätten i det landet, inbegripet för att ingå avtal och vara part i rättsliga förfaranden.

3. Medlemsstater, associerade länder eller Ukraina får ansluta sig som medlemmar i en Seap när som helst efter inrättandet av denna på sådana rättvisa och rimliga villkor som anges i de stadgar som avses i artikel 45 eller som observatörer utan rösträtt på de villkor som anges i dessa stadgar.

4. En Seap får också samarbeta med ett annat icke-associerat tredjeland än Ukraina eller en enhet i ett annat icke-associerat tredjeland, bland annat genom att använda sådana rättsliga enheters tillgångar, infrastruktur, anläggningar och resurser, förutsatt att ett sådant samarbete inte strider mot unionens och dess medlemsstaters säkerhets- och försvarsintressen, inbegripet iakttagandet av principen om goda grannförbindelser.

Artikel 45

Stadgar för en Seap

1. Stadgarna för en Seap ska innehålla åtminstone följande:

a) En förteckning över Seap:ens medlemmar, observatörer och i tillämpliga fall rättsliga enheter som företräder medlemmar samt villkor och förfaranden för ändringar av Seap:ens sammansättning och representation i enlighet med artikel 44.

b) Seap:ens särskilda mål, uppgifter och verksamhet i enlighet med artiklarna 40 och 41, inbegripet en kortfattad beskrivning av de försvarsprodukter som ska utvecklas, upphandlas eller förvaltas av Seap:en.

c) En förteckning över de försvarsprodukter som i förekommande fall ska ägas av Seap:en och som är berättigade till befrielse från mervärdesskatt eller punktskatter.

d) Seap:ens stadgeenliga säte i enlighet med artikel 43.3.

e) Uppgifter om den nationella rätt i medlemsstaten som avgör vilken jurisdiktion som är behörig att lösa tvister mellan Seap:ens medlemmar i förhållande till Seap:en, mellan medlemmarna och Seap:en samt mellan Seap:en och tredje parter i enlighet med artikel 49.2.

f) Seap:ens namn.

g) Varaktigheten och förfarandet för upplösning av Seap:en i enlighet med artikel 50.

h) En beskrivning av de viktigaste kriterier som Seap:en ska tillämpa vid upphandling av försvarsprodukter för att säkerställa överensstämmelse med det mål som anges i artikel 40.1.

i) Bestämmelser om ansvar, inbegripet möjligheten att emittera värdepapper, om så beslutas, i enlighet med artikel 48.

j) Seap:ens medlemmars rättigheter och skyldigheter, inbegripet skyldigheten att bidra till en balanserad budget samt rösträtt.

k) Seap:ens styrorgan, deras uppgifter, ansvar och sammansättning samt beslutsförfarandeprocessen inom Seap:en, inbegripet tillämpliga omröstningsregler, i synnerhet för ändring av stadgarna i enlighet med artikel 46.

l) Det eller de arbetsspråk som ska användas i Seap:en.

m) Hänvisningar till tillämpningsföreskrifterna för Seap:ens stadgar.

n) Regler om skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

o) Identifiering av de unionsregler och nationella regler som är tillämpliga på hanteringen av de försvarsprodukter som ska utvecklas, upphandlas eller förvaltas av Seap:en samt den administrativa kapacitet som planeras för att säkerställa efterlevnad av des.

Med avseende på tillämpningen av led k i första stycket i denna punkt, ska de omröstningsregler som är tillämpliga på ändringar som rör strategin för export av försvarsprodukter, om detta ingår i stadgarna, och ordningen för ekonomiskt ansvar, ska vara förenliga med punkt 4 i den här artikeln respektive artikel 48.5.

2. Om medlemmarna i en Seap beslutar att inrätta en försvarsindustriell beredskapspool ska stadgarna innehålla regler för förvaltningen av denna försvarsindustriella beredskapspool.

3. Stadgarna, som undertecknats och antagits enhälligt av alla medlemmar i Seap:en i enlighet med artikel 42.1 b, får innehålla en strategi för export av försvarsprodukter.

4. Medlemmarna i en Seap ska enhälligt fatta beslut om alla ändringar av strategin för export av försvarsprodukter som avses i punkt 3.

Artikel 46

Ändring av stadgarna för en Seap

1. Alla ändringar av stadgarna för en Seap som rör frågor som avses i artikel 45.1 a–k ska antas i enlighet med de omröstningsregler som fastställs i stadgarna i enlighet med artikel 45.1 k och lämnas av Seap:en till kommissionen för godkännande.

2. Alla ändringar av stadgarna som rör frågor som avses i artikel 45.3 ska antas i enlighet med de omröstningsregler som anges i stadgarna i enlighet med artikel 45.1 k och meddelas kommissionen av Seap:en inom tio dagar efter dagen för antagandet.

3. Alla andra ändringar av stadgarna än dem som avses i punkterna 1 och 2 i denna artikel ska antas i enlighet med de omröstningsregler som anges i stadgarna i enlighet med artikel 45.1 k och lämnas av Seap:en till kommissionen inom tio dagar efter dagen för antagandet.

4. Kommissionen får invända mot en ändring av stadgarna som avses i punkt 3 inom 30 dagar från och med dagen för överlämnandet av den, med angivande av skäl till varför ändringen inte uppfyller kraven i denna förordning.

5. En ändring av stadgarna som avses i punkt 3 får inte verkan förrän den period för invändningar som avses i punkt 4 har upphört, eller kommissionen har förklarat att den avstår från att göra invändningar, eller eventuellt framlagda invändningar har dragits tillbaka.

6. Ansökan om de ändringar av stadgarna som avses i punkterna 1, 2 och 3 ska innehålla följande:

a) Texten till den föreslagna eller i förekommande fall antagna ändringen.

b) Den ändrade konsoliderade versionen av stadgarna.

Artikel 47

Särskilda villkor för upphandling

1. I enlighet med artikel 40.3 får en Seap anförtro åt en stödberättigad enhet som avses i artikel 11.2 att genomföra upphandlingsåtgärder. En sådan enhet ska agera i Seap:ens namn eller för dess räkning.

2. Vid upphandling av försvarsprodukter ska Seap:erna betraktas som internationella organisationer i den mening som avses i artikel 12 c i direktiv 2009/81/EG. Seap:erna ska fastställa sina egna upphandlingsregler i enlighet med de principer som styr offentlig upphandling, särskilt principerna om icke-diskriminering, likabehandling, proportionalitet och öppenhet.

3. Vid upphandling av försvarsprodukter ska en Seap i sina upphandlingsförfaranden och kontrakt tillämpa kriterier för att säkerställa att dess upphandlingspolicy är förenlig med de mål som avses i artikel 40.1. En Seap ska aktivt sträva efter att inkludera flera rättsliga enheter från olika medlemsstater i leveranskedjorna för försvarsprodukter.

4. Om ett delegeringsavtal enligt artikel 40.3 ingås får parterna i det avtalet besluta att upphandlingsreglerna för den enhet som genomför upphandlingen ska tillämpas, förutsatt att dessa regler är förenliga med de principer som avses i punkt 2 i den här artikeln, särskilt principerna om icke-diskriminering, likabehandling, proportionalitet och öppenhet.

5. När medlemsstater eller, i förekommande fall, associerade länder gör inköp av försvarsprodukter från en Seap, inbegripet från en försvarsindustriell beredskapspool, ska den upphandlingen betraktas som ett kontrakt som en regering har tilldelat en annan regering enligt artikel 13 f i direktiv 2009/81/EG.

Artikel 48

Ansvar och försäkringar

1. En Seap ska ansvara för sina skulder.

2. Det ekonomiska ansvaret för medlemmarna i en Seap för Seap:ens skulder ska vara begränsat till deras respektive bidrag till Seap:en. Medlemmarna får i stadgarna för en Seap ange att de tar på sig ett fast ansvar utöver sitt respektive bidrag eller att de tar på sig ett obegränsat ansvar.

3. Om medlemmarnas ekonomiska ansvar är begränsat ska Seap:en teckna lämpliga försäkringar för att täcka de risker som är specifika för inrättandet och förvaltningen av Seap:ens förmåga.

4. Om medlemmarna enhälligt så beslutar får en Seap emittera värdepapper i enlighet med den nationella rätten i den medlemsstat på vars territorium den har sitt stadgeenliga säte. Seap:en ska vara ansvariga för sådana värdepapper.

5. Varje ändring av ansvarsordningen eller varje åtgärd som påverkar det ekonomiska ansvaret för medlemmarna i en Seap ska beslutas enhälligt av dessa medlemmar.

6. Unionen ska inte vara ansvarig för en Seap:s skulder.

Artikel 49

Tillämplig rätt och behörig domstol

1. Inrättandet och driften av en Seap ska styras av

a) unionsrätten, särskilt denna förordning och de genomförandeakter som avses i artikel 42.3 a,

b) dess stadgar och tillämpningsföreskrifter till stadgarna,

c) nationell rätt i den medlemsstat på vars territorium en Seap har sitt stadgeenliga säte när det gäller frågor som inte, eller endast delvis, regleras i de rättsakter som avses i leden a och b,

2. Utan att det påverkar de fall där Europeiska unionens domstol har behörighet enligt fördragen, ska nationell rätt i den medlemsstat på vars territorium Seap:en har sitt stadgeenliga säte fastställa vilken jurisdiktion som är behörig att lösa tvister bland Seap:ens medlemmar i förhållande till Seap:en, mellan medlemmarna och Seap:en samt mellan Seap:en och tredje parter.

3. I delegeringsavtal som avses i artikel 40.3 ska det fastställas vilken medlemsstats jurisdiktion som är behörig att lösa tvister som rör det berörda delegeringsavtalet. Delegeringsavtal får också innehålla bestämmelser om mekanismer för uppgörelse i godo. Detta ska inte påverka de fall där Europeiska unionens domstol är behörig enligt fördragen.

Artikel 50

Upplösning och insolvens

1. I stadgarna för en Seap ska det fastställas vilket förfarande som ska tillämpas vid upplösning av en Seap efter ett beslut av medlemsförsamlingen eller om kommissionen upphäver genomförandeakten om inrättande av en Seap i enlighet med artikel 51.7. En upplösning kan medföra att verksamheten liksom äganderätten till försvarsprodukter överflyttas till en annan rättslig enhet.

2. Utan otillbörligt dröjsmål efter medlemsförsamlingens antagande av ett beslut om upplösning av Seap:en, och under alla omständigheter inom tio dagar efter antagandet, ska Seap:en informera kommissionen om detta och utse en företrädare för upplösningen. Kommissionen ska offentliggöra ett lämpligt meddelande om beslutet om upplösning i *Europeiska unionens officiella tidning*.

3. Upplösningsförfarandet får inte avslutas förrän överföringen av äganderätten till försvarsprodukter som ägs av Seap:en har slutförts.

4. Utan otillbörligt dröjsmål efter slutförandet av upplösningsförfarandet, och under alla omständigheter inom tio dagar efter slutförandet, ska Seap:ens företrädare informera kommissionen om detta. Kommissionen ska offentliggöra ett lämpligt meddelande om slutförandet i *Europeiska unionens officiella tidning*. Seap:en ska upplösas det datum då meddelandet offentliggörs.

5. Om en Seap inte kan betala sina skulder ska den omedelbart informera kommissionen om detta. Kommissionen ska offentliggöra ett lämpligt meddelande i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 51

Rapportering och kontroller

1. En Seap ska utarbeta en årlig verksamhetsrapport med en teknisk beskrivning av och en ekonomisk rapport om sin verksamhet i enlighet med artikel 40. Rapporten ska överlämnas till kommissionen inom sex månader efter räkenskapsårets slut. Kommissionen ska översända rapporten till samtliga medlemsstater.

2. Kommissionen ska förse Europaparlamentet och rådet med en aggregerad årlig rapport om verksamheten i alla aktiva Seap:er.

3. Kommissionen får lämna rekommendationer till en Seap om de ämnen som ingår i den årliga verksamhetsrapport som avses i punkt 1.

4. En Seap och de berörda medlemsstaterna ska informera kommissionen om alla händelser som hotar att allvarligt äventyra genomförandet av Seap:ens uppgift eller hindra Seap:en från att uppfylla de krav som fastställs i denna förordning.

5. Om kommissionen har skäl att misstänka att en Seap allvarligt bryter mot denna förordning, genomförandeakten om inrättande av Seap:en, sina stadgar eller någon annan tillämplig rätt ska kommissionen begära förklaringar från Seap:en eller dess medlemmar.

6. Om kommissionen, efter att ha gett Seap:en eller dess medlemmar minst två månader att lämna synpunkter, finner att Seap:en allvarligt bryter mot denna förordning, genomförandeakten om inrättande av Seap:en, sina stadgar eller någon annan tillämplig rätt får kommissionen föreslå korrigeringsåtgärder för Seap:en och dess medlemmar.

7. Om inga korrigeringsåtgärder enligt punkt 6 i denna artikel vidtas får kommissionen upphäva genomförandeakten om inrättande av Seap:en. Akten om upphävande ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*. Offentliggörandet av akten ska leda till att Seap:en upplöses i enlighet med artikel 50.

KAPITEL VII

FÖRSÖRJNINGSTRYGGHET

AVSNITT 1

GEMENSAM FÖRSVARSUPPHANDLING

Artikel 52

Ändring av ramavtal i samband med en kris enligt direktiv 2009/81/EG

1. Om minst två medlemsstater ingår ett avtal om gemensam upphandling av försvarsprodukter för egen eller för Ukrainas räkning och om det är motiverat av en akut situation till följd av en kris enligt definitionen i artikel 1.10 i direktiv 2009/81/EG, får bestämmelserna i punkterna 2–6 i den här artikeln tillämpas på ramavtal som inte innehåller klausuler om möjligheten att väsentligt ändra avtalet. Vid tillämpningen av reglerna i punkterna 2 och 3 i den här artikeln ska den upphandlande myndighet som har ingått ramavtalet erhålla ett godkännande från det företag med vilket den har ingått ramavtalet.

2. En upphandlande myndighet i en medlemsstat får ändra ett befintligt ramavtal för försvarsprodukter om ramavtalet ingicks med ett företag som uppfyller kriterier som motsvarar dem som fastställs i artikel 9.1, 9.3 och 9.4 i denna förordning i syfte att lägga till nya upphandlande myndigheter som parter i det ramavtalet så att dess bestämmelser är tillämpliga på upphandlande myndigheter som inte ursprungligen var parter i ramavtalet. Artikel 29.2 första stycket i direktiv 2009/81/EG ska inte tillämpas på upphandlande myndigheter som inte ursprungligen var parter i ramavtalet.

3. Genom undantag från artikel 29.2 tredje stycket i direktiv 2009/81/EG får en upphandlande myndighet i en medlemsstat, när den tilldelar kontrakt på grundval av ett ramavtal med ett uppskattat värde över det tröskelvärde som anges i artikel 8 i det direktivet, göra väsentliga ändringar av de kvantiteter som fastställs i ramavtalet upp till 100 % av ramavtalets värde, om ramavtalet ingicks med ett företag som uppfyller kriterier som motsvarar dem som fastställs i artikel 9.1, 9.3 och 9.4 i denna förordning och i den mån ändringen är absolut nödvändig för tillämpningen av punkt 2 i den här artikeln.

4. Vid beräkningen av det värde som nämns i punkt 3 när kontraktet omfattar en indexeringsklausul, ska det uppdaterade värdet utgöra referenspunkten.

5. I de fall som avses i punkterna 2 och 3 ska principen om lika rättigheter och skyldigheter gälla i förbindelserna mellan de upphandlande myndigheter som är parter i ramavtalet, särskilt när det gäller kostnaderna för ytterligare upphandlade kvantiteter.

6. En upphandlande myndighet som har ändrat ett ramavtal i de fall som avses i punkt 2 eller 3 i denna artikel ska offentliggöra ett meddelande om detta i *Europeiska unionens officiella tidning*. Ett sådant meddelande ska offentliggöras i enlighet med artikel 32 i direktiv 2009/81/EG.

Artikel 53

Fall som motiverar användning av förhandlat förfarande utan offentliggörande av ett meddelande om upphandling i samband med ett försvarssamarbetsinitiativ

En upphandlande myndighet i en medlemsstat får, när den inrättar ett nytt eller ansluter sig till ett befintligt genuint försvarssamarbetsinitiativ som har inrättats genom ett internationellt avtal eller en internationell överenskommelse mellan medlemsstater och, i förekommande fall, ett eller flera associerade länder eller Ukraina, i syfte att samordna militär förmåga, tilldela ett företag ett kontrakt eller ingå ett ramavtal om en försvarsprodukt med ett företag, i enlighet med artikel 28.1 e i direktiv 2009/81/EG, under förutsättning att samtliga följande villkor är uppfyllda:

a) Det berörda företaget uppfyller kriterier som motsvarar dem som fastställs i artikel 9.1, 9.3 och 9.4.

b) Det försvarssamarbetsinitiativ som avses i inledningen i denna artikel har inletts innan upphandlingsförfarandet inleddes av den upphandlande myndigheten i den berörda medlemsstaten.

c) Någon av de andra medlemsstater som deltar i det försvarssamarbetsinitiativ som avses i inledningen i denna artikel har redan tilldelat samma företag ett kontrakt eller ingått ett ramavtal om en försvarsprodukt med det företaget.

d) Den försvarsprodukt som ska upphandlas är identisk med den som avses i led c i denna artikel eller föremål för enbart mindre ändringar.

e) Tilldelningen av kontraktet eller ingåendet av ramavtalet är nödvändigt för genomförandet av det försvarssamarbetsinitiativ som avses i led b i denna artikel.

AVSNITT 2

BEREDSKAP

Artikel 54

Påskyndande av processen för tillståndsgivning för snabb tillgång till och leverans av krisnödvändiga produkter

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att administrativa ansökningar som rör planering, uppförande och drift av produktionsanläggningar, överföring av insatsvaror inom unionen samt bedömning och certifiering av slutprodukter behandlas effektivt och utan dröjsmål. Därför ska alla nationella myndigheter som berörs säkerställa att sådana ansökningar behandlas så snabbt som det är rättsligt möjligt.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att uppförande och drift av anläggningar och installationer för produktion av krisnödvändiga produkter prioriteras i processen för planering och tillståndsgivning vid avvägningen mellan rättsliga intressen i det berörda enskilda fallet.

Artikel 55

Underlättande av korscertifiering

1. Medlemsstaterna ska fastställa en förteckning över nationella certifieringsmyndigheter för försvarsändamål och anmäla den till kommissionen, som ska göra den tillgänglig för medlemsstaterna.

2. Med beaktande av synpunkter från EDA ska kommissionen genom genomförandeakter sammanställa och uppdatera en officiell förteckning över de nationella certifieringsmyndigheter för försvarsändamål som fastställts av medlemsstaterna. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 77.4.

3. En certifieringsmyndighet i en medlemsstat får begära information från certifieringsmyndigheten i en annan medlemsstat om vad certifieringen av en viss försvarsprodukt omfattar.

4. De nationella certifieringsmyndigheter som avses i punkt 1 ska samarbeta med varandra när de utför sina uppgifter enligt denna förordning och ge myndigheterna i andra medlemsstater allt nödvändigt stöd i detta avseende. Kommissionen, som när så är relevant uppmanar EDA att tillhandahålla sin sakkunskap, ska stödja ett sådant samarbete för att underlätta en effektiv och ändamålsenlig rörlighet för försvarsprodukter på den inre marknaden.

Artikel 56

Kartläggning av försvarsleveranskedjorna

1. Kartläggningen av unionens försvarsleveranskedjor ska syfta till att analysera styrkorna och svagheterna i sådana leveranskedjor, med tonvikt på flaskhalsar. Den ska, i förekommande fall, ligga till grund för utarbetandet av arbetsprogrammen för programmet och stödinstrumentet för Ukraina enligt artiklarna 21 och 34.

2. Kartläggningen av unionens försvarsleveranskedjor ska bestå i följande verksamhet, som ska genomföras regelbundet:

a) Identifiering av relevant tillverkningskapacitet och relevanta leveranskedjor för försvarsprodukter enligt punkt 5.

b) Identifiering av krisnödvändiga produkter och tillverkningskapacitet för dessa enligt punkt 9.

c) Sammanställning, dubbelkontroll och bedömning av uppgifter som samlats in enligt punkterna 6, 7 och 8.

d) Identifiering av indikatorer för tidig varning enligt punkt 11.

e) Identifiering av de huvudsakliga tillhandahållarna av krisnödvändiga produkter och deras produktionskapacitet enligt punkterna 12 och 13.

3. Kommissionen ska i samarbete med nämnden för försörjningstrygghet på försvarsområdet (*nämnden*) genomföra den verksamhet som avses i punkt 2 b, c och d. Medlemsstaterna ska genomföra den verksamhet som avses i punkt 2 a och e. Varje medlemsstat får begära att kommissionen på dess vägnar genomför den verksamhet som avses i punkt 2 a och e.

4. Kommissionen ska efter samråd med nämnden utarbeta en ram och en metod för kartläggning av krisnödvändiga produkter, med tonvikt på befintliga flaskhalsar, samt tillverkningskapacitet för produkterna i unionen, och för kartläggning av leveranskedjor för dessa produkter. Denna metod ska bygga på ramar eller metoder som finns i medlemsstaterna. För detta ändamål får nämnden utfärda rekommendationer om vilken typ av information som är lämplig för kartläggningen av leveranskedjor för krisnödvändiga produkter, de tekniska specifikationerna och de format som ska användas för att förmedla den informationen och hur ofta sådan information ska förmedlas.

5. På grundval av den ram och metod som utvecklats i enlighet med punkt 4 ska medlemsstaterna på sitt territorium identifiera relevant tillverkningskapacitet och relevanta leveranskedjor för försvarsprodukter och meddela kommissionen resultatet av denna kartläggning.

6. Kommissionen ska sammanställa de uppgifter som medlemsstaterna lämnat punkt 5 och utföra en dubbelkontroll i syfte att fastställa en förteckning över krisnödvändiga produkter och tillverkningskapaciteten för dessa och bedöma styrkorna och svagheterna i unionens leveranskedjor för sådana produkter.

7. För att komplettera de uppgifter som medlemsstaterna tillhandahåller ska kommissionen utnyttja offentligt och kommersiellt tillgängliga uppgifter och relevant icke-konfidentiell information från ekonomiska aktörer samt resultaten av liknande analyser, inbegripet inom ramen för unionsrätten om råmaterial, halvledare och förnybar energi, resultaten av EDA:s relevanta verksamhet, resultaten av de stresstester som utförts i enlighet med artikel 58 och resultaten av den utvärdering som utförts i enlighet med artikel 85.2.

8. Om de uppgifter som avses i punkterna 6 och 7 inte är tillräckliga för att utföra dess uppgifter enligt punkt 6 får kommissionen begära att relevanta aktörer som är involverade i de berörda leveranskedjorna och baserade i unionen, på frivillig basis, tillhandahåller information till den medlemsstat på vars territorium den berörda ekonomiska aktören har sin produktionsanläggning. I kommissionens begäran ska det uttryckligen anges att den ekonomiska aktören har rätt att avslå en sådan begäran. Begäran om information ska innehålla kontaktuppgifter till den nationella behöriga myndigheten i den medlemsstat på vars territorium den berörda ekonomiska aktörens produktionsanläggning är belägen till vilken svaret ska skickas. Om den ekonomiska aktören beslutar att lämna den begärda informationen till den berörda medlemsstaten, ska den berörda medlemsstaten göra den informationen tillgänglig för kommissionen.

9. Kommissionen ska i en genomförandeakt upprätta och regelbundet uppdatera förteckningen över krisnödvändiga produkter. Genomförandeakten ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 77.4.

10. Kommissionen ska årligen eller på begäran av en ledamot i den nämnd som avses i artikel 76.5, informera nämnden om de samlade resultaten av kartläggningen. Dessa resultat ska utgöra säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

11. Kommissionen ska på grundval av resultatet av den verksamhet som bedrivs enligt punkterna 4, 6 och 7 och efter samråd med nämnden utarbeta en förteckning över indikatorer för tidig varning som syftar till att identifiera faktorer som skulle kunna störa, äventyra eller negativt påverka försörjningen av krisnödvändiga produkter. Efter samråd med nämnden ska kommissionen regelbundet, dock minst vartannat år, se över förteckningen över indikatorer för tidig varning.

12. Medlemsstaterna ska i samarbete med kommissionen och EDA, i förekommande fall, identifiera de huvudsakliga tillhandahållarna av krisnödvändiga produkter som är etablerade på deras territorium, utan onödigt dröjsmål, efter antagandet av den genomförandeakt som avses i punkt 9 i denna artikel. Varje medlemsstat ska underrätta de huvudsakliga tillhandahållare av krisnödvändiga produkter som är etablerade på dess territorium om att de har identifierats i enlighet med den här punkten och informera dem om skyldigheten att rapportera om störningar i försörjningen av krisnödvändiga produkter enligt artikel 57.1 c. Underrättelsen ska också innehålla relevanta kontaktuppgifter för de nationella behöriga myndigheter till vilka rapporten ska sändas.

13. Vid identifieringen av de huvudsakliga tillhandahållarna enligt punkt 12 får följande faktorer beaktas:

a) Tillhandahållarens marknadsandel på marknaden för den krisnödvändiga produkten.

b) Tillhandahållarens betydelse när det gäller att upprätthålla en tillräcklig försörjningsnivå för en krisnödvändig produkt i unionen, med beaktande av tillgången i unionen till alternativa möjligheter för tillhandahållandet av produkten.

c) Den inverkan som en störning av försörjningen av den krisnödvändiga produkt som levereras av tillhandahållaren kan ha på den inre marknadens funktion.

14. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 10 i denna artikel ska all information som inhämtas enligt denna artikel behandlas i enlighet med de skyldigheter i fråga om konfidentiell behandling som anges i artikel 80.

15. Denna artikel påverkar inte rätten för varje medlemsstat att skydda sina väsentliga säkerhetsintressen i enlighet med artikel 346.1 a i EUF-fördraget.

Artikel 57

Övervakning

1. Medlemsstaterna och kommissionen ska i samarbete med nämnden regelbundet övervaka den tillverkningskapacitet i unionen som är nödvändig för försörjningen av de krisnödvändiga produkter som identifierats i enlighet med artikel 56.9 i syfte att identifiera eventuella risker för försörjningen av dessa produkter. Vid genomförandet av denna övervakning,

a) ska kommissionen, i samarbete med nämnden, övervaka de indikatorer för tidig varning som identifierats enligt artikel 56.11, inbegripet genom att sammanställa alla synpunkter som mottagits från medlemsstaterna på grundval av information som samlats in på nationell nivå,

b) ska medlemsstaterna, mot bakgrund av indikatorerna för tidig varning, övervaka förmågan hos de huvudsakliga tillhandahållare av krisnödvändiga produkter som avses i artikel 56.12 att bedriva verksamhet och rapportera till nämnden om alla händelser som skulle kunna få negativa och bestående konsekvenser för en snabb tillgång till och leverans av dessa produkter,

c) ska huvudsakliga tillhandahållare av krisnödvändiga produkter, om de upptäcker störningar av försörjningen som i betydande grad skulle kunna påverka deras verksamhet avseende produktionen av dessa produkter, rapportera om sådana störningar till den medlemsstat på vars territorium de är etablerade, och den berörda medlemsstaten ska utan onödigt dröjsmål vidarebefordra dessa uppgifter till kommissionen,

d) ska kommissionen, efter samråd med nämnden, identifiera bästa praxis för förebyggande riskreducering och ökad insyn i den tillverkningskapacitet i unionen som är nödvändig för försörjningen av krisnödvändiga produkter.

Kommissionen ska efter samråd med nämnden fastställa hur ofta den övervakning som avses i första stycket ska äga rum.

2. Kommissionen och medlemsstaterna ska ägna särskild uppmärksamhet åt små och medelstora företag i syfte att minimera den administrativa bördan till följd av den övervakning som avses i punkt 1 och får, vid behov, tillhandahålla särskilt stöd.

3. Kommissionen får efter samråd med nämnden be sådana huvudsakliga tillhandahållare av krisnödvändiga produkter som avses i artikel 56.12, medlemsstaterna, nationella försvarsindustriorganisationer och andra berörda parter att på frivillig grund lämna information i syfte att utföra övervakning i enlighet med punkt 1 a i den här artikeln.

4. Vid tillämpning av punkt 1 b i denna artikel får medlemsstaterna begära information på frivillig grund från sådana huvudsakliga tillhandahållare av krisnödvändiga produkter som avses i artikel 56.12 när det är nödvändigt och proportionellt.

5. Vid tillämpning av punkt 3 ska medlemsstaternas behöriga myndigheter upprätta och upprätthålla en kontaktförteckning över de huvudsakliga tillhandahållare av krisnödvändiga produkter som är etablerade på deras territorium. Förteckningen ska överlämnas till kommissionen. Kommissionen ska inom nämnden fastställa ett standardiserat format för kontaktförteckningen.

6. Utan att det påverkar skyddet av företagshemligheter ska medlemsstaterna förse nämnden med ytterligare relevant information, särskilt information om identifiering av frågor som rör försörjningen av krisnödvändiga produkter i hela unionen och om relevanta framtida åtgärder på nationell nivå för upphandling, inköp eller tillverkning av krisnödvändiga produkter.

7. På grundval av den information som samlats in genom den övervakning som genomförs enligt denna artikel ska kommissionen för nämnden regelbundet lägga fram en rapport med de samlade resultaten. Denna rapport ska utgöra säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. Nämnden ska sammanträda för att bedöma resultaten i den rapporten och, när så är lämpligt, ta fram möjliga lösningar avseende frågor av gemensamt intresse. När så är relevant får kommissionen, efter samråd med nämnden, bjuda in nationella försvarsindustriorganisationer, sådana huvudsakliga tillhandahållare av krisnödvändiga produkter som avses i artikel 56.12 och experter från den akademiska världen och det civila samhället till sådana möten.

8. Denna artikel påverkar inte rätten för varje medlemsstat att skydda sina väsentliga säkerhetsintressen i enlighet med artikel 346.1 a i EUF-fördraget.

Artikel 58

Stresstester

1. Kommissionen ska, efter samråd med nämnden, identifiera frågor som är relevanta för genomförandet av stresstester.

2. Med beaktande av de relevanta frågor som identifierats enligt punkt 1 i denna artikel ska kommissionen genomföra och samordna stresstester, inbegripet simuleringar för att förutse och förbereda sig för en försörjningskris enligt artikel 60 och får i synnerhet

a) utarbeta scenarier och parametrar som återspeglar de särskilda risker som en försörjningskris medför, i syfte att bedöma den potentiella inverkan på tillhandahållandet av krisnödvändiga produkter och på hur väl den inre marknaden fungerar,

b) underlätta och uppmuntra utarbetandet av strategier för krisberedskap,

c) i samarbete med nämnden fastställa riskreducerande åtgärder efter det att stresstesterna har slutförts.

3. Kommissionen får regelbundet genomföra de stresstester som avses i punkt 2. Nämnden ska lämna rekommendationer om hur ofta sådana stresstester ska genomföras.

4. Kommissionen ska bjuda in företrädare för alla medlemsstater att delta i stresstester som avses i punkt 2. Efter samråd med nämnden får kommissionen också bjuda in företrädare för den höga representanten, EDA eller andra relevanta aktörer att delta i dessa stresstester.

5. På begäran från två eller flera medlemsstater får kommissionen genomföra stresstester i specifika geografiska områden eller gränsområden i dessa medlemsstater.

6. När de stresstester som genomförts enligt denna artikel har slutförts ska kommissionen meddela resultaten till de deltagande medlemsstaterna. Kommissionen ska utan onödigt dröjsmål delge nämnden en rapport med rekommendationer baserade på resultaten av de stresstesterna. Dessa resultat och rapporten ska utgöra säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

Artikel 59

Varningar och förebyggande åtgärder

1. Om en behörig myndighet i en medlemsstat får kännedom om att det föreligger en risk för allvarlig störning i försörjningen av en krisnödvändig produkt eller har konkret och tillförlitlig information om någon annan relevant riskfaktor eller händelse som väsentligt påverkar försörjningen av en krisnödvändig produkt ska den utan onödigt dröjsmål varna nämnden.

2. För att avgöra om en risk för allvarliga störningar i försörjningen av en krisnödvändig produkt ska utlösa en varning enligt punkt 1 ska medlemsstaterna beakta

a) marknadsställningen för ekonomiska aktörer som kan komma att påverkas av störningen,

b) den potentiella störningens förväntade varaktighet,

c) det geografiska område och den andel av den inre marknaden som påverkas av den potentiella störningen och dess eventuella gränsöverskridande effekter samt dess eventuella inverkan på särskilt sårbara eller utsatta geografiska områden, och

d) den potentiella störningens inverkan på försörjningen av krisnödvändiga produkter.

3. Om nämnden eller kommissionen får kännedom om att det föreligger en risk för allvarlig störning i försörjningen av en krisnödvändig produkt eller har konkret och tillförlitlig information om någon annan relevant riskfaktor eller händelse som väsentligt påverkar försörjningen av en krisnödvändig produkt, inbegripet på grundval av indikatorerna för tidig varning, till följd av en varning enligt punkt 1 eller tack vare information från internationella partner, ska kommissionen utan onödigt dröjsmål vidta följande förebyggande åtgärder:

a) Sammankalla ett extra möte i nämnden för att samordna följande åtgärder:

   i) Diskutera hur allvarliga de potentiella störningarna i tillgången till och försörjningen av de berörda krisnödvändiga produkterna är.

   ii) Rekommendera kommissionen att vidta åtgärder i enlighet med kapitlen II och III.

   iii) Diskutera de metoder som medlemsstaternas behöriga myndigheter tillämpar och utbyta bästa praxis, inbegripet för att bedöma beredskapen hos de huvudsakliga tillhandahållarna av krisnödvändiga produkter.

   iv) Uppmana medlemsstaterna att inleda en dialog med berörda parter i den tillverkningskapacitet i unionen som är nödvändig för försörjningen av krisnödvändiga produkter i syfte att identifiera, förbereda och eventuellt samordna förebyggande åtgärder.

   v) Diskutera huruvida en aktivering av försörjningskrisläget i enlighet med artikel 60 skulle vara nödvändig och proportionell.

b) Efter att ha hört nämnden inleda samråd eller samarbete på unionens vägnar med relevanta tredjeländer och internationella organisationer i syfte att finna samarbetslösningar för att undvika eller hantera störningar i leveranskedjan, under iakttagande av internationella skyldigheter, vilket i förekommande fall får inbegripa samordning i relevanta internationella forum.

c) Säkerställa synergier med relevanta unionsprogram och rättsakter.

4. Denna artikel påverkar inte rätten för varje medlemsstat att skydda sina väsentliga säkerhetsintressen i enlighet med artikel 346.1 a i EUF-fördraget.

AVSNITT 3

BEGRÄNSNING AV EN FÖRSÖRJNINGSKRIS

Artikel 60

Aktivering av försörjningskrisläget

1. En försörjningskris ska anses föreligga om

a) det förekommer allvarliga störningar eller en överhängande risk för sådana störningar i tillhandahållandet av krisnödvändiga produkter och

b) dessa allvarliga störningar eller den överhängande risken för sådana allvarliga störningar leder till eller sannolikt kommer att leda till att olika nationella åtgärder antas när det gäller krisnödvändiga produkter som inte är försvarsprodukter, vilket skulle få allvarliga negativa konsekvenser för hur väl den inre marknaden fungerar, särskilt hinder för gränsöverskridande handel med sådana krisnödvändiga produkter, och för hur väl unionens försvarsleveranskedjor fungerar.

2. Om kommissionen eller nämnden enligt artikel 59 får kännedom om att det föreligger en risk för allvarlig störning i försörjningen av krisnödvändiga produkter eller har konkret och tillförlitlig information om någon annan relevant riskfaktor eller händelse som väsentligt påverkar försörjningen av sådana produkter, ska kommissionen, efter samråd med nämnden, bedöma om villkoren i punkt 1 i den här artikeln är uppfyllda. Vid bedömningen ska hänsyn tas till försörjningskrisläges potentiella effekter och konsekvenser för leveranskedjorna för de berörda krisnödvändiga produkterna inom unionen, resultatet av de stresstester som utförts enligt artikel 58 samt bedömningar som gjorts enligt andra relevanta unionsramar för krishantering. Om bedömningen ger konkreta och tillförlitliga bevis får kommissionen, efter samråd med nämnden, föreslå att rådet aktiverar försörjningskrisläget. När kommissionen föreslår att rådet ska aktivera försörjningskrisläget ska den informera parlamentet om detta.

3. Rådet får, genom en genomförandeakt som antas med kvalificerad majoritet på ett förslag från kommissionen, aktivera försörjningskrisläget. Försörjningskrislägets varaktighet ska anges i genomförandeakten och får inledningsvis inte överstiga tolv månader. I den genomförandeakten ska det också anges vilka av de åtgärder som anges i artiklarna 62 och 63 som aktiveras. Dessutom får det i genomförandeakten anges för vilka krisnödvändiga produkter som inte är försvarsprodukter dessa åtgärder aktiveras.

4. Rådet får med kvalificerad majoritet ändra det förslag som avses i punkt 3.

5. Kommissionen ska regelbundet och minst var tredje månad rapportera till rådet och Europaparlamentet om försörjningskrisläget.

6. Innan försörjningskrisläget hävs ska kommissionen, med beaktande av rekommendationen från nämnden, bedöma om det är motiverat att förlänga det. Om en sådan bedömning ger konkreta och tillförlitliga bevis för att villkoren för aktiveringen av försörjningskrisläget fortfarande är uppfyllda får kommissionen, efter samråd med nämnden, föreslå att rådet förlänger försörjningskrisläget.

7. Rådet får, genom en genomförandeakt som antas med kvalificerad majoritet på ett förslag från kommissionen, förlänga försörjningskrisläget. Förlängningens varaktighet ska vara begränsad till maximalt tolv månader och specificeras i genomförandeakten.

8. Under försörjningskrisläget ska kommissionen, efter samråd med nämnden, bedöma om det är lämpligt att avsluta försörjningskrisläget i förtid. Om så framgår av bedömningen får kommissionen föreslå att rådet avslutar försörjningskrisläget.

9. Rådet får, genom en genomförandeakt som antas med kvalificerad majoritet på ett förslag av kommissionen, avsluta försörjningskrisläget före det utgångsdatum som anges i den genomförandeakt som avses i punkt 3 eller 7.

10. Under försörjningskrisläget ska kommissionen på begäran av en medlemsstat eller på eget initiativ vid behov kalla till extra möten i nämnden. I enlighet med artikel 76.10 ska nämnden, när så är lämpligt, bjuda in industriföreträdare på hög nivå att sammanträda i en särskild konstellation för att diskutera frågor som rör krisnödvändiga produkter. Medlemsstaterna ska ha ett nära samarbete med kommissionen inom nämnden för att säkerställa samordning av alla unionsåtgärder och nationella åtgärder som vidtas med avseende på leveranskedjorna för de berörda krisnödvändiga produkter som inte är försvarsprodukter.

11. När den period för vilken försörjningskrisläget aktiverats löper ut, eller när den avslutas i förtid, ska åtgärder som vidtagits i enlighet med artiklarna 62 och 63 omedelbart upphöra att gälla. Genomförandeakter som har antagits i enlighet med artikel 63.7 och 63.9 ska emellertid fortsätta att tillämpas till dess att berörda prioritetsklassade begäranden eller prioritetsklassade order har slutförts.

12. Kommissionen och medlemsstaterna ska uppdatera kartläggningen och övervakningen av försvarsleveranskedjorna enligt artiklarna 56 och 57, med beaktande av erfarenheterna från försörjningskrisen, senast sex månader efter det att den period för vilken försörjningskrisläget aktiverades har löpt ut eller avslutats i förtid.

Artikel 61

Verktygslåda för försörjningskriser

1. Om försörjningskrisläget aktiveras enligt artikel 60 och om det är nödvändigt för att hantera en försörjningskris i unionen får kommissionen vidta de åtgärder som föreskrivs i artiklarna 62 och 63 såsom de anges i den genomförandeakt som antagits av rådet i enlighet med artikel 60.3.

2. Kommissionen ska, efter samråd med nämnden, begränsa tillämpningen av de åtgärder som avses i punkt 1 till krisnödvändiga produkter som inte är försvarsprodukter och som drabbas av allvarliga störningar eller som löper en överhängande risk för att drabbas av sådana störningar på grund av försörjningskrisen. Tillämpningen av de åtgärder som avses i punkt 1 ska vara proportionell och begränsas till vad som är nödvändigt för att hantera allvarliga störningar eller mildra en överhängande risk för sådana störningar som påverkar leveranskedjorna för de berörda krisnödvändiga produkterna i unionen och ska ligga i unionens intresse. Vid tillämpningen av dessa åtgärder ska en oproportionell administrativ börda i synnerhet på små och medelstora företag undvikas.

3. Om försörjningskrisläget aktiveras enligt artikel 60 och om det är nödvändigt för att hantera en försörjningskris i unionen ska nämnden bedöma situationen och ge råd om lämpliga och verkningsfulla åtgärder.

4. Kommissionen ska regelbundet informera Europaparlamentet och rådet om alla åtgärder som vidtas i enlighet med punkt 1 och förklara skälen till sina åtgärder.

5. Kommissionen ska, med beaktande av rekommendationerna från nämnden, utfärda vägledning om genomförandet och användningen av de åtgärder som föreskrivs i artiklarna 62 och 63.

Artikel 62

Begäranden om information

1. Om rådet aktiverar åtgärden enligt denna artikel i enlighet med artikel 60.3 får kommissionen, för det fall den tillgängliga informationen inte är tillräcklig, begära att den ekonomiska aktör som bidrar till produktionen av krisnödvändiga produkter som inte är försvarsprodukter , med förhandsgodkännande från den medlemsstat på vars territorium den ekonomiska aktören har sin produktionsanläggning, inom en fastställd tidsfrist ska lämna information till denna medlemsstat om sin produktionsförmåga, produktionskapacitet och pågående primära störningar. Den berörda medlemsstaten ska göra den begärda informationen tillgänglig för kommissionen. Den begärda informationen ska begränsas till vad som är nödvändigt för att bedöma försörjningskrisens karaktär eller för att identifiera och bedöma potentiella begränsningsåtgärder.

2. Innan kommissionen skickar ut en begäran om information enligt punkt 1 får den, med förhandsgodkännande från den medlemsstat på vars territorium den berörda ekonomiska aktören har sin produktionsanläggning, genomföra ett frivilligt samråd med ett representativt antal relevanta ekonomiska aktörer i syfte att fastställa ett lämpligt och proportionellt innehåll i en sådan begäran. Kommissionen ska utarbeta begäran om information i samarbete med nämnden.

3. Kommissionen ska utan onödigt dröjsmål översända en kopia av begäran om information till den nationella behöriga myndigheten i den medlemsstat på vars territorium den berörda ekonomiska aktören har sin produktionsanläggning.

4. Begäran om information ska

a) ange den rättsliga grunden,

b) begränsas till vad som är absolut nödvändigt och vara proportionell med avseende på de begärda uppgifternas detaljnivå och omfattning samt med avseende på den frekvens med vilken tillgången till uppgifterna begärs,

c) ta hänsyn till den berörda ekonomiska aktörens legitima intressen och till de kostnader och den ansträngning som krävs för att göra uppgifterna tillgängliga,

d) inbegripa kontaktuppgifterna för den nationella behöriga myndigheten i den medlemsstat på vars territorium den berörda ekonomiska aktören har sin produktionsanläggning till vilken svaret ska skickas,

e) ange den tidsfrist inom vilken informationen ska lämnas till den berörda medlemsstaten, och

f) ange de sanktioner som föreskrivs i artikel 72.

5. Om den berörda medlemsstaten samtycker till att en begäran om information skickas ut enligt punkt 1 får den besluta att ställa begäran, som utarbetats av kommissionen enligt punkterna 2 och 4, direkt till den berörda ekonomiska aktören.

6. Varje berörd ekonomisk aktör eller en person som är vederbörligen bemyndigad att företräda den ekonomiska aktören ska tillhandahålla den begärda informationen på individuell basis till den berörda medlemsstaten.

7. Den berörda medlemsstaten ska säkerställa att den begärda informationen görs tillgänglig för kommissionen utan onödigt dröjsmål.

8. Om en ekonomisk aktör som är etablerad i unionen är föremål för en begäran om information från ett tredjeland om dess verksamhet avseende försörjning av krisnödvändiga produkter som inte är försvarsprodukter ska denne i god tid informera den medlemsstat på vars territorium dess produktionsanläggning är belägen. Den medlemsstaten ska i sin tur ska informera kommissionen, på ett sätt som gör det möjligt för den berörda medlemsstaten och kommissionen att begära liknande information från den ekonomiska aktören. Kommissionen ska underrätta nämnden om att det föreligger en sådan begäran från ett tredjeland.

9. Om en ekonomisk aktör lämnar oriktig, ofullständig eller vilseledande information som svar på en begäran enligt denna artikel, eller inte lämnar informationen inom den föreskrivna tidsfristen, ska den föreläggas böter i enlighet med artikel 72, utom när den ekonomiska aktören har tillräckliga skäl för att inte lämna den begärda informationen eller att inte lämna den inom den föreskrivna tidsfristen, särskilt om en ekonomisk aktörs behandling av begäran om information kan leda till en betydande störning av dennes verksamhet eller om informationen är säkerhetsskyddsklassificerad och klassad endast för nationellt bruk eller om utlämnandet av denna information på ett betydande sätt skulle kunna skada den ekonomiska aktörens affärsverksamhet.

10. Kommissionen och den berörda medlemsstaten ska använda säkra metoder för att skicka ut en begäran om information och hantera all information som inhämtats i enlighet med artikel 80.

11. Denna artikel påverkar inte rätten för varje medlemsstat att skydda sina väsentliga säkerhetsintressen i enlighet med artikel 346.1 a i EUF-fördraget.

Artikel 63

Prioritering av produkter som inte är försvarsprodukter

1. Om rådet aktiverar åtgärden enligt denna artikel i enlighet med artikel 60.3 får en medlemsstat som står inför allvarliga svårigheter med antingen läggandet av en order eller fullgörandet av ett kontrakt avseende leverans av krisnödvändiga produkter be kommissionen att begära att en ekonomisk aktör ska godta eller prioritera en viss order på krisnödvändiga produkter som inte är försvarsprodukter.

2. Efter en sådan begäran som avses i punkt 1 får kommissionen, om produktionen eller leveransen av krisnödvändiga produkter som inte är försvarsprodukter inte kan uppnås genom andra åtgärder som föreskrivs i detta kapitel, lämna in en begäran till den berörda ekonomiska aktören efter

a) samråd med och förhandsgodkännande från den medlemsstat på vars territorium den berörda ekonomiska aktören har sin produktionsanläggning, och

b) samråd med den medlemsstat på vars territorium den berörda ekonomiska aktörens struktur för verkställande ledning är belägen.

3. Den begäran som avses i punkt 2 ska innehålla information om den rättsliga grunden för begäran, ange produkterna, deras specifikationer och kvantiteter, ange tidsplanen och tidsfristen för att utföra och slutföra ordern samt motiveringen till varför en prioritetsklassad begäran används.

4. Kommissionen ska visa att valet av de som mottagit och gynnas av den begäran som avses i punkt 2 inte är diskriminerande och är förenligt med unionens konkurrensregler.

5. Kommissionen ska grunda den begäran som avses i punkt 2 på objektiva, faktiska, mätbara och underbyggda uppgifter och visa att en sådan prioritering är oundgänglig för att säkerställa att den inre marknaden fungerar väl samt ta hänsyn till den berörda ekonomiska aktörens legitima intressen och de kostnader och insatser som krävs för varje förändring i leveranskedjans tillverkningsserie.

6. Den berörda ekonomiska aktören ska svara kommissionen inom fem arbetsdagar efter mottagandet av den begäran som avses i punkt 2 och ange om den godtar eller avslår begäran. Om det är nödvändigt på grund av situationens brådskande karaktär får kommissionen, om brådskan motiveras, begära att den ekonomiska aktören ska svara inom en kortare tidsfrist.

7. Om den ekonomiska aktör till vilken den begäran som avses i punkt 2 är ställd uttryckligen har godtagit begäran, ska kommissionen genom en genomförandeakt anta en prioritetsklassad begäran som fastställer

a) den rättsliga grunden för den prioritetsklassade begäran som den ekonomiska aktören ska tillmötesgå,

b) förteckningen över krisnödvändiga produkter som omfattas av den prioritetsklassade begäran, deras specifikationer och pris samt i vilka kvantiteter,

c) de tidsfrister inom vilka den prioritetsklassade begäran ska slutföras,

d) de som gynnas av den prioritetsklassade begäran,

e) friskrivning från avtalsrättsligt ansvar på de villkor som anges i punkt 12 i denna artikel, och

f) de sanktioner som föreskrivs i artikel 72 för underlåtenhet att fullgöra de skyldigheter som följer av genomförandeakten.

8. Om den ekonomiska aktören avvisar den begäran som avses i punkt 2 ska den förse kommissionen med en detaljerad motivering till detta avslag.

9. Med vederbörlig hänsyn till de motiveringar som den ekonomiska aktören lämnat enligt punkt 8 i denna artikel, och efter samråd med och med förhandsgodkännande från den medlemsstat på vars territorium den berörda ekonomiska aktören har sin produktionsanläggning och den medlemsstat på vars territorium den ekonomiska aktörens struktur för verkställande ledning är belägen, får kommissionen genom en genomförandeakt anta en prioritetsklassad order som ålägger den berörda ekonomiska aktören en skyldighet att fullgöra ordern. Kommissionen ska ange skälen till att det, i överensstämmelse med proportionalitetsprincipen och den ekonomiska aktörens grundläggande rättigheter enligt Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, och mot bakgrund av de omständigheter som beskrivs i punkt 1, var nödvändigt att anta genomförandeakten. Sådana genomförandeakter ska innehålla den information som avses i punkt 7.

10. Kommissionen får inte utfärda den prioritetsklassade ordern om

a) den ekonomiska aktören inte är i stånd att utföra den prioritetsklassade ordern på grund av otillräcklig produktionsförmåga eller produktionskapacitet eller av tekniska skäl, även om ordern ges förmånsbehandling, eller

b) utförandet av ordern skulle innebära en orimlig ekonomisk börda och medföra särskilda svårigheter för den ekonomiska aktören, inbegripet betydande risker för driftskontinuiteten.

11. De prioritetsklassade begäranden som avses i punkt 7 och de prioritetsklassade order som avses i punkt 9 ska

a) läggas till ett rättvist och rimligt pris, med vederbörlig hänsyn tagen till den ekonomiska aktörens alternativkostnader vid fullgörandet av prioritetsklassade begäranden och prioritetsklassade order jämfört med befintliga avtalsförpliktelser,

b) ha företräde framför eventuella prestationsåtaganden enligt privaträtten eller offentlig rätt som hör samman med de krisnödvändiga produkter som omfattas av den prioritetsklassade begäran eller den prioritetsklassade ordern, med undantag för skyldigheter som har direkt anknytning till order med ett militärt syfte.

12. Ekonomiska aktörer som är föremål för en prioritetsklassad begäran enligt punkt 7 eller en prioritetsklassad order enligt punkt 9 ska inte vara ansvariga för åsidosättandet av en avtalsförpliktelse som regleras av nationell rätt i en medlemsstat, förutsatt att

a) åsidosättandet av en avtalsförpliktelse är nödvändigt för att fullgöra den föreskrivna prioriteringen,

b) den genomförandeakt som avses i punkt 7 eller 9 har följts, och

c) godtagandet av den prioritetsklassade begäran i förekommande fall inte hade som enda syfte att otillbörligen undvika en tidigare avtalsenlig skyldighet.

13. Alla konflikter mellan en prioritetsklassad begäran eller en prioritetsklassad order och en åtgärd inom ramen för någon annan av unionens prioriteringsmekanismer ska diskuteras inom nämnden och lösas av kommissionen, på grundval av en avvägning rörande allmänintresset.

14. Den ekonomiska aktör som är föremål för en prioritetsklassad begäran enligt punkt 7 eller en prioritetsklassad order enligt punkt 9 får begära att kommissionen ska ändra den genomförandeakt som avses i punkt 7 eller 9 om den anser att det är vederbörligen motiverat på någon av följande grunder:

a) Den ekonomiska aktören klarar inte att utföra den prioritetsklassade begäran eller den prioritetsklassade ordern på grund av otillräcklig produktionsförmåga eller produktionskapacitet, även om beställningen eller ordern ges förmånsbehandling.

b) Fullgörandet av begäran eller ordern skulle lägga en orimlig ekonomisk börda på och medföra särskilda svårigheter för den ekonomiska aktören.

15. Den ekonomiska aktören ska tillhandahålla all relevant och styrkt information som gör det möjligt för kommissionen att bedöma huruvida den begäran om ändring som avses i punkt 14 är välgrundad.

16. På grundval av en granskning av de skäl och bevis som den ekonomiska aktören lämnat får kommissionen, efter samråd med den medlemsstat på vars territorium den berörda ekonomiska aktörens produktionsanläggning är belägen och den medlemsstat på vars territorium den berörda ekonomiska aktörens struktur för verkställande ledning är belägen, ändra genomförandeakten för att helt eller delvis befria den berörda ekonomiska aktören från dess skyldigheter enligt denna artikel.

17. Om en ekonomisk aktör som är etablerad i unionen är föremål för en åtgärd från ett tredjeland som är förenad med en prioritetsklassad order av eller en prioritetsklassad begäran om en krisnödvändig produkt som inte är en försvarsprodukt ska den underrätta kommissionen om detta. Kommissionen ska då underrätta nämnden om att det föreligger sådana åtgärder.

18. Om en ekonomisk aktör som är föremål för en prioritetsklassad begäran enligt punkt 7 eller en prioritetsklassad order enligt punkt 9 avsiktligen eller genom grov vårdslöshet, inte tillmötesgår denna begäran eller order ska den åläggas böter i enlighet med artikel 72, utom i följande fall:

a) Den ekonomiska aktören är inte i stånd att utföra den prioritetsklassade begäran eller den prioritetsklassade ordern på grund av otillräcklig produktionsförmåga eller produktionskapacitet eller av tekniska skäl.

b) Utförandet eller fullgörandet av ordern skulle innebära en orimlig ekonomisk börda och medföra särskilda svårigheter för den ekonomiska aktören, inbegripet betydande risker för driftskontinuiteten.

19. Kommissionen ska anta en genomförandeakt som fastställer de praktiska och operativa arrangemangen för hur prioritetsklassade begäranden och prioritetsklassade order ska fungera, inbegripet en metod för att fastställa priset på krisnödvändiga produkter som är föremål för prioritetsklassade order.

20. De genomförandeakter som avses i denna artikel ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 77.4.

21. Denna artikel påverkar inte rätten för varje medlemsstat att skydda sina väsentliga säkerhetsintressen i enlighet med artikel 346.1 b i EUF-fördraget.

AVSNITT 4

SÄKERHETSRELATERAT FÖRSÖRJNINGSKRISLÄGE

Artikel 64

Aktivering av det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget

1. En säkerhetsrelaterad försörjningskris ska anses föreligga om

a) det förekommer allvarliga störningar eller en överhängande risk för sådana störningar i tillhandahållandet av försvarsprodukter, såsom störningar till följd av händelser som rör unionens säkerhet, och

b) dessa allvarliga störningar eller den överhängande risken för sådana allvarliga störningar leder till eller sannolikt kommer att leda till att olika nationella åtgärder antas avseende krisnödvändiga försvarsprodukter, vilket skulle få allvarliga negativa konsekvenser för hur väl den inre marknaden fungerar, särskilt hinder för gränsöverskridande handel med sådana krisnödvändiga försvarsprodukter inom unionen som orsakar betydande brister på området för försvarsprodukter.

2. Om kommissionen eller nämnden enligt artikel 59 får kännedom om att det föreligger en risk för allvarlig störning i försörjningen av krisnödvändiga försvarsprodukter eller har konkret och tillförlitlig information om någon annan relevant riskfaktor eller händelse som väsentligt påverkar försörjningen av sådana produkter, ska kommissionen, efter samråd med nämnden, bedöma om villkoren i punkt 1 i den här artikeln är uppfyllda. Vid bedömningen ska hänsyn tas till det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläges potentiella effekter och konsekvenser för försvarsleveranskedjorna inom unionen, resultaten av de stresstester som utförts i enlighet med artikel 58 och de bedömningar som gjorts enligt andra relevanta unionsramar för krishantering. Om bedömningen ger konkreta och tillförlitliga bevis får kommissionen, efter samråd med nämnden, föreslå att rådet ska aktivera det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget. När kommissionen föreslår att rådet ska aktivera det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget ska den informera parlamentet om detta.

3. När kommissionen bedömer om villkoren i punkt 1 i denna artikel är uppfyllda enligt punkt 2 ska den särskilt beakta huruvida en kris som påverkar unionens och dess medlemsstaters säkerhets- och försvarsintressen har identifierats inom ramen för Gusp, såsom huruvida krisen har utlöst aktiveringen av klausulen om gemensamt försvar enligt artikel 42.7 i EU-fördraget.

4. Rådet får, genom en genomförandeakt som antas med kvalificerad majoritet på ett förslag från kommissionen, aktivera det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget. Det säkerhetsrelaterade försörjningskrislägets varaktighet ska anges i genomförandeakten och får inledningsvis inte överstiga tolv månader. I den genomförandeakten ska det också anges vilka av de åtgärder som anges i artiklarna 65–71 som aktiveras. Dessutom får det i genomförandeakten anges för vilka krisnödvändiga försvarsprodukter dessa åtgärder aktiveras.

5. Rådet får med kvalificerad majoritet ändra det förslag som avses i punkt 4.

6. Kommissionen ska regelbundet och minst var tredje månad rapportera till rådet och Europaparlamentet om läget i den säkerhetsrelaterade försörjningskrisen.

7. Senast tre veckor före utgången av det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget ska kommissionen, med beaktande av rekommendationen från nämnden, lägga fram en rapport för rådet med en bedömning av huruvida varaktigheten bör förlängas. Rapporten ska särskilt innehålla en analys av effekterna av de åtgärder som tidigare aktiverats enligt detta kapitel. Om en sådan bedömning ger konkreta och tillförlitliga bevis för att villkoren för aktiveringen av det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget fortfarande är uppfyllda får kommissionen, efter samråd med nämnden, föreslå att rådet ska förlänga det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget.

8. Rådet får, genom en genomförandeakt som antas med kvalificerad majoritet på ett förslag från kommissionen, förlänga det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget. Förlängningens varaktighet ska vara begränsad till maximalt sex månader och specificeras i genomförandeakten. I den genomförandeakten ska det också anges vilka av de åtgärder som anges i artiklarna 65–71 som fortfarande ska tillämpas fortlöpande eller som, i förekommande fall, ska aktiveras. Rådet får med kvalificerad majoritet flera gånger besluta att förlänga den period för vilken det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget aktiverats, om det är motiverat för att hantera den säkerhetsrelaterade försörjningskrisen.

9. Kommissionen får föreslå att rådet ska förlänga det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget så många gånger som det anses nödvändigt för att hantera den säkerhetsrelaterade försörjningskrisen, på de villkor som fastställs i punkt 7. Efter ett sådant förslag från kommissionen ska punkt 8 tillämpas.

10. Under det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget ska kommissionen, efter samråd med nämnden, bedöma om det är lämpligt att avsluta det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget i förtid. Om så framgår av bedömningen ska kommissionen föreslå att rådet ska avsluta det säkerhetsrelaterade krisläget.

11. Rådet får, genom en genomförandeakt som antas med kvalificerad majoritet på ett förslag av kommissionen, avsluta det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget före det utgångsdatum som anges i den genomförandeakt som avses i punkt 4 eller 8.

12. När den period för vilken det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget aktiverats eller förlängts löper ut, eller när det avslutats i förtid, ska de åtgärder som vidtagits i enlighet med artiklarna 65–71 omedelbart upphöra att gälla. Genomförandeakter som har antagits i enlighet med artikel 66.6 ska emellertid fortsätta att tillämpas till dess att berörda prioritetsklassade begäranden har slutförts.

Under utarbetandet och genomförandet av de åtgärder som anges i artiklarna 65–71 ska kommissionen i möjligaste mån handla i nära samordning med nämnden, som ska ge rådgivning utan dröjsmål. Kommissionen ska underrätta nämnden om de åtgärder som vidtagits. Under säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget ska kommissionen på begäran av en medlemsstat eller på eget initiativ vid behov kalla till extra möten i nämnden. I enlighet med artikel 76.10 ska nämnden, när så är lämpligt, bjuda in industriföreträdare på hög nivå till sammanträde i en särskild konstellation för diskussion av frågor som rör de berörda försvarsprodukterna. Medlemsstaterna ska ha ett nära samarbete med kommissionen inom nämnden för att säkerställa samordning av alla unionsåtgärder och nationella åtgärder som vidtas med avseende på försvarsleveranskedjor med anknytning till de berörda krisnödvändiga försvarsprodukterna.

13. Om det säkerhetsrelaterade försörjningskrisläget aktiverats får kommissionen föreslå att rådet ska aktivera de åtgärder som föreskrivs i artiklarna 62 och 63 på de villkor som anges där och i artiklarna 60 och 61.

Artikel 65

Begäranden om uppgifter

Om rådet aktiverar åtgärden enligt denna artikel i enlighet med artikel 64.4 får kommissionen vidta den åtgärd som föreskrivs i artikel 62 med avseende på krisnödvändiga försvarsprodukter, i enlighet med de villkor som fastställs där.

Artikel 66

Prioritering av försvarsprodukter

1. Om rådet aktiverar åtgärden enligt denna artikel i enlighet med artikel 64.4 får en medlemsstat lämna in en begäran till kommissionen om att begära att en ekonomisk aktör vars produktionsanläggning är belägen på dess territorium ska godta eller prioritera en viss order på krisnödvändiga försvarsprodukter för att hantera de allvarliga svårigheter som den medlemsstaten eller någon annan medlemsstat står inför när det gäller att läggandet av en order eller fullgörandet av ett kontrakt om leverans av sådana produkter.

2. Efter en sådan begäran som avses i punkt 1 får kommissionen, om produktionen eller leveransen av krisnödvändiga försvarsprodukter inte kan uppnås genom någon annan åtgärd som föreskrivs i detta kapitel, lämna in en begäran till den berörda ekonomiska aktören efter

a) samråd med och förhandsgodkännande från den medlemsstat på vars territorium den berörda ekonomiska aktören har sin produktionsanläggning, och

b) samråd med och förhandsgodkännande från den medlemsstat på vars territorium den ekonomiska aktörens struktur för verkställande ledning är belägen.

I kommissionens begäran ska det uttryckligen anges att den ekonomiska aktören har rätt att avslå begäran.

3. Den begäran som avses i punkt 2 ska innehålla information om den rättsliga grunden för begäran, ange produkterna, deras specifikationer och kvantiteter, ange tidsplanen och tidsfristen för att utföra och slutföra ordern samt motiveringen till varför en prioritetsklassad begäran används.

4. Kommissionen ska påvisa att valet av dem som mottagit och gynnas av de begäranden som avses i punkt 2 inte är diskriminerande och är förenligt med unionens konkurrensregler.

5. Kommissionen ska grunda de begäranden som avses i punkt 2 på objektiva, faktiska, mätbara och underbyggda uppgifter och visa att en sådan prioritering är oundgänglig för att säkerställa att den inre marknaden fungerar väl samt ta hänsyn till den berörda ekonomiska aktörens legitima intressen och de kostnader och insatser som krävs för varje förändring i leveranskedjans tillverkningsserie.

6. Om den ekonomiska aktör till vilken den begäran som avses i punkt 2 är ställd uttryckligen har godtagit begäran ska kommissionen, genom en genomförandeakt och efter samråd med och förhandsgodkännande från den medlemsstat på vars territorium den berörda ekonomiska aktören har sin produktionsanläggning och den medlemsstat på vars territorium den ekonomiska aktörens struktur för verkställande ledning är belägen, anta en prioritetsklassad begäran som fastställer

a) den rättsliga grunden för den prioritetsklassade begäran som den ekonomiska aktören är skyldig att tillmötesgå,

b) förteckningen över krisnödvändiga produkter som omfattas av den prioritetsklassade begäran, deras specifikationer och i vilka kvantiteter de ska levereras,

c) de tidsfrister inom vilka den prioritetsklassade beställningen ska slutföras,

d) de som gynnas av den prioritetsklassade begäran,

e) omfattningen av de avtalsförpliktelser som den prioritetsklassade begäran ska ha företräde framför,

f) friskrivning från avtalsrättsligt ansvar på de villkor som anges i punkt 8 i denna artikel, och

g) de sanktioner som föreskrivs i artikel 72 för underlåtenhet att fullgöra de skyldigheter som följer av genomförandeakten.

Den genomförandeakt som avses i första stycket i denna punkt ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 77.4.

7. De prioritetsklassade begäranden som avses i punkt 6 ska

a) läggas till ett rättvist och rimligt pris, med vederbörlig hänsyn tagen till den ekonomiska aktörens alternativkostnader vid fullgörandet av prioritetsklassade begäranden jämfört med befintliga avtalsförpliktelser, och

b) ha företräde framför alla avtalsförpliktelser som rör de krisnödvändiga produkter som omfattas av den prioritetsklassade begäran enligt privaträtt eller offentlig rätt på de villkor som anges i den genomförandeakt som avses i punkt 6.

8. Den ekonomiska aktör som är föremål för en prioritetsklassad begäran enligt punkt 6 är inte ansvarig för åsidosättandet av en avtalsförpliktelse som regleras av nationell rätt i en medlemsstat, förutsatt att

a) åsidosättandet av avtalsförpliktelsen är absolut nödvändigt för att fullgöra den nödvändiga prioriteringen,

b) den genomförandeakt som avses i punkt 6 har följts, och

c) godtagandet av den prioritetsklassade begäran inte hade som enda syfte att otillbörligen undvika ett tidigare prestationsåtagande.

9. Den ekonomiska aktör som är föremål för en prioritetsklassad begäran får begära att kommissionen ändrar den genomförandeakt som avses i punkt 6 om den anser att det är vederbörligen motiverat på något av följande grunder:

a) Den ekonomiska aktören är inte i stånd att utföra den prioritetsklassade begäran på grund av otillräcklig produktionsförmåga eller produktionskapacitet, även om begäran ges förmånsbehandling.

b) Fullgörandet av begäran skulle lägga en orimlig ekonomisk börda på och medföra särskilda svårigheter för den ekonomiska aktören.

10. Den ekonomiska aktören ska tillhandahålla all relevant och styrkt information som gör det möjligt för kommissionen att bedöma huruvida den begäran om ändring som avses i punkt 9 är välgrundad.

11. På grundval av en granskning av de skäl och bevis som den ekonomiska aktören lämnat får kommissionen, efter samråd med och förhandsgodkännande från den medlemsstat på vars territorium den berörda ekonomiska aktören har sin produktionsanläggning och den medlemsstat på vars territorium den berörda ekonomiska aktörens struktur för verkställande ledning är belägen, ändra genomförandeakten för att helt eller delvis befria den berörda ekonomiska aktören från dess skyldigheter enligt denna artikel.

12. Om en ekonomisk aktör, efter att uttryckligen ha godtagit att prioritera de order som kommissionen begärt, avsiktligt eller genom grov oaktsamhet inte fullgör skyldigheten att prioritera dessa order, ska den bli föremål för böter som fastställs i enlighet med artikel 72, utom i följande fall:

a) Den ekonomiska aktören är inte i stånd att utföra den prioritetsklassade begäran på grund av otillräcklig produktionsförmåga eller produktionskapacitet eller av tekniska skäl.

b) Utförandet eller fullgörandet av begäran skulle innebära en orimlig ekonomisk börda och medföra särskilda svårigheter för den ekonomiska aktören, inbegripet betydande risker för driftskontinuiteten.

13. Om en ekonomisk aktör som är etablerad i unionen är föremål för en åtgärd från ett tredjeland som medför en prioritetsklassad begäran om en krisnödvändig försvarsprodukt ska den underrätta kommissionen om detta. Kommissionen ska då underrätta nämnden om att det föreligger sådana åtgärder. I förekommande fall får kommissionen samråda med nämnden om lämpliga åtgärder som ska vidtas som svar på denna åtgärd.

14. Denna artikel påverkar inte rätten för varje medlemsstat att skydda sina väsentliga säkerhetsintressen i enlighet med artikel 346.1 b i EUF-fördraget.

Artikel 67

Överföringar av krisnödvändiga försvarsprodukter inom EU

1. Om rådet aktiverar åtgärden enligt denna artikel i enlighet med artikel 64.4 i denna förordning och utan att det påverkar tillämpningen av direktiv 2009/43/EG och medlemsstaternas befogenheter enligt det direktivet, ska medlemsstaterna säkerställa att ansökningar som rör överföringar inom EU behandlas effektivt och utan dröjsmål. I detta syfte ska alla nationella myndigheter som berörs säkerställa att sådana ansökningar behandlas så snabbt som det är rättsligt möjligt. Rådet ska i den genomförandeakt som avses i artikel 64.4 i denna förordning ange den tidsfrist inom vilken de berörda nationella myndigheterna ska behandla ansökningarna så snart de har mottagit all nödvändig information från sökanden. Denna tidsfrist får inte vara längre än två veckor.

2. Om en medlemsstat i enlighet med artikel 4.8 i direktiv 2009/43/EG inför exportrestriktioner för komponenter som är krisnödvändiga produkter ska den medlemsstaten inte kräva ytterligare tillstånd för överföring inom EU av de berörda komponenterna om mottagaren i en försäkran om användning intygar att de komponenter som omfattas av överföringstillståndet ingår eller ska ingå i en försvarsprodukt och inte kan överföras eller exporteras som sådana. Detta ska inte påverka mottagarnas skyldigheter enligt artikel 10 i direktiv 2009/43/EG.

Artikel 68

Stöd till brådskande försvarsinnovationsåtgärder

Om rådet aktiverar åtgärden enligt denna artikel i enlighet med artikel 64.4 ska sådana innovationsåtgärder som rör någon av följande verksamheter anses berättiga till stöd från programmet:

a) Verksamhet som syftar till att högst avsevärt förkorta ledtiden för leverans av försvarsprodukter.

b) Verksamhet som syftar till att avsevärt förenkla de tekniska specifikationerna för försvarsprodukter för att möjliggöra massproduktion av dem.

c) Verksamhet som syftar till att avsevärt förenkla produktionsprocessen för försvarsprodukter för att möjliggöra massproduktion av dem.

d) Verksamhet som syftar till att ersätta komponenter med alternativ som finns tillgängliga i unionen eller som är lätta att anpassa eller som kan utvecklas i god tid av ekonomiska aktörer inom unionen.

Artikel 69

Certifiering

1. Om rådet aktiverar åtgärden enligt denna artikel i enlighet med artikel 64.4 ska medlemsstaterna säkerställa att administrativa förfaranden i samband med certifiering av krisnödvändiga försvarsprodukter och vid behov tekniska anpassningar av sådana produkter behandlas så snabbt som möjligt i enlighet med deras tillämpliga nationella lagar och andra författningar.

2. Om en sådan status finns i nationell rätt ska certifiering av krisnödvändiga försvarsprodukter tilldelas högsta möjliga prioritet.

3. Om denna åtgärd aktiveras ska krisnödvändiga försvarsprodukter som certifierats i en medlemsstat anses vara certifierade i en annan medlemsstat utan att bli föremål för ytterligare kontroller.

4. I den genomförandeakt som avses i artikel 64.4 får närmare bestämmelser om denna åtgärds tillämpningsområde föreskrivas.

5. Denna artikel påverkar inte rätten för varje medlemsstat att skydda sina väsentliga säkerhetsintressen i enlighet med artikel 346.1 b i EUF-fördraget.

Artikel 70

Nationellt påskyndande av tillståndsförfaranden

Om rådet aktiverar åtgärden enligt denna artikel i enlighet med artikel 64.4 i denna förordning får en tryggad försörjning av krisnödvändiga försvarsprodukter betraktas som en tvingande orsak som har ett väsentligt allmänintresse i den mening som avses i artiklarna 6.4 och 16.1 c i direktiv 92/43/EEG och ett allmänintresse av större vikt i den mening som avses i artikel 4.7 i direktiv 2000/60/EG. Därför kan planering, uppförande och drift av berörda produktionsanläggningar anses utgöra ett väsentligt allmänintresse, under förutsättning att de övriga villkor som anges i dessa bestämmelser är uppfyllda.

Artikel 71

Kontinuitet i produktionen av krisnödvändiga försvarsprodukter

1. Om rådet aktiverar åtgärden enligt denna artikel i enlighet med artikel 64.4 i denna förordning, och om Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/88/EG ([46]) är tillämpligt på den berörda produktionsverksamheten, får medlemsstaterna besluta att använda eller att uppmuntra ekonomiska aktörer vars produktionsanläggningar är belägna på deras territorium och som producerar de berörda krisnödvändiga försvarsprodukterna att utnyttja de avvikelser som föreskrivs i artikel 17.3 i direktiv 2003/88/EG för att möjliggöra en utvidgning av arbetsskift och på så sätt underlätta kontinuiteten i produktionen av de berörda krisnödvändiga försvarsprodukterna, om de anser det nödvändigt för att uppnå målen för denna förordning.

2. Om förhandstillstånd krävs ska alla berörda nationella myndigheter säkerställa att så snabbt som det är rättsligt möjligt behandla ansökningar om tillämpning av de avvikelser som avses i punkt 1.

AVSNITT 5

SANKTIONER

Artikel 72

Sanktioner

1. Kommissionen får, om den anser det vara nödvändigt och proportionellt, i genomförandeakter påföra ekonomiska aktörer som omfattas av begäranden om information enligt artikel 62 eller någon av skyldigheterna att informera kommissionen om en skyldighet avseende ett tredjeland enligt artiklarna 63.17 och 66.13 eller att prioritera produktionen av krisnödvändiga produkter enligt artiklarna 63 och 66, följande böter eller sanktioner:

a) Böter på högst 300 000 EUR när en ekonomisk aktör avsiktligen eller genom grov vårdslöshet lämnar oriktig, ofullständig eller vilseledande information som svar på en begäran enligt artikel 62.1 eller inte lämnar informationen inom den föreskrivna tidsfristen, i enlighet med artikel 62.9.

b) Böter på högst 150 000 EUR när en ekonomisk aktör avsiktligen eller genom grov vårdslöshet inte uppfyller skyldigheten att informera kommissionen om en skyldighet avseende ett tredjeland enligt artiklarna 63.17 och 66.13.

c) Löpande viten som inte överstiger 1,5 % av den genomsnittliga dagliga omsättningen under det föregående räkenskapsåret för varje arbetsdag av bristande efterlevnad från och med den dag som fastställs i det beslut där den prioritetsklassade ordern utfärdades, när en ekonomisk aktör avsiktligt eller genom grov vårdslöshet inte uppfyller en skyldighet att prioritera produktionen av krisnödvändiga produkter enligt artikel 63.9, i enlighet med artikel 63.18, och, om den ekonomiska aktör som påförs ett vite enligt denna punkt är ett litet eller medelstort företag, inte överstiga 0,5 % av den genomsnittliga dagliga omsättningen under det föregående räkenskapsåret.

([46]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/88/EG av den 4 november 2003 om arbetstidens förläggning i vissa avseenden (EUT L 299, 18.11.2003, s. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/88/oj).

d) Böter på högst 300 000 EUR när en ekonomisk aktör avsiktligen eller genom grov vårdslöshet inte uppfyller skyldigheten att prioritera produktionen av krisnödvändiga produkter enligt artiklarna 63.8 och 66.6, i enlighet med artiklarna 63.18 respektive 66.12.

De genomförandeakter som aves i första stycket i denna punkt ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 77.4.

2. Innan kommissionen fattar ett beslut enligt punkt 1 i denna artikel ska den ge den berörda ekonomiska aktören möjlighet att yttra sig i enlighet med artikel 75. Kommissionen ska ta hänsyn till alla vederbörligen motiverade skäl som läggs fram av den ekonomiska aktören vid fastställandet av huruvida böter eller löpande viten anses vara nödvändiga och proportionella.

3. Vid fastställandet av böter eller löpande viten ska kommissionen ta hänsyn till överträdelsens art, svårighetsgrad och varaktighet, inbegripet vid underlåtenhet att fullgöra skyldigheten att godta eller prioritera en prioritetsklassad order enligt artikel 63.9 eller en prioritetsklassad begäran enligt artikel 63.7 eller 66.6, och huruvida den ekonomiska aktören delvis har fullgjort den prioritetsklassade ordern eller den prioritetsklassade begäran.

4. Böterna ska utgöra externa inkomster avsatta för särskilda ändamål i den mening som avses i artikel 21.5 i budgetförordningen och ska styras till stödinstrumentet för Ukraina.

Artikel 73

Preskriptionstid för påförande av sanktioner

1. Följande preskriptionstider ska gälla för de befogenheter som kommissionen tilldelas enligt artikel 72:

a) Två år vid överträdelser av bestämmelser rörande begäranden om information enligt artikel 62.1.

b) Två år vid överträdelser av bestämmelser rörande informationsskyldigheterna enligt artiklarna 63.17 och 66.13.

c) Tre år vid överträdelser av bestämmelser rörande skyldigheten att prioritera produktion av krisnödvändiga produkter enligt artiklarna 63 och 66.

2. De preskriptionstider som avses i punkt 1 ska börja löpa den dag då överträdelsen äger rum. Vid fortsatta eller upprepade överträdelser ska preskriptionstiderna börja löpa den dag då den senaste överträdelsen ägde rum.

3. Varje åtgärd som kommissionen eller medlemsstaternas behöriga myndigheter vidtar för att säkerställa efterlevnad av denna förordning ska innebära att preskriptionstiden avbryts.

4. Avbrytandet av preskriptionstiden ska tillämpas på alla parter som hålls ansvariga för deltagande i överträdelsen.

5. Efter varje avbrytande av preskriptionstiden ska den preskriptionstiden åter börja löpa. Preskriptionstiden ska dock löpa ut senast den dag då en period som är lika med den dubbla preskriptionstiden har förflutit utan att kommissionen har påfört böter eller löpande vite. Den perioden ska förlängas med den tid under vilken preskriptionstiden är avbruten på grund av att kommissionens beslut är föremål för prövning i Europeiska unionens domstol.

Artikel 74

Preskriptionstid för verkställande av sanktioner

1. Kommissionens befogenhet att verkställa beslut som fattats enligt artikel 72 ska omfattas av en preskriptionstid på tre år.

2. Preskriptionstiden ska börja löpa den dag då beslutet vinner laga kraft.

3. Preskriptionstiden för verkställighet av böter och löpande viten ska avbrytas genom

a) underrättelse om ett beslut om ändring av ursprungliga böter eller löpande viten eller om avslag på en begäran om en sådan ändring,

b) åtgärder som vidtas av kommissionen eller av en medlemsstat på kommissionens begäran för att verkställa böter eller löpande vite.

4. Efter varje avbrytande som avses i punkt 3 ska preskriptionstiden åter börja löpa.

5. Preskriptionstiden för verkställighet av böter och löpande viten ska tillfälligt upphöra att löpa så länge som

a) en betalningsfrist medges,

b) verkställigheten av betalningen har skjutits upp enligt ett beslut av Europeiska unionens domstol.

Artikel 75

Rätt att yttra sig om påförandet av böter och löpande viten

1. Innan kommissionen antar ett beslut enligt artikel 72 ska den säkerställa att de berörda ekonomiska aktörerna har getts möjlighet att lämna synpunkter på

a) kommissionens preliminära slutsatser, inbegripet alla frågor där kommissionen har gjort invändningar,

b) åtgärder som kommissionen kan ha för avsikt att vidta mot bakgrund av de preliminära slutsatserna enligt led a i denna punkt.

2. De berörda ekonomiska aktörerna får till kommissionen lämna sina synpunkter på kommissionens preliminära slutsatser inom en tidsfrist som kommissionen ska fastställa i sina preliminära slutsatser och som inte får vara kortare än 14 arbetsdagar.

3. Kommissionen ska grunda sitt påförande av böter eller löpande viten endast på invändningar som de berörda ekonomiska aktörerna har kunnat yttra sig om.

4. I de fall där kommissionen har underrättat de berörda ekonomiska aktörerna om sina preliminära slutsatser som avses i punkt 1 ska den på begäran ge tillgång till kommissionens akt i enlighet med villkoren för ett förhandlat utlämnande, med förbehåll för de ekonomiska aktörernas berättigade intresse av att deras företagshemligheter skyddas eller för att skydda någon persons företagshemligheter eller andra konfidentiella uppgifter. Rätten till tillgång till akten ska inte omfatta konfidentiell information och interna handlingar hos kommissionen eller medlemsstaternas myndigheter. Detta gäller framför allt skriftväxling mellan kommissionen och medlemsstaternas myndigheter. Ingenting i denna punkt ska hindra kommissionen från att lämna ut eller använda information som är nödvändig för att bevisa en överträdelse.

AVSNITT 6

NÄMNDEN FÖR FÖRSÖRJNINGSTRYGGHET PÅ FÖRSVARSOMRÅDET

Artikel 76

Nämnden för försörjningstrygghet på försvarsområdet

1. Härmed inrättas nämnden för försörjningstrygghet (nämnden) på försvarsområdet.

2. Den allmänna uppgiften för nämnden är att bistå och lämna rekommendationer till kommissionen i enlighet med detta kapitel.

3. Kommissionen ska regelbundet informera nämnden om alla planerade åtgärder och om åtgärder som vidtagits efter aktiveringen av försörjningskrislägen enligt artikel 60 eller 64. Kommissionen ska lämna den nödvändiga informationen via ett säkert it-system.

4. I samband med förberedelser för och hantering av ett försörjningskrisläge som avses i artikel 60 eller 64 ska nämnden bistå kommissionen när det gäller att

a) analysera krisrelevant information som samlats in av medlemsstaterna eller kommissionen,

b) bedöma möjliga beredskapsåtgärder,

c) bedöma om kriterierna för aktivering eller avaktivering av de försörjningskrislägen som avses i artikel 60 eller 64 är uppfyllda,

d) underlätta samordnade åtgärder med medlemsstaterna,

e) ge vägledning om genomförandet av de åtgärder som valts för att hantera de försörjningskriser på unionsnivå som avses i artikel 60 eller 64, inbegripet om aktivering av de åtgärder som avses i artiklarna 62, 63 och 65–71,

f) fastställa särskilda svarsåtgärder till medlemsstaterna för att säkerställa snabb tillgång till och leverans av krisnödvändiga produkter,

g) underlätta utbyte och delning av information, även med andra krisrelevanta organ på unionsnivå samt, när så är lämpligt, med tredjeländer internationella organisationer och företrädare för näringslivet, det civila samhället och den akademiska världen,

h) identifiera relevanta frågor för genomförandet av stresstester,

i) utarbeta en ram och en metod för att identifiera krisnödvändiga produkter och förteckningen över indikatorer för tidig varning,

j) kartlägga krisnödvändiga produkter och indikatorer för tidig varning,

k) bedöma om det är nödvändigt och proportionellt att förlänga försörjningskrisläget och om det är lämpligt att avsluta det,

l) bedöma resultaten av övervakningen och, när så är lämpligt, identifiera möjliga lösningar på frågor av gemensamt intresse,

m) identifiera lämplig frekvens för genomförandet av stresstester.

5. Nämnden ska bestå av företrädare för samtliga medlemsstater, kommissionen, den höga representanten och EDA. En företrädare för kommissionen och en företrädare för den medlemsstat som innehar det roterande ordförandeskapet i rådet ska gemensamt inneha ordförandeskapet i nämnden. Kommissionen ska svara för sekretariatet för nämnden. Endast medlemsstaterna ska ha rösträtt.

6. Medordförandena ska bjuda in företrädare för Europaparlamentet att delta som observatörer i nämndens möten.

7. Associerade länder ska ha rätt att bli medlemmar, utan rösträtt, i nämnden i enlighet med villkoren i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

8. Nämnden ska sammanträda närhelst situationen så kräver, på begäran av kommissionen, en medlemsstat eller ett associerat land som har blivit medlem i nämnden. Nämnden ska anta sin arbetsordning utifrån ett förslag från kommissionen. Denna arbetsordning ska tillhandahålla mekanismer som säkerställer att nämnden fungerar väl när den utför sina uppgifter, bland annat genom att föreskriva förfaranden för lösning av eventuella tvister mellan medordförandena.

9. Nämnden får avge rekommendationer på begäran av kommissionen eller på eget initiativ. Nämnden ska sträva efter att finna lösningar som får bredast möjliga stöd.

10. Nämnden ska minst en gång om året bjuda in företrädare för nationella försvarsindustriorganisationer och utvalda industriföreträdare att delta som observatörer i nämndens arbete, med beaktande av behovet av att säkerställa en balanserad geografisk representation. Om ett försörjningskrisläge som avses i artikel 60 eller 64 har aktiverats ska nämnden, när så är relevant, bjuda in industriföreträdare på hög nivå att delta, som observatörer, i arbetet vid nämndens sammanträde i en särskild konstellation för att diskutera frågor som rör krisnödvändiga produkter eller, om ett säkerhetsrelaterat försörjningskrisläge enligt artikel 64 har aktiverats, de berörda försvarsprodukterna.

11. Nämnden ska bjuda in företrädare för andra krisrelevanta organ på unionsnivå som observatörer till relevanta sammanträden i nämnden.

12. Nämnden ska, när så är relevant, i enlighet med sin arbetsordning och med vederbörlig hänsyn tagen till unionens och dess medlemsstaters säkerhets- och försvarsintressen, bjuda in en företrädare för Ukraina att delta i sammanträden som observatör.

13. Kommissionen ska säkerställa delaktighet och ge alla medlemmar i nämnden lika tillgång till information för att säkerställa att beslutsprocessen i nämnden återspeglar situationen i och behoven hos alla medlemsstater. Nämnden ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa en säker hantering och behandling av säkerhetsskyddsklassificerade och känsliga uppgifter i enlighet med artiklarna 79 och 80.

14. Kommissionen får på eget initiativ eller på förslag av nämnden inrätta arbetsgrupper på ad hoc-basis för att stödja nämnden i dess arbete när det gäller att behandla särskilda frågor på grundval av de uppgifter som avses i punkt 1. Medlemsstaterna ska utse experter till arbetsgrupperna. EDA får bjudas in till arbetsgruppernas sammanträden.

15. Kommissionen ska inrätta en arbetsgrupp, i den mening som avses i punkt 14, för rättsliga, regleringsmässiga och administrativa hinder. Arbetsgruppen ska ha som mål att

a) kartlägga befintliga eller potentiella rättsliga, regleringsmässiga och administrativa hinder på internationell nivå, unionsnivå och nationell nivå för uppnåendet av de mål som anges i artikel 1.2.6,

b) identifiera möjliga lösningar och riskreducerande åtgärder för de identifierade hindren.

KAPITEL VIII

STYRNING, UTVÄRDERING OCH KONTROLL

Artikel 77

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.

2. EDA ska bjudas in för att lämna synpunkter och tillhandahålla sakkunskap till kommittén i egenskap av observatör. Europeiska utrikestjänsten ska också bjudas in att bistå i kommitténs arbete.

3. Kommissionen får, på eget initiativ eller på begäran av en eller flera medlemsstater, när så är relevant, bjuda in företrädare för Ukraina att delta i kommitténs möten. Företrädare för Ukraina får inte närvara vid överläggningarna eller delta i kommitténs omröstningar.

4. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

5. Om kommittén inte avger något yttrande ska kommissionen inte anta utkastet till genomförandeakt och artikel 5.4 tredje stycket i förordning (EU) nr 182/2011 ska tillämpas.

Artikel 78

Finansieringsöverenskommelse med Ukraina

1. Kommissionen ska med Ukraina ingå en finansieringsöverenskommelse i den mening som avses i artikel 114.2 i budgetförordningen för genomförandet av de åtgärder som anges i denna förordning och som rör Ukraina eller sådana rättsliga enheter som är etablerade i Ukraina och som tar emot unionsmedel.

2. I den finansieringsöverenskommelse som ingås med Ukraina och i avtal och överenskommelser som ingås med sådana rättsliga enheter som är etablerade i Ukraina och som tar emot unionsmedel ska det säkerställas att de skyldigheter som anges i artikel 129 i budgetförordningen kan uppfyllas.

3. I finansieringsöverenskommelsen ska skyldigheterna fastställas för ukrainska myndigheter och organ som anförtrotts uppgifter som ingår i budgetgenomförandet när det gäller att vidta alla nödvändiga åtgärder, inbegripet lagstiftning, reglering och administrativa åtgärder för att följa principerna om sund ekonomisk förvaltning, öppenhet och icke-diskriminering, för att säkerställa att unionens åtgärder synliggörs när unionsmedel förvaltas, för att fullgöra lämpliga kontroll- och revisionsskyldigheter och ta på sig det ansvar som följer därav samt för att skydda unionens ekonomiska intressen, särskilt genom närmare bestämmelser om

a) verksamhet med anknytning till kontroll, tillsyn, övervakning, utvärdering, rapportering och revision avseende unionsmedel enligt stödinstrumentet för Ukraina samt åtgärder med anknytning till utredningar, bedrägeribekämpningsåtgärder och samarbete,

b) skatter, tullar och avgifter i enlighet med artikel 27.9 och 27.10 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/947 ([47]),

c) kommissionens rätt att övervaka sådan verksamhet enligt denna förordning som utförs av rättsliga enheter etablerade i Ukraina, under hela projektcykeln, bland annat samarbete kring gemensamma upphandlingsåtgärder, att vid behov delta som observatör vid denna verksamhet och att lämna rekommendationer om förbättringar av sådan verksamhet, samt de ukrainska myndigheternas åtagande att göra sitt bästa för att genomföra sådana rekommendationer från kommissionen och att rapportera om det genomförandet,

d) de skyldigheter som avses i artikel 83.2, däribland närmare regler och en tidsplan avseende Ukrainas insamling av uppgifter och tillgången till dessa uppgifter för kommissionen och Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf),

e) skydd och hantering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i enlighet med tillämpliga bestämmelser,

f) skydd av personuppgifter.

4. Finansiering ska beviljas Ukraina först efter det att finansieringsöverenskommelsen har trätt i kraft och de åtgärder som krävs för att genomföra de krav som fastställs däri har vidtagits av parterna.

5. Kommissionen ska från sin sida säkerställa att alla nödvändiga åtgärder vidtas för att finansieringsöverenskommelsen ska kunna träda i kraft senast den 1 juli 2026.

Artikel 79

Skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter

1. Säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som skapas, hanteras, lagras, utbyts eller delas enligt denna förordning ska skyddas i enlighet med säkerhetsbestämmelserna i kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/444 ([48]) eller avtalet mellan Europeiska unionens medlemsstater, församlade i rådet, om skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som utbyts i Europeiska unionens intresse, beroende på vad som är tillämpligt.

2. De deltagande medlemsstaterna ska besluta vem som är upphovsman till säkerhetsskyddsklassificerad förgrundsinformation som genereras vid genomförandet av stödberättigande åtgärder enligt artikel 10.

3. Kommissionen ska ha tillgång till de säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som är nödvändiga för att utföra de arbetsuppgifter som kommissionen tilldelas enligt denna förordning i fråga om de stödberättigande åtgärderna i artikel 10.

4. Inom ramen för en Seap ska de regler om skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som avses i artikel 45.1 n vara förenliga med punkt 1 i den här artikeln.

5. Om associerade länder eller Ukraina ingår i en Seap som medlemmar eller observatörer, ska denna Seap säkerställa en skyddsnivå som är likvärdig med den som erbjuds genom avtalet mellan Europeiska unionens medlemsstater, församlade i rådet, om skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som utbyts i Europeiska unionens intresse.

6. Den tillämpliga säkerhetsramen för en åtgärd ska ha inrättats av de deltagande medlemsstaterna senast innan bidragsavtalet eller kontraktet undertecknas. De relevanta handlingarna ska utgöra en integrerad del av bidragsavtalet eller kontraktet.

([47]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/947 av den 9 juni 2021 om inrättande av instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen – om ändring och upphävande av Europaparlamentets och rådets beslut nr 466/2014/EU och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1601 och rådets förordning (EG, Euratom) nr 480/2009 (EUT L 209, 14.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj).

([48]) Kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/444 av den 13 mars 2015 om säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter (EUT L 72, 17.3.2015, s. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/444/oj).

7. Kommissionen ska inrätta ett system som är säkerhetsackrediterat i enlighet med beslut (EU, Euratom) 2015/444 för att underlätta utbytet av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter mellan kommissionen och medlemsstaterna och de associerade länderna samt, när så är lämpligt, sökandena och mottagarna.

Artikel 80

Konfidentiell behandling av uppgifter

1. Uppgifter som tas emot till följd av tillämpningen av denna förordning ska användas enbart för det ändamål för vilket de begärts.

2. Medlemsstaterna, kommissionen, Europeiska utrikestjänsten och EDA ska säkerställa skyddet av företags- och affärshemligheter och andra känsliga uppgifter som inhämtats och genererats vid tillämpningen av denna förordning i enlighet med unionsrätten och tillämplig nationell rätt.

3. Kommissionen ska hantera information som innehåller en enhets uppgifter eller företagshemligheter på ett sätt som inte är mindre strikt än hanteringen av känsliga uppgifter, inbegripet tillämpningen av principen om behovsenlig behörighet och användning av lämpliga krypterade miljöer för hantering och delning av sådana uppgifter.

Artikel 81

Skydd av personuppgifter

Denna förordning ska inte påverka tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG ([49]) och Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2016/679 ([50]) och (EU) 2018/1725 ([51]).

Artikel 82

Revisioner

Revisioner av användningen av unionens bidrag som utförs av personer eller enheter, inbegripet av andra personer eller enheter än de som fått detta i uppdrag av unionens institutioner, organ eller byråer, ska ligga till grund för den övergripande försäkran i enlighet med artikel 127 i budgetförordningen. Europeiska revisionsrätten ska granska räkenskaperna över unionens samtliga inkomster och utgifter i enlighet med artikel 287 i EUF-fördraget.

Artikel 83

Skydd av unionens ekonomiska intressen

1. När ett associerat land deltar i programmet genom ett beslut antaget enligt avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller på grundval av något annat rättsligt instrument ska det associerade landet bevilja de rättigheter och den tillgång som krävs för att den behöriga utanordnaren, Olaf och Europeiska revisionsrätten ska kunna utöva sina respektive befogenheter på ett heltäckande sätt. När det gäller Olaf ska dessa rättigheter innefatta rätten att göra utredningar, inklusive kontroller och inspektioner på platsen, i enlighet med förordning (EU, Euratom) nr 883/2013.

2. Den överenskommelse som avses i artikel 78 ska innehålla bestämmelser om Ukrainas skyldighet att

a) vidta lämpliga åtgärder för att förebygga, upptäcka och korrigera oriktigheter, bedrägeri, korruption och intressekonflikter som påverkar unionens ekonomiska intressen, upptäcka och undvika dubbelfinansiering och vidta rättsliga åtgärder för att återkräva medel som har använts otillbörligt,

([49]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktiv om integritet och elektronisk kommunikation) (EGT L 201, 31.7.2002, s. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/58/oj).

([50]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([51]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

b) regelbundet kontrollera att den tillhandahållna finansieringen har använts i enlighet med tillämpliga regler, särskilt avseende förebyggande, upptäckt och korrigering av oriktigheter, bedrägeri, korruption och intressekonflikter,

c) till varje begäran om betalning enligt stödinstrumentet för Ukraina foga en försäkran om att medlen har använts i enlighet med principen om sund ekonomisk förvaltning och för det avsedda syftet och har förvaltats på lämpligt sätt, särskilt i enlighet med ukrainska regler kompletterade av internationella standarder för förebyggande, upptäckt och korrigering av oriktigheter, bedrägeri, korruption och intressekonflikter,

d) uttryckligen ge kommissionen, Olaf, Europeiska revisionsrätten och i förekommande fall Europeiska åklagarmyndigheten rätt att utöva sina befogenheter enligt artikel 129.1 i budgetförordningen, under iakttagande av proportionalitetsprincipen.

Artikel 84

Information, kommunikation och publicitet

1. Mottagarna av unionsfinansiering ska framhålla att finansieringen kommer från unionen och säkerställa den finansieringens synlighet, i synnerhet när de främjar åtgärderna och deras resultat, genom att tillhandahålla enhetlig, ändamålsenlig och proportionell riktad information till olika målgrupper, däribland medierna och allmänheten.

2. Kommissionen ska genomföra informations- och kommunikationsåtgärder avseende denna förordning, åtgärder som vidtagits inom ramen för denna förordning och uppnådda resultat.

3. Finansiella medel som tilldelas programmet och stödinstrumentet för Ukraina ska bidra till den gemensamma kommunikationen om unionens politiska prioriteringar, i den mån dessa prioriteringar har anknytning till de mål som anges i artiklarna 4 och 22.

4. Finansiella medel som tilldelas programmet och stödinstrumentet för Ukraina får bidra till anordnande av informationsspridning, kontaktförmedlingsevenemang och verksamhet för att öka medvetenheten, särskilt i syfte att öppna upp leveranskedjor för att främja små och medelstora företags gränsöverskridande deltagande.

Artikel 85

Övervakning, utvärdering och översyn

1. Kommissionen ska regelbundet övervaka genomförandet av programmet och stödinstrumentet för Ukraina och årligen rapportera till Europaparlamentet och rådet om de framsteg som gjorts, bland annat om graden av deltagande av små och medelstora företag och små midcap-företag och om programmets och stödinstrumentets totala utgifter, uppdelade per typ av åtgärd och form av unionsbidrag.

Kommissionen ska införa de övervakningsarrangemang som krävs för att säkerställa att uppgifter för övervakning av programmets och stödinstrumentets genomförande och resultat samlas in effektivt, på ett ändamålsenligt sätt och i god tid. För detta ändamål får mottagare av unionsmedel, och när så är lämpligt medlemsstaterna, omfattas av proportionella rapporteringskrav.

2. Senast den 30 juni 2027 ska kommissionen utarbeta en rapport, i förekommande fall baserad på indikatorer, med en utvärdering av genomförandet av de åtgärder som anges i denna förordning och resultaten av dem samt en bedömning av behovet av en eventuell översyn av denna förordning. Utvärderingsrapporten ska bygga på samråd med medlemsstaterna och centrala berörda parter och ska utvärdera denna förordnings bidrag till de framsteg som gjorts för att öka värdet av försvarsutrustning som upphandlas i unionen på ett samarbetsgrundat sätt, värdet av försvarshandeln inom EU, och värdet av medlemsstaters försvarsinvesteringar upphandlade inom unionen.

3. Kommissionen ska överlämna rapporten till Europaparlamentet och rådet, vid behov tillsammans med lämpliga förslag till rättsakter.

Artikel 86

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Strasbourg den 16 december 2025.

På Europaparlamentets vägnar	*På rådets vägnar*
R. METSOLA	M. BJERRE
Ordförande	*Ordförande*

Tre uttalanden har gjorts med anledning av denna förordning och de återfinns i EUT C, C/2025/6783, 29.12.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6783/oj, EUT C, C/2025/6784, 29.12.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6784/oj och EUT C, C/2025/6785, 29.12.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6785/oj.